

**Аналітичний звіт про науково-методичну роботу
КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»
у 2023 році**

Вступ

Протягом 2023 року Комунальним вищим навчальним закладом «Харківська академія неперервної освіти» здійснювалася науково-методична робота відповідно до річного плану роботи та на виконання завдань регіонального проєкту «Освітній технопарк Харківщини – 2030». Зміст заходів було спрямовано на забезпечення якості освіти в регіоні, надання науково-методичної допомоги педагогічним працівникам з актуальних питань організації освітнього процесу в 2023 році. Спільні зусилля фахівців Академії, спеціалістів місцевих органів управління у сфері освіти, центрів професійного розвитку педагогічних працівників та інших стейкхолдерів було спрямовано на підвищення кваліфікації різних категорій педагогічних працівників, розвиток їхніх професійних компетентностей в умовах воєнного стану та здійснення освітнього процесу в дистанційному форматі з урахуванням освітніх втрат і розривів.

Протягом 2023 року продовжено роботу щодо аналізу участі педагогічних працівників у науково-методичних заходах Академії (як у пролонгованих методичних формах підвищення кваліфікації, так і в інших методичних заходах). Так, результати аналізу свідчать, що **усього протягом року проведено 329 науково-методичних заходів, у яких взяли участь 10810 осіб.**

Заходами охоплено різні категорії керівників і педагогічних працівників закладів дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти. Тематика заходів була зумовлена запитом педагогічних працівників щодо організації освітнього процесу в дистанційному форматі в умовах воєнного стану.

Так, протягом року особливу увагу приділено таким **актуальним питанням:**

- Формування навичок безпечної поведінки під час військових дій;
- Стратегія розвитку автономії закладу освіти, стратегічне планування в умовах воєнного стану;
- Підготовка випускників ЗЗСО до НМТ: проблеми та завдання;
- Інноваційні підходи до викладання навчальних предметів та інтегрованих курсів у 6-му класі НУШ;
- Підготовка достворення навчальних програм на основі модельних;
- Актуальні проблеми виховання дітей та молоді в умовах воєнного стану та післявоєнної відбудови. Психолого-педагогічна допомога дитині й родині.
- Партнерська взаємодія педагогів з батьками вихованців як важлива умова гармонійного розвитку та підготовки дошкільника до навчання в школі;
- Сучасні здоров'язберезувальні технології в роботі з учнями наприкінці навчального року;

- Психологічна підтримка учасників освітнього процесу в умовах війни. Організація освітнього середовища вільного від насильства та булінгу;
- інші.

Аналіз участі в методичних заходах ХАНО педагогічних працівників закладів освіти територіальних громад Харківської області

З метою виявлення проблем та налагодження взаємодії Академії з місцевими органами управління у сфері освіти, центрами професійного розвитку педагогічних працівників, інформування та мотивування педагогів щодо можливостей підвищення кваліфікації здійснено кількісний аналіз участі педагогічних працівників закладів освіти Харківської області у науково-методичних заходах **протягом 2023 року**. Результати аналізу свідчать про те, що у червні 2023 року найвищий рівень активності участі педагогів у методичних заходах ХАНО спостерігався серед педагогічних працівників таких територіальних громад: Краснокутської, Валківської, Балаклійської, Донецької, Красноградської, Зачепилівської, Наталинської, Сахновщинської, Лозівської, Первомайської, Чугуївської, Зміївської, Слобожанської, Дергачівської, Люботинської; Салтівського, Шевченківського районів м.Харкова.

Низький рівень активності мав місце серед педагогів тих районів і окремих територіальних громад, де залишається складною безпекова ситуація та не налагоджено інтернет-зв'язок, а також у окремих малочисельних територіальних громадах і тих громадах, де поки що не налагоджено ефективну взаємодію з Харківською академією неперервної освіти щодо підвищення кваліфікації педагогічних працівників, не здійснюється належним чином інформування педагогів щодо можливостей для неперервного професійного зростання педагогів. Звертаємо особливу увагу керівників місцевих органів управління тих територіальних громад, де активність педагогів протягом усього навчального року була низькою, хоча безпекова ситуація дозволяла педагогам долучитися до різних заходів з метою підвищення кваліфікації. **Кількісний аналіз** участі педагогічних працівників закладів освіти протягом 2023 року в науково-методичних заходах за територіальними громадами в розрізі кожного району Харківської області та м. Харкова наведено на рисунках 1–8.

Богодухівський район. Кількісний аналіз показав, що зростає кількість педагогів Богодухівського району, які долучилися до участі в науково-методичних заходах протягом року в дистанційному форматі. **Найвищою** була активність педагогів Валківської ТГ. (рис. 1).

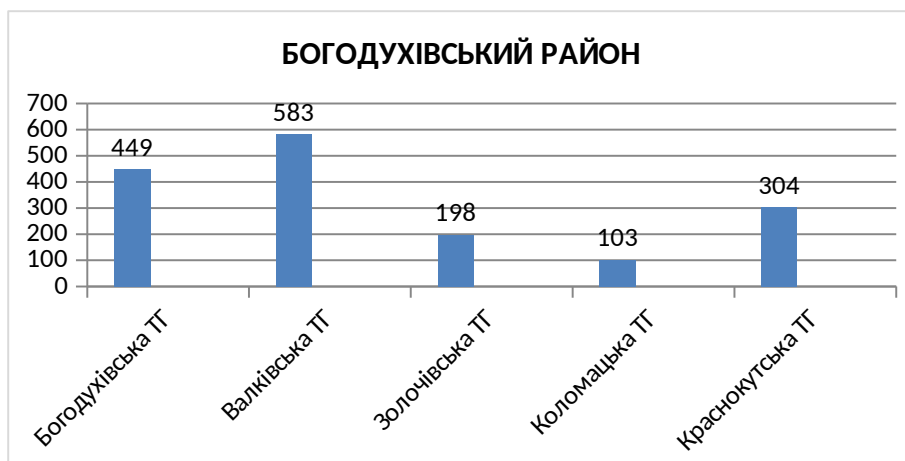


Рис. 1. Кількісні показники участі в науково-методичних заходах педагогів ЗО Богодухівського району 2023 року.

Ізюмський район. Активними учасниками науково-методичних заходів з Ізюмського району є педагогічні працівники Балаклійської та Донецької ТГ. Зросла кількість учасників методичних заходів у червні із закладів освіти Барвінківської та Ізюмської ТГ (рис. 2).

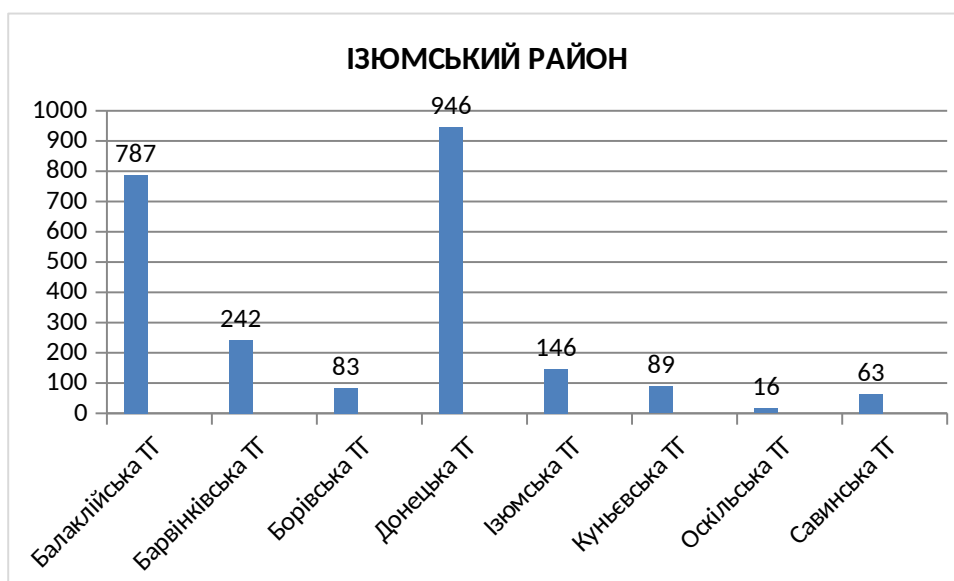


Рис. 2. Кількісні показники участі в науково-методичних заходах педагогів ЗО Ізюмського району протягом 2023 року.

Куп'янський район. Аналіз участі педагогів Куп'янського району переконує, що ситуація в багатьох населених пунктах залишається ще дуже складною через постійні обстріли, відсутність електропостачання, інтернет-зв'язку. Найбільша кількість педагогів, які долучилися до науково-методичних заходів протягом року, з Великобурлуцької, Кіндрашівської та Шевченківської (рис. 3).

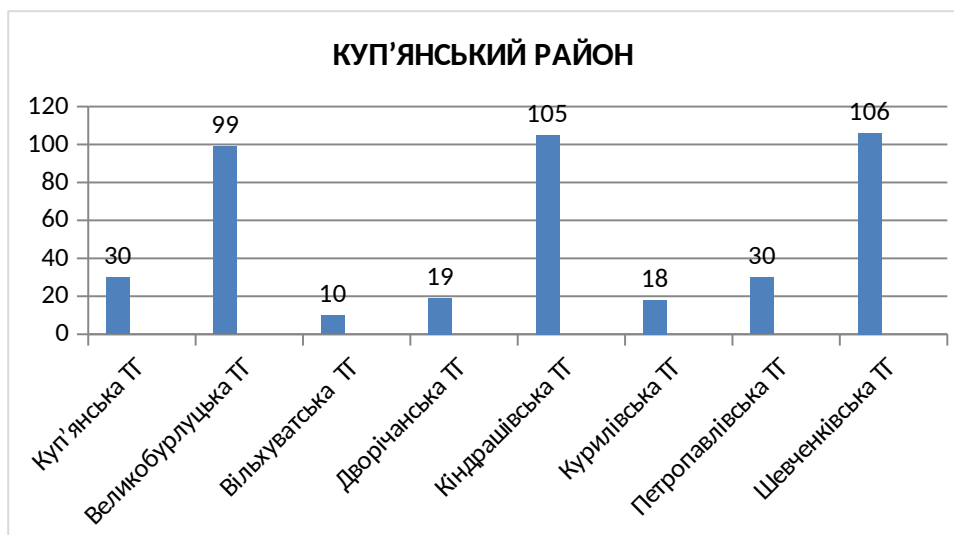


Рис. 3. Кількісні показники участі в науково-методичних заходах педагогів ЗО Куп'янського району 2023 року.

Красноградський район. Стабільно високою була активність педагогічних працівників Красноградського району протягом 2023 року, як і в попередній звітній період. **Найактивнішими** були педагоги закладів освіти Красноградської, Зачепилівської, Наталинської, Сахновщинської ТГ (рис. 4).

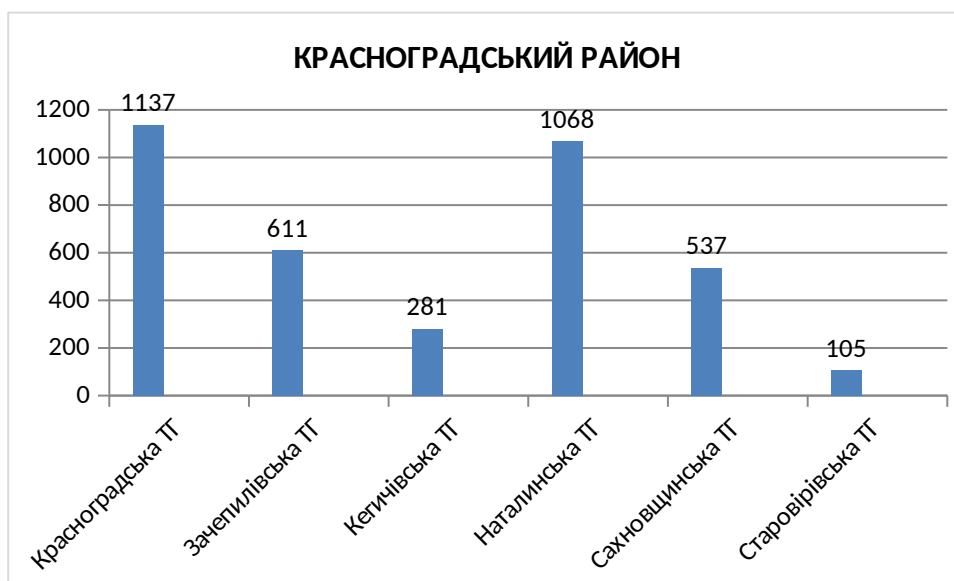


Рис. 4. Кількісні показники участі в науково-методичних заходах педагогів ЗО Красноградського району протягом 2023 року.

Лозівський район. Серед громад Лозівського району стабільно **найвищу активність** демонструють педагоги Лозівської та Первомайської ТГ (рис. 5).

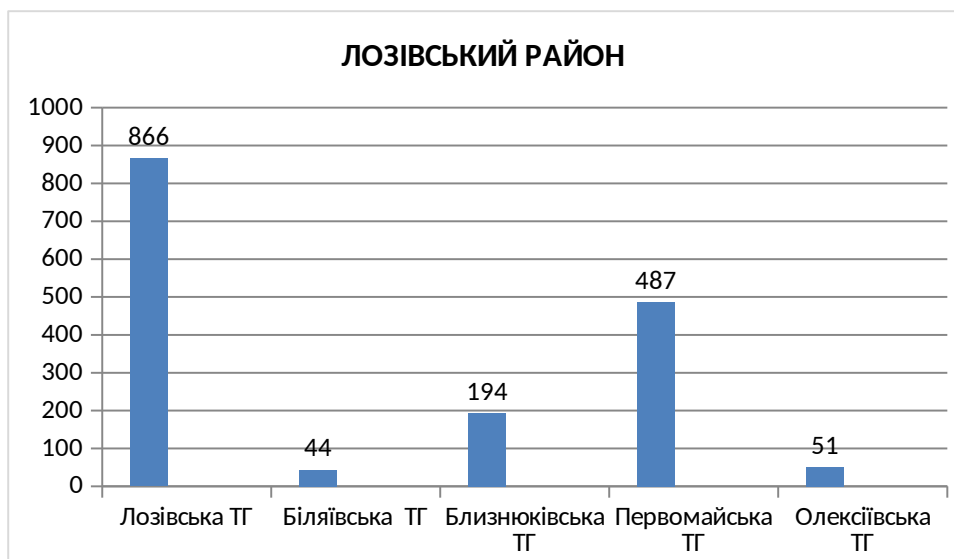


Рис. 5. Кількісні показники участі в науково-методичних заходах педагогів ЗО Лозівського району протягом 2023 року.

Чугуївський район. У Чугуївському районі протягом року **активними** були педагоги Чугуївської, Зміївської та Слобожанської ТГ. Зросла активність педагогів Вовчанської ТГ. У територіальних громадах Чугуївського та Харківського районів безпекова ситуація була й залишається різною, що впливає і на активність педагогів (рис. 6).

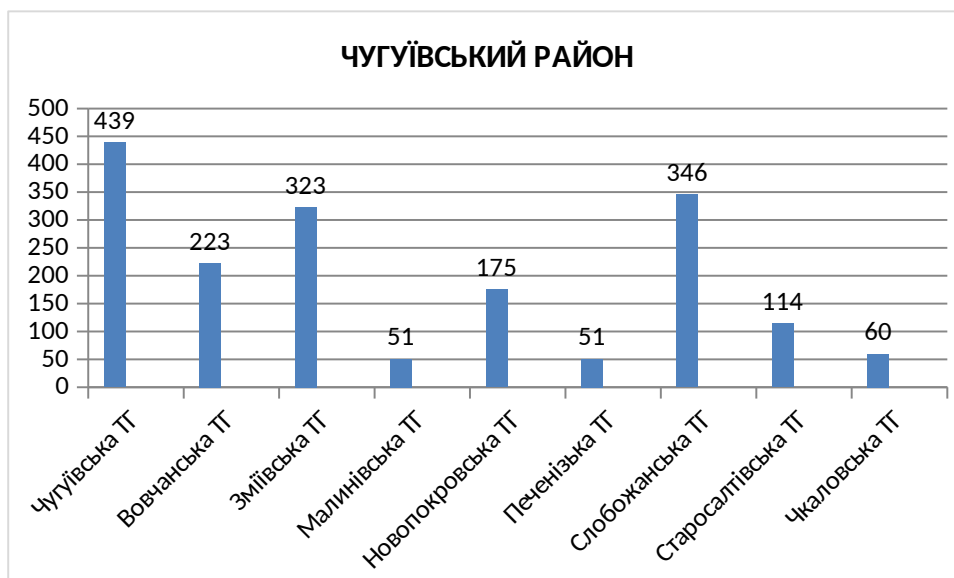


Рис. 6. Кількісні показники участі в науково-методичних заходах педагогів ЗО Чугуївського району протягом 2023 року.

Харківський район. Протягом року зберігали **високу активність** педагогічні працівники закладів освіти Дергачівської та Люботинської ТГ, а також **більш активними** стали педагоги Безлюдівської, Височанської, Мерф'янської, Пісочинської ТГ (рис. 7).



Рис. 7. Кількісні показники участі в науково-методичних заходах педагогів 30 Харківського району протягом 2023 року.

Харківська міська рада. Педагогічні працівники закладів освіти м. Харкова залишаються активними учасниками науково-методичних заходів. **Найвищу активність** протягом 2023 року продемонстрували педагоги Салтівського та Шевченківського районів м. Харкова (рис. 8).



Рис. 8. Кількісні показники участі в науково-методичних заходах педагогів 30 районів м. Харкова протягом 2023 року.

За результатами аналізу планується та здійснюється **індивідуальна робота з учасниками заходів**, консультування, додаткове інформування педагогів (із використанням месенджерів Telegram, Viber) про можливості долучитися до навчання на курсах підвищення кваліфікації та до науково-методичних заходів.

Відкрите партнерство

З метою забезпечення якості освіти, реалізації принципу партнерства у взаємодії зі стейкхолдерами протягом 2023 року науково-педагогічні та педагогічні працівники Академії брали участь у міжнародних та всеукраїнських заходах, а також організували і провели обласні заходи у співпраці з фахівцями різних служб та закладів освіти.

Протягом року фахівці Академії тісно співпрацювали з ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти», зокрема з питань реалізації інноваційного освітнього проєкту всеукраїнського рівня за темою **«Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти»**. У межах реалізації проєкту методисти та викладачі провели науково-методичні заходи (Лузан Л.О., проректор з навчальної роботи, кандидат педагогічних наук, Астахова М.С., ст. викладачка кафедри суспільно-гуманітарної освіти, Байназарова О.О., т.в.о. завідувача кафедри виховання й розвитку особистості, Разводова Т.О., Колісник О.В., викладачі секції спеціальної та інклюзивної освіти кафедри виховання й розвитку особистості, Клімова С.В. та Румянцева-Лахтіна О.О., Григорович О.В., методисти Центру методичної та аналітичної роботи).

Остапенко А. С., проректор з науково-методичної роботи, кандидат педагогічних наук, взяла участь у **фінальній сесії «Професійна орієнтація у Новій українській школі»** у м. Бельсько-Бяла, Польща (30.03-03.04.2023), на якій було підбито підсумки трирічних зусиль щодо впровадження системи професійної орієнтації на всіх рівнях освіти в Україні. Захід об'єднав представників освіти з усіх регіонів України, які мають реалізовувати завдання у сфері професійної орієнтації та кар'єрного зростання під час занять з учнями та студентами.

У конференції, що проводилася в межах реалізації міжнародного інтеграційного польсько-українського проєкту **«Освіта. Культура: Польща. Україна» (13.04.2023)** взяли участь фахівці Академії Остапенко А.С., Лузан Л. О., Румянцева-Лахтіна О.О., Сідорчук В.П., Китиченко Т.С., Горбенко Т.І., Клімова С.В., Чуркіна В.Г., Косенко К.О. Організаторами заходу стали регіональні центри удосконалення вчителів у м. Бельсько-Бялій та м. Катовіце (Польща), Миколаївський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, Полтавський національний педагогічний університет ім. В. Г. Короленка, Обласний коледж «Кременчуцька гуманітарно-технологічна академія імені А.С. Макаренка» Полтавської обласної ради. Під час зустрічі відбулась загальна презентація проєкту, обговорено проблемні питання викладання польсько-української історії та рідної мови в Польщі та в

Україні; акцентовано увагу на важливості мистецтва та історії мистецтв в польській та українській школах, а також збереженні та примноженні національних традицій та культури.

У контексті євроінтеграції, яка залишається головним і незмінним пріоритетним вектором України, особливе значення має формування однієї з ключових компетентностей здобувачів освіти – спілкування іноземними мовами.

З метою розв'язання проблеми недостатнього рівня володіння іноземними мовами самими вчителями та використання ними застарілих і традиційних технологій в освітньому процесі Центр методичної та аналітичної роботи Академії продовжує плідно співпрацювати з міжнародними організаціями: Британською Радою в Україні; Goethe-Institut в Україні; Французьким інститутом та Посольством Франції в Україні.

Методистом Центру Моліною О.О. здійснюється організаційно-методична підтримка Всеукраїнського проекту «Професійний розвиток учителя іноземної мови», започаткованого Координаційним комітетом, до складу якого входять представники Goethe-Institut в Україні, Британської Ради та Французького Інституту в Україні під головуванням Міністерства освіти і науки України. На сьогодні в межах цього проекту особлива увага першочергово приділяється підготовці вчителів іноземних мов до навчання учнів 5-х – 9-х класів за новим Державним стандартом базової середньої освіти, впровадження якого розпочалося у 2022/2023 н. р.

3 липня 2023 року Британська Рада в Україні проводитиме новий курс «Викладання англійської у новому контексті» для вчителів англійської мови 7-х – 9-х класів, який був розроблений на підтримку реформи «Нова українська школа». Інформацію про деталі курсу та реєстрацію було розміщено на сайті КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти». Учителі англійської мови, які пройшли реєстрацію і потрапили до Когорти 1, пройшли навчання у липні 2023 року. Крім того, на підтримку реформи «Нова українська школа» Goethe-Institut Ukraine проведено *онлайн-семінар за темою «Modernner DaF-Unterricht: Lernerorientierten Grammatikvermittlung»* для вчителів німецької мови закладів ЗСО Харківської області, які навчають учнів 5-х – 6-х класів. Семінар відбувся 26 і 28 квітня 2023 року у форматі відеоконференції ZOOM. Для участі в семінарі зареєструвалися 25 учителів закладів загальної середньої освіти Харківської області. 17 учасниць, які відвідали онлайн-семінар та успішно виконали практичне завдання, отримали сертифікати про підвищення кваліфікації (8 академічних годин).

Також, Моліна О.О., методистка Центру методичної та аналітичної роботи, взяла участь у *проєкті «Програма підтримки дистанційного навчання англійської мови для закладів загальної середньої освіти України»*, який здійснюється Американськими Радами з міжнародної освіти спільно з Міністерством освіти і науки України та в партнерстві й за підтримки Посольства США в Україні. З 01 по 16 червня 2023 року в межах зазначеного проєкту Моліна О.О. успішно опанувала зміст 30-годинного настановчого семінару-практикуму з підготовки методистів обласних закладів

післядипломної педагогічної освіти до надання фахової допомоги вчителям відповідно до «Програми віддаленого навчання англійської мови для закладів загальної середньої освіти», затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 09.05.2023 № 539, та долучилася до розробки курсу підвищення кваліфікації вчителів «Глибинне розуміння віддаленого учіння та навчання англійської мови».

Протягом листопада-грудня 2023 року відбулося пілотування вищезначеного курсу підвищення кваліфікації вчителів англійської мови (15.11.2023 – 08.12.2023, Моліна О.О.) відповідно до «Програми віддаленого навчання англійської мови для закладів загальної середньої освіти», у межах проєкту «Програма підтримки дистанційного навчання англійської мови для закладів загальної середньої освіти України», що здійснюється Американськими Радами з міжнародної освіти спільно з Міністерством освіти і науки України та в партнерстві й за підтримки Посольства США в Україні. У навчанні взяли участь **13** учителів англійської мови закладів загальної середньої освіти Харківської області та м. Харкова. Після навчання педагоги отримали сертифікати (30 годин - 1 кредит ЄКТС).

З метою розвитку предметно-методичної компетентності керівників територіальних методичних об'єднань, вчителів суспільствознавчих дисциплін щодо змін до навчальних програм з історії, правознавства, громадянської освіти здійснювалась *співпраця з науковими співробітниками відділу суспільствознавчої освіти Інституту педагогіки НАПН України* (виступи під час обласної ресурсної зустрічі, онлайн-консультації).

У контексті розбудови громадянського суспільства в Україні та з метою посилення громадянської освіти здійснювалась плідна взаємодія з *громадською організацією викладачів суспільствознавчих дисциплін «Нова Доба»* (пілотний проєкт «КОМАНДА UA» з організації підвищення кваліфікації вчителів у сфері громадянської освіти) та *Програмою сприяння громадській активності «Долучайся!»* (розробка мапи екосистеми громадянської освіти України і спільної стратегії посилення громадянської освіти в Україні).

За для розвитку предметно-методичної та інноваційної компетентностей учителів історії через здатність застосовувати різноманітні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності у березні та листопаді 2023 року у форматі Zoom-конференції було проведено:

- *авторський вебсеминар Щупака І.Я., директора Українського інституту вивчення Голокосту «Ткума», члена Ради директорів UJE, члена Робочої групи з оновлення змісту навчальних програм з історії України, всесвітньої історії, інтегрованого курсу «Історія: Україна і світ», кандидата історичних наук, за темою «Проблеми й виклики історичної освіти в Україні за умов російсько-української війни».* У ході вебсеминару актуалізовано роль історичної освіти в сучасних умовах українського суспільства; розглянуто проблеми й виклики історичної освіти в Україні за умов російсько-української війни. Учасникам були запропонована для ознайомлення методологія вивчення історії та надано огляд перспектив розвитку історичної освіти;

- вебсемінар авторського колективу модельної навчальної програми «Історія: Україна і світ» під керівництвом І. Щупака за темою «Інтегрований курс історії НУШ: стратегії впровадження, виклики та перспективи» в межах ХАБУ «Відкрите партнерство» регіонального проєкту «Освітній технопарк Харківщини – 2030». Захід проводився для вчителів інтегрованих курсів громадянської та історичної освітньої галузі ЗЗСО у форматі Zoom-конференції. Під час вебсемінару було актуалізовано важливість впровадження єдиного загальноосвітнього україноцентричного курсу історії; розкриті концептуальні засади історичного інтегрованого курсу; презентовані методи формувального, поточного та підсумкового оцінювання в інтегрованому курсі історії НУШ. У ході заходу вчителям надано методичну допомогу щодо викладання пропедевтичного інтегрованого курсу історії в НУШ.

Із метою розвитку та вдосконалення предметно-методичних компетентностей керівників ТМО, учителів української мови, літератури та зарубіжної літератури щодо змін у навчальних програмах мовно-літературної освітньої галузі було проведено низку авторських семінарів, до яких долучилися автори модельних навчальних програм і підручників з української мови, літератури, зарубіжної літератури.

У березні-травні 2023 року відбулися такі зустрічі з авторами модельних програм і підручників у форматі ZOOM-конференцій у межах роботи ХАБУ «Відкрите партнерство»:

- авторський вебсемінар Ткач П.Б., доцента кафедри методики навчання мов і літератури Комунального вищого навчального закладу «Харківська академія неперервної освіти», співавторки модельної програми «Інтегрований мовно-літературний курс (українська мова, українська та зарубіжна літератури). 5-6 класи» для вчителів української мови, літератури, зарубіжної літератури, за темою **«Інтеграція в мовно-літературній освіті: проблеми, виклики, перспективи»;**

- авторський вебсемінар Онатій А.В., доцента кафедри української мови Національного університету «Києво-Могилянська академія», кандидата філологічних наук, тренерки НУШ, співавторки підручника «Українська мова. 6 клас»; Ткачука Т. П., доцента кафедри філології і гуманітарних наук КВНЗ «Вінницька академія безперервної освіти», кандидата філологічних наук, співавтора підручника, автора робочих зошитів з української мови, за темою **«Українська мова в 6 класі. Оновлення контекстів»;**

- авторський вебсемінар колективу авторів під керівництвом Ніколенко О.М., співавторки модельної програми та підручників із зарубіжної літератури, завідувача кафедри світової літератури Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, доктора філологічних наук, професора, за темою: **«Стратегії викладання зарубіжної літератури в 6-х класах НУШ»;**

- авторський вебсемінар колективу авторів під керівництвом Ніколенко О.М., співавторки модельної програми та підручників із зарубіжної літератури, завідувача кафедри світової літератури Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, доктора філологічних наук,

професора, за темою: **«Нові підходи до викладання зарубіжної літератури в середній і старшій школі».**

Також у роботі сесії **«Актуальні питання 2023/2024 навчального року. Подолання освітніх втрат і розривів»** (за напрямом «Українська мова, література, зарубіжна література») під час серпневої педагогічної декади (у форматі *Zoom-конференції*) узяли участь Ніколенко О. М. завідувач кафедри світової літератури Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, професор, доктор філолог.наук, автор підручників із зарубіжної літератури, а також Рудніцька Н.П., учитель української мови і зарубіжної літератури Кам'янець-Подільського ліцею №17, експерт Державного стандарту базової середньої освіти, співавтор підручника із зарубіжної літератури.

Ефективну співпрацю із зовнішніми стейкхолдерами було реалізовано й під час інструктивно-методичного вебінару «Підготовка вчителів української мови та літератури до участі в I турі Всеукраїнського конкурсу «Учитель року-2024»: важливі акценти», який проводився в жовтні 2023 року для вчителів української мови та літератури - учасників I туру Конкурсу (у форматі *Zoom-конференції*). У якості доповідача-стейкхолдера в заході взяла участь професор кафедри української і зарубіжної літератури та методики навчання Університету Григорія Сковороди в Переяславі, доктор педагогічних наук, кандидат філологічних наук, професор, учитель-методист, автор 270 публікацій, 12 одноосібних книжок і статей та книжок у співавторстві (зокрема й у царині методики навчання літератури), член журі Всеукраїнського конкурсу «Учитель року-2024» Токмань Ганна Леонідівна, яка ознайомила вчителів української мови та літератури з методикою текстуального аналізу ліричного твору, що сприяло розвитку методичної компетентності педагогів щодо аналізу поезії як одного з найскладніших конкурсних випробувань.

Методистка Радченко Ю.В. у 2023 році, реалізуючи співпрацю з Міністерством освіти та науки України й Державною науковою установою «Інститут модернізації змісту освіти», була членом журі Всеукраїнської учнівської олімпіади з української мови та літератури (2-6 квітня, місто Львів, наказ Міністерства освіти і науки України від 28.03.2023 року № 351 «Про проведення ІV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів у 2022/2023 навчальному році»), а також увійшла до складу журі Всеукраїнського конкурсу «Учитель року-2024» в номінації «Українська мова та література» й працювала у квітні-серпні 2023 року в складі творчої групи разом із методистами Центру Саввічем О.М., Федченко С., Косенко К.О. щодо розробки критеріїв оцінювання конкурсних випробувань (наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2023 року № 705 «Про проведення всеукраїнського конкурсу «Учитель року-2024»).

З питань розвитку предметно-методичної, інформаційно-цифрової та педагогічного партнерства компетентностей вчителів географії надання методичної допомоги щодо навчання географії за новими модельними навчальними програмами здійснювалась співпраця з авторами модельних навчальних програм та підручників з географії (виступи у межах педагогічної

майстерні «Географічна освіта НУШ. Планування освітньої діяльності на уроках географії в 6 класі на основі академічної свободи у виборі форм та методів навчання»): Косаревим М.В., керівником проєктів ПрАТ «Інститут передових технологій»; Громою В.Д. співавтором модельної навчальної програми «Географія. 6-9 класи», співавтором підручника з географії та ін.

Із 12 по 30 травня 2023 року спільно з управлінням Державної служби якості освіти у Харківській області проведено **адресні курси з підготовки освітніх експертів за освітньою програмою з теми «Особливості інституційного аудиту в ЗЗСО»**. Підготовлено 30 освітніх експертів.

У межах співпраці 13.03.2023 завідувачем Центру Капустіним І.В. взято участь в онлайн-семінарі «Самооцінювання за напрямом «Педагогічна діяльність педагогічних працівників», що проводився управлінням Державної служби якості освіти в Харківській області в рамках роботи III робочої групи керівників загальної середньої освіти щодо самооцінювання освітніх та управлінських процесів. Тема виступу: «Актуальні аспекти моніторингу якості освіти у загальній середній освіті».

До участі у вебсемінарі «Основні напрями моніторингових досліджень якості освіти у I півріччі 2023/2024 н. р.» 07.09.2023 було залучено Шевченко Н.В., заступника начальника управління Державної служби якості освіти в Харківській області – начальника відділу інституційного аудиту. Тема виступу: «Проведення самооцінювання освітньої діяльності в закладах освіти».

Протягом року здійснювалася організаційно-методична підтримка діяльності Центрів професійного розвитку педагогічних працівників та місцевих органів управління у сфері освіти, де ЦПРПП не створені. Комунальним вищим навчальним закладом «Харківська академія неперервної освіти» проведено такі заходи:

- **конференц-зустріч «Аналізуємо, пропонуємо, допомагаємо, співпрацюємо»** (25.05.2023), на яку було запрошено керівників місцевих органів управління у сфері освіти усіх територіальних громад Харківської області, директорів центрів професійного розвитку педагогічних працівників, центрів освітніх технологій районів м. Харкова. Під час конференції актуалізовано цілі, пріоритетні напрями, сучасні тренди розвитку освіти на даному етапі, які визначено Міністерством освіти і науки України, підбито підсумки та визначено основні вектори партнерської взаємодії КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» і місцевих органів управління у сфері освіти, методичних служб в організації підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів освіти Харківської області в умовах воєнного часу. Висвітлено основні вектори трансформації та модернізації організації та змісту підвищення кваліфікації в Харківській академії неперервної освіти у 2022/2023 навчальному році. Учасникам заходу презентовано організаційно-структурну модель взаємодії Академії зі стейкхолдерами в умовах воєнного стану, ознайомлено з кращими практиками побудови моделі методичної роботи в територіальних громадах (Балаклійської ТГ та Близнюківської ТГ). Окреслено завдання щодо організації ефективної роботи ТМО як форми підвищення кваліфікації педагогічних працівників у 2023/2024 навчальному році;

- Відповідно до плану **серпневої педагогічної декади «Актуальні питання 2023/2024 н.р. Подолання освітніх втрат і розривів»** КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» протягом 21.08. – 28.08.2023 проведено предметні сесії для різних категорій педагогічних працівників закладів освіти області; 28.08.2023 проведено загальну панель та (у форматі Zoom – конференції) . Під час методичних заходів розглядалися актуальні питання подолання освітніх втрат та розривів, організації освітнього процесу в 2023/2024 навчальному році. Всього у заходах взяли участь 1212 осіб.

- **28 грудня 2023 року** КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» відбулася **регіональна розширена науково-методична конференція «Формуємо разом нову систему забезпечення безперервного професійного розвитку керівників і педагогів закладів освіти територіальних громад Харківської області»** з метою забезпечення ефективної взаємодії Академії з закладами освіти Харківської області у 2024 році. У заході взяли участь директори і заступники директорів з навчально-виховної роботи закладів загальної середньої освіти Харківської області, керівники і спеціалісти місцевих органів управління у сфері освіти, директори і консультанти центрів професійного розвитку педагогічних працівників, центрів освітніх технологій м. Харкова – понад 400 осіб.

Протягом звітної періоду фахівцями Академії здійснювалася робота щодо консультування фахівців МОУСО, ЦПРПП територіальних громад Харківської області. Особливу увагу було приділено консультуванню керівників територіальних методичних об'єднань (ТМО) щодо урізноманітнення форм їх роботи, удосконаленню підготовки педагогів щодо організації дистанційної освіти в умовах правового режиму воєнного стану; опанування змісту нового Державного стандарту базової середньої освіти; якісній підготовці до складання ЗНО (НМТ) та підготовки та участі учнів ЗЗСО у III-IV етапах Всеукраїнських олімпіад та учнівських конкурсах у 2023 році.

Під час проведення II-III етапів Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів (січень-лютий 2023 року, листопад- грудень 2023 року) налагоджено зворотній зв'язок (створено вайбер-групу) зі всіма МОУСО Харківської області, окрім громад, Куп'янського та Лозівського районів.

Великий потенціал у підвищенні професійної компетентності педагогічних працівників, рівня якості освіти, виявленні обдарованих учнів, розвитку їх творчого потенціалу та пізнавальних можливостей, містить співпраця Центру методичної та аналітичної роботи із закладами вищої освіти. Ця взаємодія знаходить відображення в розробці й утіленні спільних проєктів, організації і проведенні III-IV етапів Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів, учнівських конкурсів та турнірів тощо.

Партнерство із закладами вищої освіти в організації та проведенні учнівських олімпіад і мовно-літературних конкурсів

Традиційно в організації та проведенні III (обласного) етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів разом із КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» беруть участь заклади вищої освіти

Харкова. Цього року така співпраця сприяла ефективній та чіткій організації олімпіад у дистанційній формі, для чого у вишах було створено організаційні комітети; безпечні та якісні технічні умови учасникам; фахові журі кожної олімпіади очолили провідні науковці; науково-педагогічні працівники ЗВО залучалися й до проведення відбірково-тренувальних онлайн-зборів для відбору учнів-переможців до участі в IV етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад. До роботи у складі журі олімпіад активно долучилися науково-педагогічні працівники й інших закладів вищої освіти та науково-дослідних установ Харківської області, а саме:

- Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна;
- Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди;
- Харківський національний університет радіоелектроніки;
- Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова;
- Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця;
- Національний фармацевтичний університет;
- Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого;
- КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»;
- Інститут радіофізики та електроніки ім. О.Я. Усикова Національної академії наук України;
- Науково-дослідницький інститут проблем злочинності імені академіка В.В. Сташиса Національної академії правових наук України;
- Науково-технологічний комплекс «Інститут монокристалів» Національної академії наук України;
- Харківський гуманітарний університет «Народна українська академія»;
- Українська інженерно-педагогічна академія;
- Фізико-технічний інститут низьких температур ім. Б. І. Веркіна НАН України;
- Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»;
- Науково-дослідна установа «Український науково-дослідний інститут екологічних проблем»;
- Національний аерокосмічний університет імені М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»;
- Харківський національний університет внутрішніх справ та ін.

Партнерство в організації та проведенні учнівських мовно-літературних конкурсів

У 2023 навчальному році відбулися II-III етапи учнівських інтелектуальних змагань – мовно-літературні конкурси, в яких у складі журі активно та високопрофесійно вже багато років беруть участь науково-педагогічні працівники ЗВО м. Харків, а саме:

- у **Обласному фестивалі ораторського мистецтва** – Голобородько Костянтин Юрійович, професор, декан українського мовно-літературного факультету імені Квітки-Основ'яненка Харківського національного педагогічного університету імені Григорія Савича Сковороди, доктор філологічних наук, голова журі фестивалю; Руденко Світлана Миколаївна, професорка кафедримовної підготовки Державного біотехнологічного університету, кандидатка філологічних наук, заступник голови журі фестивалю. До складу журі також входили:

- Білик Олена Миколаївна – проректорка з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків Харківської державної академії культури, докторка педагогічних наук, доцентка;
- Проворна Інна Олексіївна – викладачка української мови та літератури Харківського педагогічного фахового коледжу Харківської гуманітарно-педагогічної академії Харківської обласної ради.

- У **Міжнародному мовно-літературному конкурсі учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка та Міжнародному конкурсі з української мови імені Петра Яцика** - голова журі Руденко Світлана Миколаївна, професорка кафедри мовної підготовки Державного біотехнологічного університету, кандидатка філологічних наук.

У межах роботи Школи ефективного управління закладом загальної середньої освіти здійснювалася партнерська взаємодія з **кафедрою наукових основ управління ХНПУ імені Г.С. Сковороди та Управлінням державної служби якості освіти у Харківській області**, представники яких взяли участь у підготовці та проведенні занять Школи з актуальних питань управління та забезпечення системи якості в закладах освіти.

Продовжилася співпраця Академії з **Інститутом психології імені Г.С. Костюка НАПН України** шляхом участі Хартман О.Ю., старшого наукового співробітника лабораторії психології дошкільника Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України, співавтора, тренера і методиста проєкту «Впевнений старт», кандидата психологічних наук, у **науково-методичному вебсемінарі (в синхронному форматі)** за темою **«Партнерська взаємодія педагогів із батьками вихованців як важлива умова гармонійного розвитку та підготовки дошкільника до навчання в школі»** в межах воркшопу «Забезпечення розвитку дітей старшого дошкільного віку відповідно до вимог Нової української школи в сучасних умовах» (12.05.2023) для вихователів-методистів, вихователів ЗДО та **науково-практичному вебсемінарі (в синхронному форматі)** за темою **«Нові стратегії змістового компоненту освітнього напрямку «Дитина в соціумі»** в межах Школи педагогічної майстерності вихователів, вихователів-методистів закладів дошкільної освіти за темою «Розвиток професійної компетентності вихователів закладів дошкільної освіти в умовах упровадження нової редакції Базового компонента дошкільної освіти» (02.06.2023).

З метою організації професійного зростання педагогічних працівників закладів позашкільної освіти, надання їм адресної методичної допомоги, експертизи матеріалів, поданих педагогами ЗПО на конкурси, фестивалі

професійної майстерності, експертизи навчальних програм з позашкільної освіти, роботи в складі організаційних комітетів та фахових журі обласних етапів конкурсів професійної майстерності долучалися зовнішні стейкхолдери: Департамент науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації, Комунальний заклад «Харківська обласна Мала академія наук Харківської обласної ради», Комунальний заклад «Харківський обласний Палац дитячої та юнацької творчості» Харківської обласної ради, Комунальний заклад «Харківська обласна станція юних туристів» Харківської обласної ради, а також заклади позашкільної освіти територіальних громад Харківської області та м. Харкова.

У межах ХАБів «Безпечна школа», «Відкрите партнерство» регіонального проєкту «Освітній технопарк Харківщини – 2030» традиційно здійснювалася партнерська взаємодія з Навчально-методичним центром цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Харківської області та Департаментом науки і освіти Харківської обласної військової адміністрації. Протягом лютого – квітня 2023 року проведено три навчально-методичні семінари для представників МОУСО, керівників закладів освіти з питань організації та здійснення заходів цивільного захисту в особливий період, пов'язаних із навчанням учасників освітнього процесу дій щодо реагування на надзвичайні ситуації воєнного характеру. Всього у цих заходах взяли участь 468 осіб. З травня по листопад 2023 року працював постійно діючий семінар для заступників директорів з навчально-виховної роботи, педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти з темою «Комплексні підходи до створення безпечного середовища». За результатами навчання 20 учасників постійно діючого семінару отримали сертифікати про підвищення кваліфікації.

З метою розвитку цифрової та інформаційної компетентностей педагогічних працівників Академією здійснювалася система науково-методична діяльність з питань розвитку інформаційних технологій в освіті та популяризації технологічної освіти серед учасників освітнього процесу за участі стейкхолдерів, а саме: Громадською спілкою «Харківський кластер інформаційних технологій», провідними ІТ-компаніями м. Харкова за напрямками розвитку інформаційних технологій в освіті та популяризації технологічної освіти серед учасників освітнього процесу.

Впровадження Державного стандарту базової середньої освіти

Одним із пріоритетних напрямів роботи у 2023 році, які протягом навчального року, залишався організаційно-методичний супровід впровадження Державного стандарту базової середньої освіти, підготовка до організації освітнього процесу за новим Державним стандартом у 7-х класах у новому навчальному році та надання методичної допомоги вчителям закладів освіти області та вчителям пілотних закладів з цього питання.

Методисти Центру методичної та аналітичної роботи, які є координаторами проєкту за предметними галузями, спільно з пілотними

зкладами загальної середньої освіти створили банк даних учителів-предметників 6-7-х класів, із якими працювали протягом цього періоду. Під час пілотування вчителями цього інноваційного освітнього проєкту, методисти-координатори надавали їм консультації, адресну методичну допомогу щодо навчання учнів за новими програмами, підручниками, а також щодо оцінювання та впровадження інноваційних технологій у Новій українській школі. Окрім того, спільно з методистами-координаторами вчителі здійснювали календарно-тематичне планування освітнього процесу за новим Державним стандартом, ознайомилися із особливостями механізму створення навчальних програм на основі модельних.

У березні 2023 року у співпраці з The LEGO Foundation проведено тренінг за темою *«Діяльнісний підхід як спосіб забезпечення цілісної подорожі дитини у системі формальної освіти»* за участі Шварової Г. В., тренерки освітніх ініціатив The LEGO Foundation, для педагогічних працівників пілотних шкіл м. Харкова та Харківської області у форматі Zoom – конференції. Учасників заходу ознайомлено із компетентнісним потенціалом діяльнісного підходу у навчанні учнів 6 класу НУШ й актуалізовано питання побудови сучасного уроку на його основі, у інтерактивній формі висвітлено практичні кейси діяльнісного підходу для використання в освітньому процесі базової середньої школи, надано методичну допомогу учасникам тренінгу з питань набуття практичних навичок розвитку наскрізних умінь та агентності учнів 6 класів НУШ та застосування ігрових і діяльнісних методів навчання та розвитку в умовах Нової української школи.

Протягом означеного періоду було проведено **9** методичних заходів щодо розширення предметно-методичної компетентності педагогічних працівників пілотних шкіл через надання науково-методичної та практичної допомоги з питань підвищення якості викладання навчальних предметів мовно-літературної, технологічної, мистецької, громадянської та історичної, соціальної та здоров'язбережувальної, природничої та інформатичної освітніх галузей у 6-7-му класах НУШ, в яких активну участь взяли педагоги пілотних закладів Харківської області.

Окрім того, з метою професійного розвитку керівництва та вчителів ЗЗСО щодо реалізації нового Державного стандарту базової середньої освіти у 5-9-х класах, методист Центру Григорович О.В. провів навчальний захід за темою *«Деякі питання формування медіаграмотності на уроках хімії»* (08.06.2023) на всеукраїнському рівні. Із матеріалами заходу ознайомилися **57** педагогів України.

У травні 2023 року відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 28.03.2023 № 347 «Про організаційні заходи щодо підготовки й проведення загальнодержавного моніторингового дослідження якості освіти у закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану» проведено тестування учнів одного 6-го класу 4 -х пілотних шкіл Харківської області з математики й української мови згідно із графіком. У дослідженні взяли участь **94** школяра.

Відповідно до Оперативного плану Міністерства освіти і науки України на 2023 рік, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 10.01.2023 р. № 15, а також з метою аналізу стану організації та реалізації інноваційного освітнього проєкту за темою «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти» в 4-х пілотних закладах загальної середньої освіти Харківщини з 01.06.2023 – 16.06.2023 було організовано дослідження для координаторів проєкту, директорів пілотних закладів ЗСО, учителів та батьків учнів 6-х пілотних класів. Усього у дослідженні взяло участь **144** особи (**238** учасників моніторингових досліджень).

Після онлайн-опитування педагогів та адміністрації пілотних закладів освіти з'ясовано, що така форма взаємодії фахівців академії – координаторів проєкту з педагогічними працівниками пілотних шкіл є ефективною і оптимальною для роботи за окремими освітніми галузями і у наступному 2024 році.

Педагогами пілотних шкіл визначено актуальні питання, а саме: *організація системи школи щодо подолання освітніх втрат і розривів у навчанні учнів, методи та засоби формування та інших видів оцінювання, оформлення результатів досягнень учнів.*

Психологічний супровід і соціально-педагогічна робота в НУШ

Протягом 2023 року фахівцями Центру практичної психології, соціальної роботи та здорового способу життя спільно з фахівцями кафедри виховання й розвитку особистості КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» здійснювалася науково-методична робота, спрямована на підвищення професійної компетентності педагогів з питань психолог-педагогічної підтримки учасників освітнього процесу. Заходи передбачали розгляд актуальних тем:

- Використання ігор для формування здоров'язберезувальної компетентності здобувачів освіти ЗЗСО;
- Формування психологічної життєстійкості (резильєнс) та перша психологічна допомога дітям під час військових дій та збройних конфліктів;
- Формування навичок безпечної поведінки під час військових дій;
- Як формувати здоровий спосіб життя здобувачів освіти в умовах дистанційного навчання;
- Психоемоційна підтримка учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану;
- Профілактика небезпечної поведінки підлітків в інтернеті;
- Профілактика булінгу у воєнний та післявоєнний період;
- Взаємодія батьків і педагогів як головна передумова забезпечення якості всіх форм здоров'я учнів в умовах дистанційного навчання;
- Інші.

Заходи передбачали адресну методичну допомогу керівникам, координаторам психологічних служб, практичним психологам, соціальним

педагогам закладів освіти та класним керівникам. **Всього у науково-методичних заходах Центру взяли участь 2044 осіб, з них 1334 – долучились до вивчення матеріалів вебконсультацій у асинхронному форматі, у науково-методичних заходах в межах пролонгованих форм підвищення кваліфікації взяли участь 710 педагогічних працівників.**

У листопаді завершено роботу тематичної майстерні класного керівника «Превентивне виховання в роботі класного керівника на засадах педагогіки партнерства» у межах ХАБу «Здорова школа» регіонального проекту «Освітній технопарк Харківщини – 2030» (обсягом 15 годин/0,5 кредита). За підсумками п'яти заходів: три заходи відбулися у синхронному форматі, два – в асинхронному форматі, учасники, які успішно засвоїли відповідний навчальний матеріал, отримали сертифікати (наказ Академії від 10.11.2023 №64).

Також, завершено Школу молодого фахівця психологічної служби «Розвиток професійної компетентності молодого фахівця психологічної служби» для практичних психологів, соціальних педагогів зі стажем роботи до 3-х років закладів освіти м. Харкова та Харківської області (відповідно до плану ХАБу «Безпечна школа» регіонального проекту «Освітній технопарк Харківщини – 2030») (обсягом 15 годин/0,5 кредита). За підсумками п'яти заходів: чотири заходи відбулися у синхронному форматі, один – в асинхронному форматі, 22 учасника, які виконали вимоги сертифікації та успішно засвоїли відповідний навчальний матеріал, отримали сертифікати (наказ ХАНО №76 від 29.11.2023).

У грудні завершено роботу методичного колоквиуму «Організація діяльності психологічних служб на сучасному етапі реформування системи освіти в Україні у воєнний та післявоєнний період» ХАБу «Безпечна школа» регіонального проекту «Освітній технопарк Харківщини – 2030». За підсумками п'яти заходів, які відбулися у синхронному форматі, учасники, які продемонстрували досвід організації діяльності психологічної служби у воєнний період, отримали сертифікати (наказ ХАНО №84 від 15.12.2023).

У січні-лютому фахівці центру брали участь у роботі журі Всеукраїнського конкурсу «Вчитель року» у номінації «Основи здоров'я». Було підготовлено відбіркові конкурсні завдання, змістове наповнення конкурсів, критерії до протоколів оцінювання учасників. Здійснювалась координаційна взаємодія членів журі. Проведено групову зустріч переможця обласного етапу із членами журі конкурсу. Здійснювалась консультаційна підтримка переможця конкурсу до участі у Всеукраїнському етапі конкурсу. Переможниця обласного етапу Жадан О.М. посіла I місце у Всеукраїнському конкурсі «Вчитель року» у номінації «Основи здоров'я».

На виконання наказу Міністерства освіти і науки України від 20.09.2022 №845 «Про проведення Всеукраїнського конкурсу авторських програм практичних психологів і соціальних педагогів «Нові технології у новій школі» у номінації «Профілактичні програми» та відповідно до наказу КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» від 25.11.2022 №70 «Про організацію та проведення регіонального відбору на Всеукраїнський конкурс авторських програм практичних психологів та соціальних педагогів у номінації

«Профілактичні програми» продовжено експертний відбір авторських програм серед практичних психологів та серед соціальних педагогів у номінації «Профілактичні програми» у січні-лютому завершено проведення регіонального експертного відбору авторських програм практичних психологів та соціальних педагогів у номінації «Профілактичні програми».

На розгляд надійшло 11 авторських програм практичних психологів і 4 авторські програми соціальних педагогів.

За результатами регіонального експертного відбору для участі в III етапі Всеукраїнського конкурсу авторських програм практичних психологів та соціальних педагогів «Нові технології у новій школі» у номінації «Профілактичні програми» визначено за рейтинговими списками матеріали учасників, які набрали найбільшу кількість балів:

серед практичних психологів – Акименко Д.С., практичного психолога Комунального закладу «Лозівський ліцей №4» Лозівської міської ради Харківської області з профілактичною програмою за темою «Програма психологічного інтенсиву «Разом з усіма. Поруч з кожним» з адаптацією до онлайн»;

серед соціальних педагогів – Беляєву К.Ю., кандидата педагогічних наук, практичного психолога-методиста; Іванюк К.В., соціального педагога, Комунального закладу «Безлюдівський юридичний ліцей імені Героя Радянського Союзу І.Я. Підкопая Безлюдівської селищної ради» Харківської області із профілактичною програмою за темою «Програма з профілактики мобінгу в шкільному колективі із застосуванням дистанційних технологій для здобувачів освіти підліткового віку «Давайте дружити разом!».

Акименко Д.С., практичний психолог Комунального закладу «Лозівський ліцей №4» Лозівської міської ради Харківської області посіла II місце у III етапі Всеукраїнського конкурсу. Її програма отримала гриф Міністерства освіти і науки України.

У вересні 2023 року на виконання наказу Міністерства освіти і науки України від 21.09.2023 №1142 «Про проведення Всеукраїнського конкурсу авторських програм практичних психологів і соціальних педагогів «Нові технології у новій школі» у номінації «Корекційно-розвиткові програми» розпочато підготовку до проведення II обласного етапу конкурсу. Підготовлено проекти та розіслано листи Департаменту науки і освіти на територіальні громади та місто Харків (від 19.10.2023 №№ 01-33/4866 та 01-33/4867). На виконання листа Департаменту науки і освіти від 24.10.2023 № 01-31/4939 підготовлено наказ Академії від 30.10.2023 №62 «Про організацію і проведення II етапу Всеукраїнського конкурсу авторських програм практичних психологів і соціальних педагогів «Нові технології у новій школі» у номінації «Корекційно-розвиткові програми»», яким затверджено склад оргкомітету та склад журі конкурсу II етапу Всеукраїнського конкурсу.

На розгляд журі надійшло 11 авторських програм практичних психологів і 5 авторських програми соціальних педагогів.

У березні здійснено вибірковий аналіз стану забезпеченості та змісту психологічного супроводу у громадах Харківської області та міста Харкова.

Спільно з Центром моніторингу якості освіти створено опитувальник для педагогічних працівників закладів освіти громад Харківської області щодо актуальних проблем здійснення психологічного супроводу та потреб громад області. У квітні спільно із центром моніторингу якості освіти, підготовлено та проведено анкетне опитування педагогічних працівників ЗЗСО, ЗДО та ЗПО з метою моніторингу якості психологічного супроводу у закладах освіти. Отримані дані опрацьовано, результати та висновки розміщено на сайті Академії. У травні-червні здійснено підготовчу, організаційну, консультативну роботу щодо заповнення єдиної електронної системи звітності психологічної служби Харківської області. За узагальненими даними сформовано аналітичний звіт за 2022/2023 навчальний рік.

Здійснювалася активна співпраця зі структурними підрозділами Академії з метою надання науково-методичної допомоги різним категоріям педагогічних працівників.

Фахівцями Центру щомісяця готується інформація до Департаменту науки і освіти про успішний досвід та пропозиції щодо забезпечення заходів із психосоціальної підтримки громадян України у Харківській області, щоквартально інформація про стан виконання комплексної регіональної Програми забезпечення публічної безпеки і порядку та протидії злочинності на території Харківської області на 2020-2023 роки та раз на півріччя інформацію про стан виконання заходів Державної соціальної програми запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі на період до 2025 року за I півріччя 2023 року та інформацію щодо створення безпечного освітнього середовища у закладах загальної середньої освіти. У жовтні-листопаді здійснювався системний супровід, узагальнено та підготовлено звітні листи на Департамент щодо залучення педагогічних працівників до інформаційно-просвітницьких вебінарів ГО «Дівчата».

Фахівці центру протягом 2023 року співпрацювали з Державною науковою установою «Інститут модернізації змісту освіти», Центром освітнього консультування, КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія», із міжнародними та іншими громадськими організаціями та фондами (видавництвами):

- ГО «Дівчата»;
- Едкемп Україна;
- БФ «Благополуччя дітей»;
- ГО «Українська посмішка»;
- ГО «Ла Страда-Україна»;
- ГО «Ukraine Active», МБО «Лідер якості»;
- ГО «GoGlobal»: проєкт «Коли світ на межі змін: школа чутлива до психічного здоров'я»;
- Чеська гуманітарна організація «Людина в біді»: проєкт «Ведення груп підтримки для дітей та підлітків, що втратили близьку людину»;
- Норвезька рада у справах біженців «Better Learning Programme»;
- Швейцарсько-Український проєкт DECIDE – децентралізація для розвитку демократичної освіти;

- Ранок спільно з ЮНЕСКО та за фінансової підтримки Уряду Японії: навчальна програма Міністерства освіти і науки України «Зміцнення потенціалу практичних психологів закладів освіти», проведення супервізій;

- ВФ «Крок за кроком»: проект «Підтримки педагогів закладів дошкільної освіти та супровід дітей у надзвичайних ситуаціях». Тренінг для тренерів за програмою «Психолого-педагогічна підтримка дітей, батьків та педагогів в умовах надзвичайної ситуації».

Фахівцями Центру практичної психології, соціальної роботи та здорового способу життя протягом року надавалися консультації у вайбер групах «Методичний колоквиум», «Психологічна служба Харківщини», «Центр психології», «Школа молодого фахівця психологічної служби», «Психологічна служба закладів обласного та державного підпорядкування», «Превентивне виховання в роботі класного керівника на засадах педагогіки партнерства», а також здійснювався супровід сторінки у мережі Фейсбук.

Вдосконалення дистанційної освіти, упровадження медіа та інформаційних технологій, формування інфомедійної грамотності педагогів

Діяльність центру медіа та інформаційних технологій протягом I півріччя 2023 року була спрямована на підвищення професійної компетентності вчителів інформатики щодо реалізації вимог нових державних стандартів, Концепції «Нова українська школа» та забезпечення якості інформатичної освіти в закладах загальної середньої освіти Харківської області; налагодження ефективної взаємодії з педагогами області через територіальні методичні об'єднання та центри професійного розвитку педагогічних працівників з метою надання на диференційованій основі адресної науково-методичної допомоги щодо впровадження змішаної форми навчання, а також запровадження медіаосвіти. Ще одним важливим напрямом діяльності є підвищення ефективності організаційно-методичного супроводу реалізації **регіональної програми дослідно-експериментальної роботи «Науково-методичні основи створення моделі наскрізної медіаосвіти в закладах освіти Харківської області»** та участі закладів освіти області у **Всеукраїнському проєкті «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність»**. У межах реалізації підсумкового етапу було проведено два засідання івент-клубу медіаграмотності «Медіаосвіта під час війни» за темами: «Інструменти медіаграмотності, верифікації контенту та інформаційної безпеки у воєнний час» (квітень 2023 р.), «Перспективи розвитку медіаосвіти в сучасних умовах війни і повоєнного відновлення» (жовтень 2023 р.).

У межах **інноваційного освітнього проєкту «Організаційні та науково-методичні умови створення STEM-центрів»** було запроваджено методичний нетворкінг «STEM-освіта в Новій українській школі», на який зареєструвалося понад 200 педагогів області різних освітніх галузей. Відповідно до програми методичного нетворкінга протягом року проведено чотири науково-методичні семінари за темами: «Упровадження елементів STEM-освіти в освітній процес» (березень 2023 р.), «Проєкт як засіб реалізації

STEAM-освіти» (червень 2023 р.), «Професійна компетентність учителя в системі навчання STEM» (вересень 2023 р.), «Організаційні та науково-методичні умови створення освітнього STEM-середовища» (листопад 2023 р.). Результат діяльності нетворкінгу – підвищення професійної компетентності педагогічних працівників закладів освіти із питань організації, здійснення STEM-освіти, її ефективної інтеграції в освітній простір. Заняття проводилися у форматі on-line (в синхронному та асинхронному режимах) з використанням наявних можливостей і технологій. Успішно закінчили та отримали сертифікати 66 педагогів Харківщини.

Центр відповідно до заявки на реалізацію інноваційного освітнього проєкту виконує функції обласного STEM-хабу та координатора реалізації інноваційного освітнього проєкту в співпраці з кафедрою виховання й розвитку особистості КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти». З метою ознайомлення та зацікавлення учнівської молоді сучасними інформаційними технологіями, виявлення обдарованої молоді в галузі інформаційних технологій, активізації їх творчої діяльності та розвитку інформаційно-комунікаційної компетентності, згідно з планом роботи Комунального вищого навчального закладу «Харківська академія неперервної освіти» на 2023 рік протягом березня-травня було проведено обласний фестиваль з комп'ютерної графіки та анімації серед учнів закладів освіти Харківської області. У фестивалі взяли участь 267 учнів з 19-ти ОТГ (районів) Харківської області та м. Харкова. Переможцями у різних номінаціях стали 173 учні.

Забезпечення наступності між дошкільною та початковою освітою

Протягом 2023 року Центром громадянського виховання здійснювався науково-методичний супровід дошкільної та початкової освіти з урахуванням сучасних умов організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти та початковій школі, а також потреб педагогічних працівників щодо підвищення їх професійного та загальнокультурного рівнів. З метою вирішення цих завдань, а також забезпечення наступності між дошкільною та початковою освітою в регіоні підготовлено та проведено науково-методичні заходи з актуальних тем:

- Створення безпечного освітнього простору в сучасних умовах діяльності закладу дошкільної освіти;
- Особливості змісту освітнього напрямку «Дитина у світі мистецтва»;
- Нові стратегії змістового компоненту освітнього напрямку «Дитина в соціумі»;
- Шляхи реалізації освітнього напрямку Базового компонента дошкільної освіти «Гра дитини»;
- Реалізація нової редакції Базового компонента дошкільної освіти за освітнім напрямом «Мовлення дитини»;
- Партнерська взаємодія педагогів з батьками вихованців як важлива умова гармонійного розвитку та підготовки дошкільника до навчання в школі;
- Формування особистості дитини в умовах реалізації засад Концепції Нової української школи, вимог Базового компонента дошкільної освіти;

- Забезпечення всебічного гармонійного розвитку особистості дитини шляхом якісної організації освітнього процесу в сучасних умовах;
- Забезпечення наступності між дошкільною та початковою освітою в умовах дистанційного навчання;
 - Найвидатніші дослідження в освіті в 2022 році (за версією EDUTOPIA, освітнього фонду Джорджа Лукаса);
 - Застосування гумору для оптимізації навчання молодших школярів: як позитивні емоції допомагають покращити якість освіти;
 - Едьютейнмент (Edutainment): принцип, метод чи технологія? Шляхи впровадження «навчання як розваги» в освітній процес початкової школи;
 - Медіаігри як ресурс підвищення якості початкової освіти» в межах методичного кафе «Освітні інновації в професійній діяльності вчителя початкових класів;
 - Нейродидактика як тренд в освіті. Використання наукових надбань нейродидактики в роботі вчителя початкових класів;
 - Практичний інтенсив: використання LEGO на засадах діяльнісного підходу в початковій школі.

У березні 2023 року проведено **регіональні Інтернет-збори** для батьків майбутніх першокласників (01-31.03.2023; 1782 учасники). Учасники Інтернет-зборів мали можливість ознайомитися з нормативними документами, що регламентують порядок прийому дітей до першого класу та якісну організацію освітнього процесу в початковій школі, вимогами освітньої програм «Дитина» (2020) до рівня розвитку дитини на момент завершення її перебування в закладі дошкільної освіти; порадами практичного психолога щодо підготовки дитини до навчання в школі. Під час заходу батьки здобувачів дошкільної освіти також мали можливість поставити запитання, що турбують їх напередодні вступу дітей до школи. Відповіді надавали фахівці Харківської академії неперервної освіти: методисти Центру громадянського виховання, Ресурсного Центру з підтримки інклюзивної освіти та Центру практичної психології і соціальної роботи та здорового способу життя.

За підсумками Інтернет-зборів з'ясовані питання, що потребують уваги під час роботи з батьками дітей дошкільного віку, особливо майбутніх першокласників, а саме: мотиваційна готовність дитини до школи, особливості організації режиму майбутніх першокласників та їх пізнавальної діяльності, способи підтримки дитини в період адаптації до нових умов навчання.

З метою надання допомоги батькам першокласників на сайті Комунального вищого навчального закладу «Харківська академія неперервної освіти» у I півріччі 2023 року було підготовлено та розміщено матеріали **Каналу зв'язку для батьків першокласників** за темами:

- Методичні аспекти навчання математики: рахуємо та обчислюємо із задоволенням. Нумерація у межах 100. Деякі прийоми додавання і віднімання у межах 100;
- Як допомагати дитині вдосконалювати українське літературне мовлення та вміння читати в родинному колі в умовах дистанційного навчання»;

- Самостійність дитини – основа лідерства;
- Літні канікули: допомагаємо дитині відновити сили після року дистанційного навчання, пригадати навчальний матеріал 1-го класу.

У науково-методичних матеріалах Каналу висвітлювались актуальні питання щодо навчання молодших школярів, адаптації їх до сучасних умов; особливостей освітнього процесу в дистанційному форматі тощо. У батьків першокласників була можливість отримати відповіді спеціалістів Академії на питання, які розміщено у матеріалах Каналу для батьків.

1 червня 2023 року з метою підвищення професійних компетентностей педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти та закладів дошкільної освіти, актуальних для організації безпечного, здорового, щасливого й розвивального дозвілля влітку дітей дошкільного та молодшого шкільного віку Центром громадянського виховання спільно з кафедрою методики дошкільної та початкової освіти та методистами Академії було ініційовано проведення **Літнього челенджа до Міжнародного дня захисту дітей «Нехай здійснюються всі дитячі мрії»** (в асинхронному форматі).

З метою широкого інформування педагогічних працівників закладів дошкільної освіти з питань, необхідних для створення, підтримки та розвитку здорового, безпечного, розвивального, інклюзивного середовища, надання психолого-педагогічної підтримки учасникам освітнього процесу в умовах надзвичайних ситуацій, зокрема пов'язаних з воєнними діями на території України, відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 21.04.2023 № 461 «Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів дошкільної освіти «Психолого-педагогічна підтримка та педагогів, дітей, батьків в умовах надзвичайної ситуації», листа Всеукраїнського фонду «Крок за кроком» від 10.11.2023 № 130» ВФ «Крок за кроком» за підтримки Дитячого фонду ООН в Україні (ЮНІСЕФ) розпочато реалізацію **Всеукраїнського проекту «Підтримка педагогів закладів дошкільної освіти та супровід дітей у надзвичайній ситуації»**.

У межах реалізації проекту, відповідно до наказу КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» від 10.11.2023 № 66 фахівцями Академії (Заліською О.М., старшим викладачем кафедри методики дошкільної та початкової освіти, Капустіною Н.О., методистом Центру громадянського виховання, Замазій Ю.О., методистом Центру практичної психології, соціальної роботи та здорового способу життя), проведено тренінг (на платформі Zoom) для педагогів закладів дошкільної освіти Богодухівської МГ, Височанської СГ, Золочівської СГ Мереш'янської МГ, Лозівської МГ, Слобожанської СГ, Харківської МГ, Чугуївської МГ (18.11.2023-09.12.2023).

Під час заходу розглядалися такі *актуальні питання*:

- розуміння впливу війни на дітей та дорослих;
- безпечні та відновлювальні форми роботи з дітьми; базові підходи до надання першої психологічної допомоги у роботі вихователя;
- підтримка дітей з ООП у період війни або що необхідно враховувати;
- нові виклики у питаннях безпеки або все про бомбосховище;

- травма-чутливі практики – розпізнавання травми та безпечне реагування на неї; формування стійкості до стресу;
- безпечне середовище та компоненти дбайливого піклування.

За результатами навчання **100 учасників** отримали сертифікати (30 год/1 кредит).

У межах ХАБів «Якісна освіта», «Професійний розвиток педагога» регіонального проекту підвищення якості освіти «Освітній технопарк Харківщини – 2030» протягом листопада – грудня 2023 року Академія спільно з **the LEGO Foundation** розпочали реалізацію проекту «НУШ Імпульс», у межах якого проведено онлайн-тренінги за **програмою підвищення кваліфікації для вчителів початкових класів «Діяльнісний підхід у початковій школі в реаліях сьогодення»**. Навчання здійснювалося відповідно до Меморандуму про взаємопорозуміння між Міністерством освіти і науки України та the LEGO Foundation щодо співпраці у сфері освіти та науки, з метою сталої та якісної підтримки реалізації Концепції «Нова українська школа».

Зміст навчальних тренінгів передбачав поглиблення й розширення знань учителів початкових класів з ефективних стратегій реалізації діяльнісного підходу у початковій школі в умовах воєнного та повоєнного часу. Учасники удосконалювали вміння упроваджувати в освітньому процесі діяльнісні методи навчання, зокрема спрямовані на підтримку психосоціального благополуччя дітей, подолання освітніх розривів і втрат. Різні форми роботи сприяли активізації розвитку значущих професійних якостей педагогів, зокрема, агентності, гнучкості мислення, психологічної стійкості, рефлексивності, мотивації до професійного самовдосконалення, самоменеджменту в умовах сьогодення.

Навчальні тренінги в Харківській області були проведені регіональними тренерами за графіком, затвердженим наказом Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної (військової) адміністрації від 08.11.2023 № 95. Згідно з графіком у листопаді – грудні відбулися онлайн-тренінги для вчителів Балаклійської міської ТГ, Барвінківської міської ТГ, Вовчанської міської ТГ, Кегичівської селищної ТГ, Красноградської міської ТГ, Краснокутської селищної ТГ, Нововодолазької сільської ТГ, Новопокровської сільської ТГ, Чугуївської ТГ, Богодухівської ТГ, Валківської, Коломацької ТГ, Ізюмської ТГ, Савинської ТГ, Зачепилівської ТГ, Наталинської ТГ, Сахновщинської ТГ, Вільхуватської ТГ, Кіндрашівської ТГ, Куп'янською ТГ, Курилівської ТГ, Лозівської ТГ, Безлюдівської ТГ, Зміївської ТГ, Малинівської ТГ, Печенізької ТГ, Слобожанської ТГ, Старосалтівської ТГ, Чкаловської ТГ.

Проїшли навчання усього 1074 осіб. За результатами навчання учасники отримали сертифікати про підвищення кваліфікації в обсязі 8 год / 0,3 кредита.

Активізація виховної роботи

В надскладних воєнних викликах, в умовах боротьби за територіальну цілісність України організація виховного процесу в ЗЗСО потребувала іншого модернізації змісту та підходів. Основними цільовими напрямками виховної

роботи визначено забезпечення безпекової складової кожного учасника освітнього процесу, забезпечення фізичного, психічного, соціального і духовного благополуччя здобувача освіти, реалізація завдань національно-патріотичного виховання, окреслених Концепцією національно-патріотичного виховання в системі освіти України та заходами її реалізації до 2025 року

З метою вирішення виховних завдань, забезпечення безпекової складової кожного учасника освітнього процесу, забезпечення її фізичного, психічного, соціального і духовного благополуччя здобувача освіти, реалізація завдань національно-патріотичного виховання 2023 році організовано роботу **методичного кластеру «Формування ціннісної сфери школяра: інноваційність, комунікативність, взаємодія»**. До пролонгованої форми роботи мали змогу долучитись всі бажаючі педагоги, які опікуються питаннями виховання в ЗЗСО, а саме: заступники директорів з виховної роботи, класні керівники, педагоги-організатори.

Для педагогічної спільноти було організовано та проведено низку науково-методичних і науково-практичних вебсемінарів (I півріччя) та онлайн (II півріччя) форматі.

У межах роботи методичного кластеру організовано та проведено 9 зустрічей «Актуальні проблеми виховання дітей та молоді в умовах воєнного стану та післявоєнної відбудови. Психолого-педагогічна допомога дитині й родині», «Ціннісні орієнтації здобувача освіти: мета і результат виховання», «Формування педагогічної культури батьків як умови успішної співпраці родини та закладу освіти», «Виховання громадянина патріота – місія сучасного закладу освіти», «Завдання нового навчального року з формування духовно-моральних цінностей як важливого аспекту виховання дітей та молоді», «Виховний потенціал сім'ї та соціальних інститутів: виклики сучасності», «Роль особистості педагога у формуванні життєвої компетентності учнів: допомога у професійному виборі». Охоплено 525 педагогів, найактивнішими були педагоги Красноградської, Люботинської, Наталинської, Валківської ТГ.

Зміст і наповненість презентаційних матеріалів, запропонованих до вивчення, були направлені на розвиток предметно-методичної, інформаційно-комунікаційної компетентностей (здатність орієнтуватись в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності, ефективно використовувати електронні (цифрові) освітні ресурси) та педагогіки партнерства (здатність до суб'єкт-суб'єктної взаємодії з учнями в освітньому процесі, здатність залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства) педагогічних працівників закладів загальної середньої з питань організації процесу виховання дітей та молоді на цінностях Нової української школи.

Загалом тематика зустрічей обиралася відповідно до запитів і вимог сучасного змісту освіти, соціокультурних викликів (воєнний стан, дистанційний формат освітнього процесу) та була присвячена актуальним питанням виховання дітей та молоді ключовим аспектам організації виховної діяльності ЗЗСО в період воєнного стану, співпраці учасників виховного процесу в умовах дистанційної освіти, розвитку критичного мислення

здобувачів освіти, питанням духовно-морального зростання молоді особистості здобувача освіти в умовах воєнного часу та психологічної підтримки учасників освітнього процесу. Також в межах кластеру відпрацьовувались навички педагогів щодо використання застосунків Padlet, Kahoot, LearningApps та інших у виховній роботі класних керівників ЗЗСО.

У грудні 2023 відбулося заключне заняття кластеру «Педагогічний челендж». Педагоги які взяли участь у роботі кластеру та успішно пройшли навчання отримали сертифікати про підвищення кваліфікації обсягом 30 год./1 кредит ЄКТС.

Питання виховання дітей та молоді розглядалося під час інших науково-методичних заходів:

- **вебсемінару «Організаційно-методичні засади закінчення 2022/2023 навчального року в умовах воєнного стану»** в межах Школи ефективного управління ЗЗСО (розкрито питання ключових аспектів організації процесу виховання в закладах освіти в умовах воєнного стану);
- **тематичної майстерні «Превентивне виховання в роботі класного керівника на засадах педагогіки партнерства»**(висвітлено питання актуальності використання інтернетресурсів для організації зворотного зв'язку в арсеналі класного керівника ЗЗСО);
- засіданні МТК «Професійна орієнтація у Новій українській школі» (розкрито питання ролі особистості класного керівника у професійному самовизначенні учня).

З метою покращення взаємодії та співпраці з громадами проведено аналіз наповнюваності сайтів ЦПРПП за напрямом «Виховна робота». Так на сайтах центрів професійного розвитку Золочівської, Лозівської, Люботинської, Безлюдівської, Височанської, Зміївської, Чугуївської ОТГ значна увага приділяється питанню виховної роботи. На сайтах даних центрів виділено окремий розділ-вкладку, де розміщується інформація про нормативно-правове забезпечення організації виховного процесу в ЗЗСО, окремим блоком надається інформація з питань національно-патріотичного виховання, відображено інформацію про виховні заходи, що проведено у закладах освіти, розкрито результати співпраці з батьківською спільнотою. Також на сайтах ЦПРПП Безлюдівської та Височанської ОТГ міститься інформація про створення спільноту заступників директорів з виховної роботи та класних керівників, є посилання на гугл форми щодо реєстрації до спільноти за певним напрямом. На сайті центру Лозівської ОТГ міститься інформація про роботу ТМО класних керівників.

На сайтах Наталинської, Первомайської, Балаклійської, Краснокутської є посилання на сайт Академії, де відповідно можна знайти інформацію про заходи з виховної роботи в ЗЗСО, яка буде актуальною для педагогів, що опікуються питаннями виховання у громаді.

У подальшому рекомендовано ЦПРПП систематично оновлювати та розміщувати інформацію на сайтах за напрямом «Виховна робота в ЗЗСО», ділитися власним досвідом з колегами з даного питання.

Також з метою підтримки педагогічної ініціативи, розповсюдження та впровадження найкращого досвіду з виховної роботи закладів освіти, доступу до інформаційних ресурсів і комунікацій, що використовуються в освітньому процесі, протягом травня тривала робота (відповідно до листа ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» від 28.04.2023 № 21/08-680) щодо оновлення розділу «Банк досвіду виховної роботи» офіційного вебсайту Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти»; узагальнюється інформація щодо кращого досвіду виховної роботи закладів освіти Харківської області.

Супровід позашкільної освіти

З метою надання методичної допомоги педагогічним працівникам ЗПО щодо організації освітнього процесу в закладах позашкільної освіти в особливий період Центром громадянського виховання у межах ХАБів «Здорова школа», «Інклюзивна освіта», «Якісна освіта», «STEM-освіта», «Моя країна – Україна» в межах реалізації регіонального проекту «Освітній технопарк Харківщини – 2030» проведено ряд **вебконсультацій**, де були розглянуті такі питання:

– **«Психологічна підтримка вихованців закладу позашкільної освіти в умовах воєнного стану за відсутності психолога»** (спільно з Центром практичної психології, соціальної роботи та здорового способу життя), де учасників було ознайомлено з поняттям «первинна психологічна допомога», у яких випадках її надають, правилами її надання, з ознаками стресу в дітей дошкільного, молодшого, середнього та старшого шкільного віку та як педагог може підтримати дитину відповідного віку в такій ситуації; вправами для повернення ресурсного стану, які можна використовувати під час занять гуртка; неформальними способами взаємодії з дітьми під час воєнного стану; інформацією про служби і організації, які надають першу психологічну допомогу, їх контактами (14.03.2023 , з матеріалами ознайомилися 84 педагогічні працівники ЗПО);

– **«Оформлення документації керівниками гуртків в умовах воєнного стану з дистанційною формою навчання»**, зміст якої спрямовано на вдосконалено знання педагогічних працівників закладів позашкільної освіти щодо нормативної бази та переліку документів, які повинні бути в керівника гуртка; надано практичні рекомендації щодо ведення необхідних журналів, проведення інструктажів з техніки безпеки, складання індивідуальної програми розвитку дитини з особливими освітніми потребами; акцентовано увагу педагогів закладів позашкільної освіти на необхідності дотримання чинного законодавства та санітарного регламенту під час проведення дистанційних занять у синхронному форматі (13.04.2023, з матеріалами ознайомилися 78 педагогічних працівників ЗПО);

– **«Визначення шляхів партнерської взаємодії й співпраці із закладами освіти в новому навчальному році»**, зміст якої спрямовано на розширення знань педагогічних працівників закладів позашкільної освіти про педагогіку партнерства як дієвого механізму побудови довіри між

закладом освіти, дітьми, батьками та суспільством; надано практичні рекомендації щодо налагодження співпраці між зовнішніми та внутрішніми стейкхолдерами закладу освіти; акцентовано увагу педагогів закладів позашкільної освіти на основних принципах педагогіки партнерства, шляхах розвитку партнерства в закладі освіти (08.05.2023, з матеріалами ознайомилися 84 педагогічних працівників ЗПО);

– **«Національно-патріотичне виховання дітей: виклики та пріоритетні завдання»**, зміст якої спрямовано на впоглиблення знань педагогічних працівників закладів позашкільної освіти про національно-патріотичне виховання молоді; надано практичні рекомендації щодо здійснення системних заходів, спрямованих на посилення національно-патріотичного виховання дітей та молоді – формування нового українця, який діє на основі національних, європейських цінностей; акцентовано увагу педагогів закладів позашкільної освіти на основних завданнях, принципах, шляхах і напрямках реалізації Концепції національно-патріотичного виховання в системі освіти України, очікуваних результатах, індикаторах ефективності національно-патріотичного виховання (13 червня 2023 з матеріалами ознайомилися 53 педагогічних працівники ЗПО).

– **«Діти з особливими освітніми потребами в позашкільлі»** (спільно з Ресурсним Центром з підтримки інклюзивної освіти), зміст якої спрямовано на актуалізацію теоретичних знань педпрацівників щодо організації навчання дітей з особливими освітніми потребами; надано практичні рекомендації щодо організації соціально-педагогічного супроводу осіб із особливими освітніми потребами в закладі позашкільної освіти в умовах воєнного стану, шляхів запобігання проявам насильства в освітньому середовищі закладу позашкільної освіти; акцентовано увагу педагогів закладів позашкільної освіти на правильній комунікації про інклюзію, шляхах запобігання дискримінації в закладі освіти, правилах організації освітнього процесу, якщо в гуртку навчається дитина з особливими освітніми потребами, надано рекомендації батькам щодо спілкування з дітьми з особливими освітніми потребами (04.09.2023, з матеріалами ознайомилися 98 педагогічних працівників ЗПО);

– **«Активізація уваги здобувачів освіти на занятті гуртка»**, під час якої актуалізовано теоретичні знання педагогічних працівників закладів позашкільної освіти щодо видів, типів, властивостей уваги; надано практичні рекомендації щодо шляхів розвитку уваги, ознайомити з практичними вправами та технологіями активізації уваги здобувачів освіти на занятті гуртка; акцентовано увагу педагогів закладів позашкільної освіти на пов'язаних з розвитком уваги функціях, які мають велике значення для розвитку дітей (12.09.2023, з матеріалами ознайомилися 102 педагогічних працівника ЗПО);

– **«STEM-освіта в позашкільлі»**, де було актуалізовано теоретичні знання педагогічних працівників закладів позашкільної освіти щодо поняття та сутності STEM- (STEAM-, STREAM-) освіти, нормативно-правової бази, пріоритетних напрямів розвитку STEM-освіти на всеукраїнському та

регіональному рівнях; було надано практичні рекомендації щодо забезпечення розвитку STEM-освіти в ЗПО у 2023/2024 навчальному році; акцентовано увагу педагогів закладів позашкільної освіти на ключових компетентностях STEM, важливості впровадження в освітній процес ЗПО проблемного навчання, спрямованого на вирішення завдань, що виникають у реальному житті (09.10.2023, з матеріалами ознайомилися 84 педагогічних працівників ЗПО);

– **«Активізація виховного потенціалу на занятті гуртка»**, де було актуалізовано теоретичні знання педагогічних працівників закладів позашкільної освіти щодо теоретичних основ сутності виховного потенціалу закладу позашкільної освіти; акцентовано увагу педагогів закладів позашкільної освіти на можливостях змісту, форм і методів позашкільної освіти, соціальному вихованні як соціальній функції позашкільної освіти, педагогічних засадах реалізації виховного потенціалу ЗПО; надано практичні рекомендації щодо активізації виховного потенціалу на занятті гуртка (14.11.2023, з матеріалами ознайомилися 64 педагогічних працівників ЗПО);

– **«Інтеграція краєзнавчого та українознавчого компонентів в освітній процес закладу позашкільної освіти як засіб реалізації положень Нової української школи»**, зміст якої спрямовано на актуалізацію знань педагогічних працівників закладів позашкільної освіти щодо теоретичних основ інтеграції краєзнавчого та українознавчого компонентів в освітній процес закладу позашкільної освіти як засобу реалізації положень Нової української школи; акцентовано увагу педагогів закладів позашкільної освіти на завданнях державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності, формуванні ціннісних орієнтирів і громадянської самосвідомості в умовах сьогодення; надано практичні рекомендації щодо ідей інтеграції краєзнавчого та українознавчого компонентів в освітній процес закладу позашкільної освіти (11.12.2023, з матеріалами ознайомилися 75 педагогічних працівників ЗПО).

У березні поточного року в межах ХАБів «Професійний розвиток педагога» та «Педагогічна творчість» регіонального проекту підвищення якості освіти «Освітній технопарк Харківщини – 2030» розпочав роботу **інноваційний методичний кластер «Механізми розвитку позашкільної освіти в умовах воєнного стану»** для керівників (заступників керівників) закладів позашкільної освіти. Центром громадянського виховання спільно з кафедрою виховання й розвитку особистості в межах кластеру в асинхронному форматі було проведено:

– 22.03.2023 року - *проблемний вебсемінар* за темою «Упровадження моделі позашкільної освіти: децентралізація, партнерство, взаємодія». Своім досвідом роботи поділилися: Ю. Потапова, директорка Комунального закладу «Первомайський будинок дитячої та юнацької творчості Первомайської міської ради Харківської області»; І. Кузнецова, директорка, та О. Храмцова, керівник гуртка ЦПО Чкаловської селищної ради Чугуївського району Харківської області (з матеріалами першої зустрічі кластера ознайомилися 59 керівників і заступників керівників ЗПО області);

– 25.04.2023 року - *науково-методичний вебсемінар* за темою «Новий контент педагогічних технологій в умовах воєнного стану та відновлення» У матеріалах кейсу педагогам презентовано кращі практики: С. Альшиної, заступниці селищного голови з питань регіонального розвитку та залучення інвестицій Новопокровської селищної ради Чугуївського району Харківської області, В. Глуховецької, заступниці директора з навчально-методичної роботи та Г. Зорі, методистки Комунального закладу «Центр позашкільної освіти «Джерело» Височанської селищної ради Харківського району Харківської області», Н. Плугатарьової, керівника гуртка «Секретар керівника» Комунального закладу «Станція юних техніків № 3 Харківської міської ради» Харківської області (з матеріалами другої зустрічі кластера ознайомилися 49 керівників і заступників керівників ЗПО області);

– 24.05.2023 року - *вебсемінар-практикум* за темою «Підготовка до створення недискримінаційного середовища в закладі позашкільної освіти». До методичного кейсу вебсемінару-практикуму увійшли матеріали таких педагогів-практиків: Л. Коваленко, практичного психолога Комунального закладу «Харківський дитячо-юнацький клуб моряків Харківської міської ради», Н. Солдатенко, координаторки філіалу Спільноти Дівчата STEM «Харківська загальноосвітня школа I-III ступенів №143 Харківської міської ради Харківської області» (до ознайомлення з матеріалами третьої зустрічі кластеру долучилися 48 керівників (заступників керівників) закладів позашкільної освіти області);

– 21.06.2023 року - *методичний марафон ідей* за темою «Перспективи розвитку потенціалу педагогічного колективу закладу позашкільної освіти». Своїм баченням щодо перспектив розвитку закладу позашкільної освіти та потенціалу педагогічного колективу в новому навчальному році під час дії правового режиму воєнного стану поділилися: О. Кобзева, директорка комунального закладу «Центр дитячої та юнацької творчості № 6 Харківської міської ради», Є. Табурова, директорка та О. Ладоня, заступник директора з навчально-виховної роботи комунального закладу «Центр дитячої та юнацької творчості № 1 Харківської міської ради», Л. Карнаух, заступниця директора з навчально-виховної роботи Балаклійського центру дитячої та юнацької творчості Балаклійської міської ради Харківської області, Т. Железна, директорка Центру туризму, краєзнавства та екскурсій учнівської молоді Валківської міської ради Харківської області, С. Плотко, директорка Комунального закладу «Біляївський центр дитячої та юнацької творчості» Біляївської сільської ради Харківської області (до ознайомлення з матеріалами четвертої зустрічі кластеру долучилися 39 керівників (заступників керівників) закладів позашкільної освіти області).

За результатами роботи інноваційного методичного кластеру «Механізми розвитку позашкільної освіти в умовах воєнного стану» **40 керівників (заступників керівників) ЗПО – учасників кластера отримали сертифікати** на 15 год/0,5 кредиту ЄКТС.

Протягом червня на розгляд науково-методичною радою КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти від КЗ «Харківська обласна мала

академія наук Харківської обласної ради» надійшло 12 програм з позашкільної освіти дослідницько-експериментального напрямку і 4 програми з позашкільної освіти художньо-естетичного та еколого-натуралістичного напрямів позашкільної освіти від КЗ «Харківський обласний Палац дитячої та юнацької творчості» Харківської обласної ради:

- «Юні конструктори приладів радіоелектроніки» дослідницько-експериментального напрямку (автор: Дзюбенко Олександр Андрійович – керівник гуртка Комунального закладу «Харківська обласна Мала академія наук Харківської обласної ради», доцент кафедри автомобільної електроніки Харківського національного автомобільно-дорожнього університету, кандидат технічних наук, доцент).

- «Педагогіка», дослідницько-експериментального напрямку (авторка: Беляєва Карина Юріївна – керівниця гуртка «Педагогіка» Комунального закладу «Харківська обласна Мала академія наук Харківської обласної ради», кандидатка педагогічних наук).

- «Основи хімії», дослідницько-експериментального напрямку (автор: Крамаренко Андрій Вікторович – керівник гуртка «Основи хімії» Комунального закладу «Харківська обласна Мала академія наук Харківської обласної ради», старший викладач кафедри загальної та неорганічної хімії факультету технології неорганічних речовин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»).

- «Науково-дослідницька діяльність в системі Малої академії наук України» дослідницько-експериментального напрямку (авторка: Матвеева Тамара Іванівна – методист відділу дослідницько-експериментальної діяльності Комунального закладу «Харківська обласна Мала академія наук Харківської обласної ради»);

- «Математика. Математичні основи технічної діагностики», дослідницько-експериментального напрямку (автори: Якунін Анатолій Вікторович – доцент кафедри вищої математики і математичного моделювання Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова, кандидат технічних наук, доцент; Литвиненко Неля Михайлівна – методист відділу дослідницько-експериментальної діяльності Комунального закладу «Харківська обласна Мала академія наук Харківської обласної ради»).

- «Математика», дослідницько-експериментального напрямку (автори: Литвиненко Неля Михайлівна – методист відділу дослідницько-експериментальної діяльності Комунального закладу «Харківська обласна Мала академія наук Харківської обласної ради»; Бондаренко Ірина Станіславівна – керівник гуртка «Математика» Комунального закладу «Харківська обласна Мала академія наук Харківської обласної ради», учитель математики Комунального закладу «Харківський ліцей № 89 Харківської міської ради», вчитель-методист

- «Критичне мислення в науково-дослідницькій діяльності», дослідницько-експериментального напрямку (автори: Яременко Марина Юріївна, Джджавадзе Ольга Юріївна – методисти відділу дослідницько-

експериментальної діяльності Комунального закладу «Харківська обласна Мала академія наук Харківської обласної ради»).

- «Історія», дослідницько-експериментального напрямку (автор: Шишкіна Євгенія Костянтинівна – доцент кафедри українознавства, культурології та історії науки Національного технічного університету «Харківський політехнічний університет», кандидат історичних наук, керівник гуртка Комунального закладу «Харківська обласна Мала академія наук Харківської обласної ради»).

- «Відкрита природнича демонстрація та науково-дослідницька діяльність», дослідницько-експериментального напрямку (автор: Щоголев Анатолій Анатолійович – завідувач відділу дослідницько-експериментальної діяльності Комунального закладу «Харківська обласна мала академія наук Харківської обласної ради»).

- «Біологія», дослідницько-експериментального напрямку (автор: Садовниченко Юрій Олександрович – керівник гуртка «Основи біології» Комунального закладу «Харківська обласна Мала академія наук Харківської обласної ради»; доцент кафедри медичної біології Харківського національного медичного університету, кандидат біологічних наук, заслужений працівник освіти України

- «Англійська мова (науково-дослідницький аспект)», дослідницько-експериментального напрямку (автор: Белова Марина Олександрівна – керівник гуртка Комунального закладу «Харківська обласна Мала академія наук Харківської обласної ради», доцент кафедри англійської філології Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди, кандидат філологічних наук).

- «STEAM-освіта в системі Малої академії наук України», дослідницько-експериментального напрямку (авторка: Рижкова Ірина Олександрівна – методист відділу дослідницько-експериментальної діяльності Комунального закладу «Харківська обласна мала академія наук Харківської обласної ради»);

- «Театр ляльок “Жили-були”», художньо-естетичного напрямку (автори – Баженова Олена Костянтинівна, керівник гуртка «Театральна лялька», Соломко Анастасія Янівна, керівник гуртка театру ляльок «Жили-Були» Комунального закладу «Харківський обласний Палац дитячої та юнацької творчості»);

- «Гурток спортивного бального танцю “Столиця”», художньо-естетичного напрямку (автор – Шкуреева Маргарита Сергіївна, керівник гуртка спортивного бального танцю «Столиця» Комунального закладу «Харківський обласний Палац дитячої та юнацької творчості»);

- «Флористика та фітодизайн», еколого-натуралістичного напрямку (автор – Пузеєва Світлана Миколаївна, керівник гуртка «Флористика та фітодизайн інтер'єру» Комунального закладу «Харківський обласний Палац дитячої та юнацької творчості»).

- «Юні квітникарі», еколого-натуралістичного напрямку (автори – Пузеєва Світлана Миколаївна, керівник гуртка «Флористика та фітодизайн

інтер'єру», Маліченко Олена Олексіївна, керівник гуртка «Юні квітникарі» Комунального закладу «Харківський обласний Палац дитячої та юнацької творчості»).

23 вересня 2023 року в рамках *серпневої педагогічної декади* Центром інноваційного розвитку освіти спільно з кафедрою виховання й розвитку особистості та Департаментом науки і освіти Харківської обласної державної (військової) адміністрації проведено сесію за напрямом «Позашкільна освіта» за темою «Забезпечення та реалізація прав дітей на позашкільну освіту в умовах воєнного стану». Метою заходу було підвищення управлінської та інноваційної компетентностей керівників (заступників керівників) закладів позашкільної освіти щодо забезпечення та реалізації прав дітей на позашкільну освіту в умовах воєнного стану у 2023/2024 навчальному році. Під час проведення сесії виступили:

– Олена Чепурна, головний спеціаліст відділу загальної середньої, позашкільної освіти та ліцензування освітньої діяльності управління освіти Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної (військової) адміністрації;

– Валентина Редіна, директорка Комунального закладу «Обласна станція юних туристів» Харківської обласної ради, кандидат педагогічних наук, доцент;

– Вікторія Луніна, директорка Комунального закладу «Харківська обласна Мала академія наук Харківської обласної ради», кандидат педагогічних наук;

– Олена Кривенцова, начальниця Харківського обласного відділення (філії) Комітету з фізичного виховання та спорту Міністерства освіти і науки України;

– Тетяна Підберезкіна, директорка Комунального закладу «Харківський обласний Палац дитячої та юнацької творчості» Харківської обласної ради.

Під час роботи сесії було розглянуто особливості організації роботи закладів позашкільної освіти в умовах воєнного стану у 2023/2024 навчальному році відповідно до напрямів позашкільної освіти; висвітлено особливості організації роботи дитячо-юнацьких спортивних шкіл Харківської області в умовах воєнного стану у 2023/2024 навчальному році; окреслено пріоритетні завдання та шляхи подолання освітніх втрат педагогами ЗПО; поширено кращі практики управління та організації освітнього процесу в закладі позашкільної освіти та формування і розвитку національно-культурної ідентичності, ціннісних орієнтирів вихованців, визначених концепцією Нової української школи.

У заході взяли участь 100 керівників (заступників керівників) закладів позашкільної освіти області.

У вересні поточного року в межах ХАБів «Професійний розвиток педагога» та «Педагогічна творчість» розпочав роботу *інноваційний методичний кластер «Заклад позашкільної освіти як простір виховання громадянина-патріота»* для методистів і керівників гуртків ЗПО. Центром громадянського виховання спільно з кафедрою виховання й розвитку

особистості в межах кластеру у форматі Zoom-конференції було проведено 4 заняття за темами:

- «Шляхи становлення громадянина-патріота в закладі позашкільної освіти»,
- «Національна ідея у формуванні патріотичних почуттів вихованців гуртка»,
- «Змістовне дозвілля дітей та молоді як засіб набуття патріотичного досвіду та один із шляхів подолання освітніх втрат і розривів»,
- «Заклад позашкільної освіти як простір виховання громадянина-патріота».

У роботі методичного кластеру взяли участь стейкхолдери академії (Валентина Редіна, директорка Комунального закладу «Обласна станція юних туристів» Харківської обласної ради, кандидат педагогічних наук, доцент; Наталія Педан, завідувачка відділом дослідження та відродження декоративно-ужиткового мистецтва і виставкової діяльності Харківського обласного організаційно-методичного центру культури і мистецтва. А також педагогіки позашкілля: Людмила Нікітчук, керівниця гуртка «Основи учнівського самоврядування» КЗ «Центр дитячої та юнацької творчості №6 Харківської міської ради»; Владислав Ручка, керівник гуртка «Художнє різьблення по дереву» КЗ «Валківський Будинок дитячої та юнацької творчості Валківської міської ради Харківської області», Алла Воронова, керівниця гуртка «Задзеркалля» Комунального закладу «Первомайський будинок дитячої та юнацької творчості Первомайської міської ради Харківської області»; Віктор Смірнов, керівник гуртка загально-фізичної підготовки Комунального закладу «Сахновщинський дитячо-юнацький клуб фізичної підготовки «Олімп» Сахновщинської селищної ради Красноградського району Харківської області», Вікторія Дугіна, директорка Комунального закладу «Зміївський центр дитячої та юнацької творчості Зміївської міської ради Чугуївського району Харківської області»; Юлія Жиглова, керівниця гуртка «Юні історики-краєзнавці» Чугуївського центру туризму та краєзнавства Чугуївської міської ради Харківської області, Ірина Кузнецова, директорка Центру позашкільної освіти Чкаловської селищної ради Чугуївського району Харківської області, Юрій Сосницький, керівник гуртка комунального закладу «Школа мистецтв Харківської міської ради», кандидат мистецтвознавства; Валерія Лихач, методистка Харківського державного будинку художньої та технічної творчості; Олександр Дворнік, учитель вищої категорії Комунального закладу «Люботинський мистецький ліцей "Дивосвіт"» Харківської обласної ради; Валерія Безкровна, директорка КУ «Пісочинський молодіжний центр "1664"» Пісочинської селищної ради, які поділилися власними напрацюваннями щодо формування національно-патріотичної свідомості здобувачів освіти та організації змістовного дозвілля та психологічної підтримки здобувачів освіти.

Зворотній зв'язок із учасниками кластеру було організовано через використання віртуальної дошки Padlet, де педагоги розміщували виконані практичні завдання. За результатами роботи на дошці Padlet утворився своєрідний калейдоскоп методичних ідей щодо впровадження на заняттях

гуртків різних напрямів національно-патріотичного виховання, підбіркафейків російської пропаганди та їх розвінчання. Також учасники кластера залишили свої враження від зустрічей, побажання один одному та організаторам методичного заходу.

Учасники інноваційного методичного кластеру спільно з організаторами працювали над спільним підсумковим проєктом – Книга вшанування педагогів позашкілля «За покликом серця. Незламне позашкілля Харківщини», яка має такі розділи: «Позашкільник-захисник», «Позашкільник-волонтер», «Позашкільник-інноватор», «Позашкільник-менеджер», «Пам'ять про них назавжди в серцях». Педагоги позашкілля готували інформацію про своїх колег, які віддані своїй справі, стали на захист нашої держави, постійно займаються волонтерством, мають значні здобутки у власній діяльності, працюють на майбутнє вихованців ЗПО незважаючи на всілякі труднощі й перешкоди, та які, на жаль, померли чи загинули. Проєкт планується як постійно діючий, матеріали будуть додаватися протягом часу, доки буде на це потреба.

Презентація проєкту відбулася на підсумковій зустрічі інноваційного методичного кластеру «Заклад позашкільної освіти як простір виховання громадянина-патріота». Переглянути його можна за посиланням: https://www.canva.com/design/DAFxWVbDpn4/3nfX4FsMWDP8DxEEBRpDKw/e/dit?utm_content=DAFxWVbDpn4&utm_campaign=designshare&utm_medium=link2&utm_source=sharebutton

За результатами роботи інноваційного методичного кластера 100 методистів і керівників гуртків закладів позашкільної освіти області отримали сертифікати на 15 год/0,5 кредиту ЄКТС.

Робота з керівними кадрами

У 2023 році Центром організаційно-методичної роботи з керівними кадрами продовжено роботу щодо пролонгованої методичної форми підвищення кваліфікації новопризначених керівників закладів загальної середньої освіти Харківського регіону – *Школи ефективного управління* закладом загальної середньої освіти для новопризначених керівників ЗЗСО (далі – Школи) та інших форм: *постійно діючого науково-методичного семінару* для керівників територіальних методичних об'єднань для директорів/заступників директорів із НВР ЗЗСО, *науково-методичних заходів* для заступників директорів із НВР ЗЗСО обласного та державного підпорядкування.

Роботу Школи організовано у межах реалізації регіональних проєктів «Підвищення ефективності професійної майстерності (управлінської діяльності) керівників закладів загальної середньої освіти у позакурсний період», «Модернізація освітнього простору Харківської області в умовах децентралізації», Регіонального проєкту підвищення якості освіти «Освітній технопарк Харківщини – 2030» у форматі дистанційного асинхронного та синхронного навчання. Це ефективна інтегрована форма навчальної, науково-

методичної роботи із зазначеними категоріями керівних і педагогічних працівників ЗЗСО області у форматі взаємодії методичних служб і кафедр Академії неперервної освіти, що має практичну спрямованість.

Заняття Школи відбувалися за затвердженими програмами, що розроблені на основі типової програми підвищення кваліфікації новопризначених керівників(директорів)закладів загальної середньої освіти (Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.09.2022 року № 817 «Про затвердження типової програми підвищення кваліфікації новопризначених керівників (директорів) закладів загальної середньої освіти»), передбачали проведення 12 науково-практичних семінарів (асинхронний та онлайн-формати).

Матеріали Школи з питань управління освітнім процесом закладів освіти, формування сучасного безпечного освітнього середовища, національно-патріотичного виховання молоді, підготовки до якісного змістовного і своєчасного виконання управлінських функцій в контексті реформування української школи в умовах децентралізації, якісної організації освітнього процесу в дистанційному форматі в умовах воєнного часу є оперативною адресною науково-методичною допомогою керівникам, особливо керівникам закладів освіти деокупованих територій Харківського регіону щодо управління закладом загальної середньої освіти в умовах нестабільного розвитку через військову агресію РФ.

Зміст матеріалів Школи спрямовано на розвиток у слухачів нормативно-правової, лідерської, управлінської, інноваційної, стратегічного управління персоналом, педагогічного, соціального та мережевого партнерства, проєктувальної, здоров'язберезувальної компетентностей, забезпечення якості освітньої діяльності та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти.

Протягом року працювало дві Школи: перша – у лютому-червні 2023 року(обсяг 60 годин/2 кредити ЄКТС, 72 особи слухачів, у форматі асинхронного навчання), друга – протягом вересня 2023 – травня 2024 року (обсяг 60 годин/2 кредити ЄКТС, 72 особи слухачів у форматі онлайн-семінарів). Склад слухачів цих двох груп сформовано за особистими заявами новопризначених керівників за попередньою реєстрацією.

У межах Школи (лютий-червень 2023) проведено 11 науково-практичних семінарів в асинхронному форматі, вступне та підсумкове заняття у форматі Zoom-конференції. У межах другої Школи (вересень 2023-травень 2024) – вступне заняття і 6 онлайн-семінарів.

Центром проаналізовано якість засвоєння навчальних матеріалів за підсумками проведених вебсемінарів Школи ЕУ ЗЗСО, що працювала у лютому – червні 2023 року (загальні дані за результатами виконання тестових завдань усіма слухачами за кожною темою вебсемінарів, визначено траєкторії розвитку компетентностей кожного слухача ШЕУ ЗЗСО) Результати наведено у таблиці 1 та на рис. 9.

Результати виконання тестів слухачами Школи ефективного управління

Таблиця 1.

Заняття / Рівні	26.01.2023	09.02.2023	16.02.2023	23.02.2023	06.03.2023	15.03.2023	22.03.2023	05.04.2023	12.04.2023	21.04.2023	04.05.2023
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Високий	22	51	12	47	23	33	59	30	50	47	33
Достатній	24	12	45	8	28	25	11	29	19	17	28
Середній	15	9	11	14	21	14	2	12	3	6	11
Низький	11	0	4	3	0	0	0	1	0	2	0



Рис. 9. Загальні результати виконання тестів слухачами за підсумками роботи Школи ЕУ.

За даними аналізу усіх тестових завдань 11 вебсемінарів, що проведено у межах Школи першого півріччя (лютий – червень 2023 року) виявлено, що найбільш складними для опанування є теми занять №№ 1, 3, 5, 6, 8 (середній бал виконання тестів – 7,4 бали). Це теми: «Нормативно-правові аспекти роботи з кадрами закладу освіти. Нововведення в організації та проведенні атестації і сертифікації педагогічних працівників»; «Стратегія розвитку автономії закладу освіти в умовах реалізації нового Державного стандарту початкової та базової загальної середньої освіти», «Внутрішня система забезпечення якості освіти як система освітніх компонентів і процедур. Внутрішній моніторинг якості освіти в умовах дистанційної форми навчання учнів»; «Упровадження електронного документообігу у закладі освіти. Методика створення нормативних документів закладу освіти на основі чинного законодавства України»; «Інформаційно-цифрова компетентність керівника ЗЗСО. Цифровізація процесів управління життєдіяльністю закладу загальної середньої освіти в умовах дистанційної та змішаної форм освіти».

Тому теми, що зазначені вище як найбільш складні для опанування, при плануванні наступної методичної роботи, включатимуться до програми ШЕУ Центром обов'язково.

Оцінка процесу навчання у Школі слухачами проводилася засобами вихідного анкетування (опрацьовано 72 анкети) та на основі моніторингу складених слухачами власних портфоліо самоаналізу професійного розвитку.

З метою аналізу й узагальнення змісту своєї роботи, відображення динаміки власного професійного росту та представлення її найбільш повно й ефективно Центром слухачам запропоновано створення власного портфоліо – однієї з форм сучасного самоаналізу (накопичення досягнень, відстеження професійного прогресу, представлення діяльності та професійного розвитку за час навчання у Школі).

Практичне значення портфоліо – аналіз особистого розвитку як управлінця, систематизація діяльності, фактора, що стимулює професійний розвиток. Результати оцінювання виконання слухачами завдання «Портфоліо – самоаналіз здатності до професійної діяльності» представлено на рис. 10.

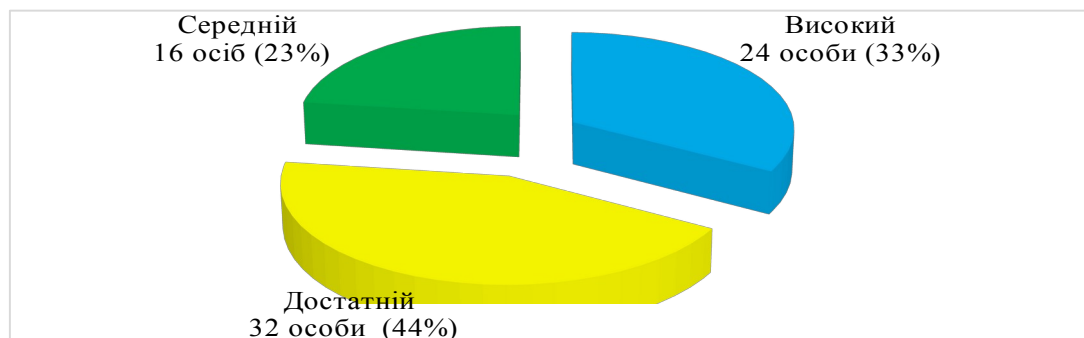


Рис. 10. Рівень виконання слухачами завдання «Портфоліо – самоаналіз здатності до професійної діяльності»

За підсумками роботи у Школі ефективного управління закладом загальної середньої освіти, що працювала протягом I півріччя 2023 року, успішно засвоєно програму навчання та отримали сертифікати про підвищення кваліфікації в обсязі 60 годин/2 кредиту ЄКТС за дистанційною формою 72 новопризначені керівники та педагогічні працівники закладів освіти області, серед яких: директори ЗЗСО – 17 осіб, завідувачі філій – 2, заступники директорів із навчально-виховної роботи – 51 особа, заступники директорів з навчальної роботи ЗЗСО – 2 особи).

Школа ефективного управління ЗЗСО, що розпочала роботу з вересня 2023 року, продовжить працювати до травня 2024 року. Протягом вересня – грудня 2023 року проведено вступне заняття та 6 вебсемінарів онлайн на платформах ZOOM і GoogleMeet.

З метою забезпечення розвитку ціннісного та системного ставлення керівників закладів освіти до управлінської діяльності в умовах соціальних та

освітніх втрат і розривів під час війни, сприяння формуванню стратегії розвитку безпечного освітнього середовища, забезпечення якості освіти в початковій та базовій школі за новими державними стандартами, розвитку видів автономії закладів освіти, розбудови інформаційно-комунікаційної системи серед керівників і педагогів ЗЗСО на рівні територіальних громад, з серпня 2023 року розпочато **роботу постійно діючого науково-методичного семінару для керівників територіальних методичних об'єднань директорів/заступників директорів із навчально-виховної роботи закладів загальної середньої освіти** (компонент комплексної програми підвищення кваліфікації керівників закладів загальної середньої освіти). У межах постійно діючого семінару проведено:

– сесію «Актуальні питання 2023/2024 н.р. Подолання освітніх втрат і розривів» в межах методичного блоку серпневої педагогічної декади (23.08.2023, 84 особи);

– вебсемінар «Механізми розбудови безпечного особистісно орієнтованого освітнього середовища закладу загальної середньої освіти в умовах воєнного стану» (24.11.2023, 121 особа).

Для заступників директорів із навчально-виховної роботи закладів загальної середньої освіти обласного та державного підпорядкування організовано та проведено науково-практичний вебсемінар «**Організаційно-методичні засади закінчення 2022/2023 навчального року в умовах воєнного стану та початку 2023/2024 навчального року**» (19.04.2023, 27 осіб).

Атестація педагогічних працівників

Протягом року проводився організаційно-методичний супровід роботи атестаційної комісії III рівня при Департаменті науки і освіти Харківської обласної військової адміністрації з питань забезпечення атестації педагогічних працівників області. Проведено чергових та 3 позачергових засідання у дистанційному форматі на платформі Zoom. Розглянуто та оформлено 982 атестаційні справи та 3 апеляційні заяви педагогічних працівників із 105 закладів та установ освіти (заклади освіти обласного та державного підпорядкування; центри освітніх технологій м. Харкова, заклади професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти: викладачів – 618, учителів – 178, вихователів – 43, методистів – 79, майстрів виробничого навчання – 37, практичних психологів – 9, інші – 18 (рис. 11).

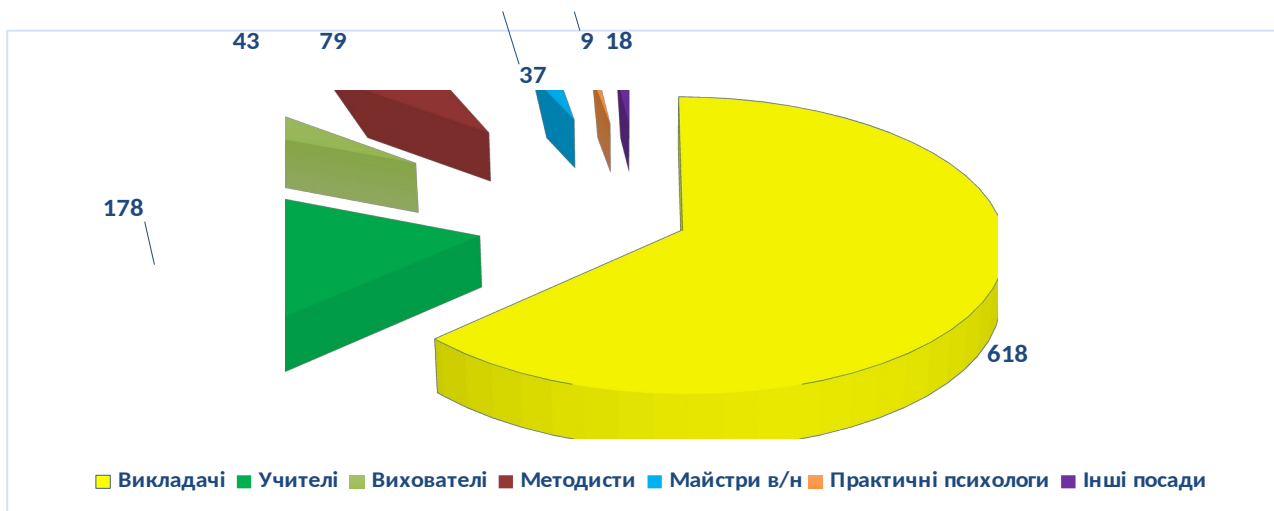


Рис. 11. Аналіз результатів атестації педагогічних працівників області за посадами

Атестаційною комісією I рівня КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» у 2023 році розглянуто атестаційні справи 10 методистів Академії. Із них: присвоєння кваліфікаційної категорії «спеціаліст першої категорії» – 2 особи (Носик Н. Д., Прощай М. В.); порушено клопотання перед атестаційною комісією III рівня при Департаменті науки і освіти ХОДА про присвоєння кваліфікаційної категорії «спеціаліст вищої категорії» – 2 особи (Галушко Н. А., Латишева Т. В.); порушено клопотання перед атестаційною комісією III рівня при ДНіО ХОДА про відповідність раніше присвоєній кваліфікаційній категорії «спеціаліст вищої категорії» – 6 осіб (Зайцева О. А., Капустіна Н. О., Клименко Г. В., Клімова С. В., Саввіч О. М., Федюшина Т. О.).

У зв'язку з набранням чинності нового «Положення про атестацію педагогічних працівників» проведено інструктивний семінар за темою «Про порядок проведення атестації педагогічних працівників закладів освіти у 2023/2024 навчальному році» (04.10.2023, 115 осіб) для відповідальних осіб за атестацію МОУСО, керівників та педагогічних працівників ЗЗСО обласного та державного підпорядкування з метою ознайомлення з особливостями організації та проведення атестації у поточному навчальному році, оформлення атестаційної документації.

З метою надання адресної організаційно-методичної допомоги щодо реалізації норм Положення про атестацію педагогічних працівників проведено у 2023 році три онлайн-консультації спільно з ДНіО ХОДА за темою «Особливості організації та проведення атестації педагогічних працівників закладів освіти у 2023/2024 навчальному році» (30.10.2023, 27.11.2023, 18.12.2023).

У заходах взяли участь 242 особи.

Протягом року постійно надавалися індивідуальні консультації з питань професійної діяльності новопризначеним директорам і заступникам директорів з навчально-виховної роботи, іншим педагогічним працівникам закладів загальної середньої освіти за допомогою технологій Viber, Telegram тощо.

За результатами проведеної роботи вдалося сприяти подальшій модернізації роботи з відповідними категоріями управлінських кадрів та педагогічних працівників, підвищенню їх професійної компетентності в умовах воєнного стану.

Пролонговані методичні форми підвищення кваліфікації

У 2023 році було організовано роботу пролонгованих методичних форм підвищення кваліфікації педагогів, для участі в яких педагоги попередньо зареєструвалися:

1. **Школа ефективного управління ЗЗСО** для новопризначених директорів та заступників директорів з навчально-виховної роботи закладів загальної середньої освіти (60 годин, керівники: Єжелій В.М., завідувач Центру організаційно-методичної роботи з керівними кадрами; Смирнова М.Є., кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри соціально-гуманітарної освіти).
2. Методичний нетворкінг **«STEM-освіта в Новій українській школі»** (для педагогічних працівників ЗЗСО, 15 год., керівник: Ставицький С.Б., завідувач Центру медіа та інформаційних технологій).
3. Воркшоп **«Створення навчальних програм на основі модельних»** (для учителів української мови і літератури, зарубіжної літератури, 15 год., керівники: Румянцева-Лахтіна О.О., Косенко К.О., Клімова С.В., методисти Центру методичної та аналітичної роботи; Андропова Л.Г., кандидат філологічних наук, доцент, професор кафедри методики навчання мов і літератури).
4. Віртуальний діалог **«Громадянська освіта в Новій українській школі»** (для учителів громадянської освіти, інтегрованих курсів громадянської та історичної освітньої галузі, 15 год., керівник: Сидорчук В.П., методист Центру методичної та аналітичної роботи).
5. Освітній нетворкінг **«Інтеграція підприємливості і фінансової грамотності в освітній галузі відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти»** (для керівників ТМО вчителів-предметників, учителів різних предметів ЗЗСО, 15 год., керівники: Носик Н.Д., методист Центру методичної та аналітичної роботи; Китиченко С.О., старший викладач кафедри соціально-гуманітарної освіти).
6. Школа педмайстерності вчителя-предметника **«Інтеграція ключових умінь XXI століття в навчальні предмети Нової української школи»** (для учителів різних навчальних предметів, 15 год., керівники: Моліна О.О., Зайцева О.А., методисти Центру методичної та аналітичної роботи).
7. Педагогічна майстерня **«Географічна освіта НУШ. Планування освітньої діяльності на уроках географії у 6 класі на основі академічної свободи у виборі форм та методів навчання»** (для учителів географії ЗЗСО, 15 год., керівники: Саввіч О.М., методист Центру методичної та аналітичної роботи; Грінченко О.І., старший викладач кафедри соціально-гуманітарної освіти).
8. Школа розвитку професійної компетентності вчителя хімії **«Пріоритетні напрями викладання хімії в контексті концепції «Нова українська школа»**

(для учителів хімії ЗЗСО, 15 год., керівники: Григорович О.В., методист Центру методичної та аналітичної роботи; Каплун С.В., кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри методики природничо-математичної освіти)

9. Школа розвитку професійної компетентності вчителя фізики **«Розвиток професійної компетентності вчителя фізики в умовах упровадження нового Державного стандарту базової середньої освіти»** (для учителів фізики, 15 год., керівники: Федченко С.Г., методист Центру методичної та аналітичної роботи; Каплун С.В., кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри методики природничо-математичної освіти).

10. Педагогічна майстерня **«Формування емоційного інтелекту на уроках української мови та літератури як основа загальної та професійної культури особистості»** (для учителів української мови і літератури, зарубіжної літератури, 15 год., керівники: Клімова С.В. методист Центру методичної та аналітичної роботи, Коченгіна М.В., кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри методики дошкільної та початкової освіти).

11. Воркшоп **«Підготовка дітей старшого дошкільного віку до Нової української школи»** (для педагогів закладів дошкільної освіти, 15 год., керівники: Капустіна Н.О., методист Центру громадянського виховання; Коченгіна М.В., кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри методики дошкільної та початкової освіти).

12. Методичне кафе для вчителів початкових класів **«Освітні інновації в професійній діяльності вчителя початкових класів»** (30 год., керівники: Большукіна А.В., кандидат педагогічних наук, завідувач Центру громадянського виховання; Коченгіна М.В., кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри методики дошкільної та початкової освіти).

13. Кластер для керівників і заступників керівників закладів позашкільної освіти **«Механізми розвитку позашкільної освіти в умовах воєнного стану»** (15 год., керівники: Єлізарова І.В., методист Центру громадянського виховання; Вороніна Г.Л., кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри виховання й розвитку особистості).

14. Методичний кластер для педагогів ЗЗСО (заступники директорів з виховної роботи, класні керівники, педагоги-організатори) **«Формування ціннісної сфери школяра: інноваційність, комунікативність, взаємодія»** (30 год., керівники: Горбенко Т.І., методист Центру громадянського виховання; Сіваченко І.Г., викладач кафедри виховання й розвитку особистості; Вороніна Г.Л., кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри виховання й розвитку особистості).

15. Методичний воркшоп **«Сучасні концепти діяльності вчителя технологічної освітньої галузі»** (для керівників ТМО предметів «Трудове навчання», «Технології» 15 год., керівники: Панасенко А.В., методист Центру громадянського виховання; Вороніна Г.Л., кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри виховання й розвитку особистості).

16. Школа моніторингу якості освіти за темою **«Ризико-орієнтований підхід в аналітичній діяльності закладу освіти»** (для керівників/вихователів-методистів ЗДО, директорів/заступників директорів з навчально-виховної

роботи ЗЗСО, 15 год., керівник: Капустін І.В., завідувач Центру моніторингу якості освіти).

17. Мистецький ХАБ **«Формування медіаграмотності на уроках Мистецтва»** (для учителів мистецтва, образотворчого та музичного мистецтва, 15 год., керівники: Косенко К.О., методист Центру методичної та аналітичної роботи).

18. Школа молодого фахівця **«Основи бібліотечної професії»** (для працівників бібліотек закладів загальної середньої освіти зі стажем бібліотечної роботи до 3-х років, 15 год., керівники: Ворфлік Л.В., завідувач відділу планування та розподілу навчальної літератури; Жеребкіна З.Г., завідувач бібліотеки; Астахова М.С., старший викладач кафедри соціально-гуманітарної освіти, кандидат педагогічних наук).

19. Школа молодого фахівця психологічної служби з досвідом роботи до 3-х років за темою **«Розвиток професійної компетентності молодого фахівця психологічної служби»** (15 год., керівники: Замазій Ю.О., методист Центру практичної психології, соціальної роботи та здорового способу життя; Разводова Т.О., викладач кафедри виховання й розвитку особистості).

20. Методичний колоквиум **«Організація діяльності психологічних служб на сучасному етапі реформування системи освіти в Україні у воєнний та післявоєнний період»** (для керівників та фахівців психологічних служб, 15 год., керівники: Носенко В.В., завідувач Центру практичної психології, соціальної роботи та здорового способу життя; Разводова Т.О., викладач кафедри виховання й розвитку особистості).

21. Тематична майстерня **«Превентивне виховання в роботі класного керівника на засадах педагогіки партнерства»** (для педагогічних працівників (класних керівників) з досвідом роботи до 3 років, 15 год., керівники: Бандура В.В., методист Центру практичної психології, соціальної роботи та здорового способу життя; Волкова І.В., старший викладач виховання й розвитку особистості).

22. Постійно діючий семінар **«Комплексні підходи до створення безпечного середовища»** (15 год., керівники: Большукіна А.В., завідувач Центру громадянського виховання, кандидат педагогічних наук, Панасенко А.В., методист Центру громадянського виховання, Астахова М.С., ст. викладач кафедри соціально-гуманітарної освіти, кандидат педагогічних наук).

23. Мобільний творчий колектив **«Професійна орієнтація в Новій українській школі»** (15 год., керівник: Остапенко А.С., проректор з науково-методичної роботи, кандидат педагогічних наук).

24. Школа педагогічної майстерності вихователів, вихователів-методистів закладів дошкільної освіти **«Розвиток професійної компетентності вихователів закладів дошкільної освіти в умовах упровадження нової редакції Базового компонента дошкільної освіти»** (30 год., керівники: Капустіна Н.О., методист Центру громадянського виховання; Коченгіна М.В., кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри методики дошкільної та початкової освіти; 19 учасників).

3 вересня 2023 року розпочали роботу такі пролонговані методичні форми підвищення кваліфікації:

1. Школа ефективного управління закладом загальної середньої освіти, керівники (60 год., керівники Єжелій В.М., завідувач Центру організаційно-методичної роботи з керівними кадрами, Китиченко Т.С., кандидат всторичних наук, завідувач кафедри соціально-гуманітарної освіти);
2. Постійно діючий семінар для керівників територіальних методичних об'єднань директорів закладів загальної середньої освіти / заступників директорів з навчально-виховної роботи (15 год., керівники Єжелій В.М., завідувач Центру організаційно-методичної роботи з керівними кадрами);
3. Воркшоп для вчителів української мови та літератури «Особливості навчання української мови в умовах Нової української школи: методичний та практичний аспекти»(15 год, керівник Радченко Ю.В., методист Центру методичної та аналітичної роботи);
4. Школа розвитку професійної компетентності вчителя фізики за темою «Розвиток професійної компетентності вчителя фізики в умовах упровадження нового Державного стандарту базової середньої освіти» (15 год., керівник Федченко С.Г, методист Центру методичної та аналітичної роботи).
5. Інноваційний методичний кластер «Заклад позашкільної освіти як простір виховання громадянина-патріота» (15 год., керівники: Єлізарова І.В., методист Центру громадянського виховання).

Усього в межах роботи 29 пролонгованих методичних форм підвищення кваліфікації проведено 129 занять у різних формах, у яких взяли участь 1400 особи. Це підтверджує актуальність такої форми підвищення кваліфікації та її популярність серед педагогів Харківської області.

Заняття проводилися відповідно до затверджених програм у **синхронному та асинхронному форматі, що дозволило учасникам максимально долучитися до проведення заходів, опрацювати методичні кейси у зручний час з урахуванням безпекової ситуації в різних територіальних громадах області.** Кожне заняття було спрямовано на розвиток різних професійних компетентностей керівників та педагогічних працівників.

Аналіз результатів діяльності усіх пролонгованих методичних форм підвищення кваліфікації доводить актуальність та ефективність такої форми роботи. На 2024 рік буде оновлено програми пролонгованих методичних форм підвищення кваліфікації та розроблено нові для різних категорій педагогічних працівників.

Організаційно-методичний супровід проведення Всеукраїнських учнівських олімпіад, учнівських конкурсів, турнірів

Протягом 2023 року Центром методичної та аналітичної роботи, Центром громадянського виховання та Центром медіа та інформаційних технологій продовжено реалізацію організаційно-методичного проекту «Супровід Міжнародних, Всеукраїнських, обласних учнівських конкурсів».

Традиційно, в межах проекту проводиться організаційно-методичний супровід **Міжнародного конкурсу з української мови ім. П. Яцика. 24 березня 2023 року** відбувся четвертий етап XXIII Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика, який було проведено в дистанційному форматі. У конкурсі взяли участь **26** учнів закладів загальної середньої освіти територіальних громад Харківської області, районів м. Харкова та закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 09.05.2023 № 540 «Про результати четвертого етапу XXIII Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика» друге місце у фінальному етапі конкурсу посіла Чорна Дар'я, учениця I курсу Державного професійно-технічного навчального закладу «Харківське вище професійне училище сфери послуг».

04 лютого 2023 року в Харківській області в дистанційному форматі відбувся **фінальний етап XIII Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка**, який проводиться з метою вшанування творчої спадщини Кобзаря, виявлення творчо обдарованої молоді, розвитку її потенціалу, виховання в молодого покоління поваги до мови і традицій свого народу, підвищення рівня мовної освіти учнівської та студентської молоді України.

У фінальному етапі взяли участь **24** переможці обласного етапу конкурсу: **21** учень закладів загальної середньої освіти та **3** учні закладів професійної (професійно-технічної) освіти. Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 24.04.2023 № 471 «Про нагородження переможців XIII Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка» серед учасників фіналу від Харківської області визначені **12** переможців, які отримали відзнаки I-III ступеня.

Протягом січня 2023 року відбувся III (обласний) етап **Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості «Об'єднаймо ж, брати мої!»** за темою «Народ мій є! Народ мій завжди буде! Ніхто не перекареслить мій народ!». У номінації «Література» на обласний етап було подано **74** роботи учнів закладів ЗСО Харківської області. Визначено **49** переможців: I місце – 5, II місце – 18, III місце – 26.

У номінації «Історія України і державотворення» було **32** учасники, із яких **21** став переможцем: I місце – 3, II місце – 7, III місце – 11.

У лютому 2023 року відбувся 4-ий (підсумковий) етап **XXII Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості**, який проводиться з метою популяризації творчої спадщини Т.Г. Шевченка, утвердження його духовних заповідей як важливого чинника консолідації суспільства, активізації виховної та патріотичної роботи серед учнівської молоді, збереження і розвитку інтелектуального потенціалу України.

У підсумковому етапі взяли участь **8** переможців обласного етапу конкурсу: 5 учнів у номінації «Література», 3 – у номінації «Історія України і державотворення».

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 11 травня 2023 року № 550 «Про нагородження переможців 4-го (підсумкового) етапу

XXII Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості» переможцями від Харківської області стали **2** учні закладів загальної середньої освіти у номінаціях «Література» і «Історія України і державотворення».

9 березня 2023 року проведені онлайн-урочистості з нагоди відзначення Шевченківських днів в Україні, у межах яких було відзначено переможців Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка, Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика та Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості, які посіли I-III місця. Кращі виступи учасників конкурсу, привітання гостей, членів оргкомітету та журі увійшли до відеофільму з нагоди урочистостей, що створено за підтримки Покроєвої Л.Д., ректора КВНЗ «ХАНО», зусиллями Ставицького С.Б., завідувача Центру медіа та інформаційних технологій та за інформаційної підтримки Клімової С.В., методиста Центру.

Разом із тим, протягом жовтня 2023 року відповідно до плану роботи КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» проведено **Обласний фестиваль ораторського мистецтва**, у якому взяли участь представники **49** територіальних громад області та **5** учасників із закладів освіти обласного та державного підпорядкування – усього **54** особи. Не взяли участь у заході представники з таких громад: Великобурлуцької, Вільхуватської, Дворічанської, Кіндрашівської, Олексіївської, Оскільської, Петропавлівської, Печенізької, а також із Вовчанської МТГ, Ізюмської МТГ, Куп'янської МТГ. За підсумками фестивалю дипломами оргкомітету фестивалю відзначено **28 переможців та 26 лауреатів**.

27 жовтня 2023 року, у День української писемності та мови», на сайті КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти», учителям, учням, педагогічній громадськості були запропоновані відеоматеріали про переможців та лауреатів Обласного фестивалю ораторського мистецтва у 2023/2024 навчальному році.

Відповідно до листа Міністерства освіти і науки України від 20.10.2023 №16290-23 «Про проведення XXIV Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика» 27 жовтня 2023 року відбулося урочисте відкриття та I (шкільний) етап конкурсу, у якому взяли участь **21798** школярів.

05.12.2023 року було проведено II (на рівні територіальних громад та районів м. Харкова) етап, учасниками якого стали **2422** учні 3-11 класів закладів загальної середньої освіти територіальних громад області та міста Харкова, а також закладів обласного й державного підпорядкування. Усі вони продовжать змагання у III (обласному) етапі конкурсу в січні 2024 року.

Відповідно до листа Міністерства освіти і науки України від 20.10.2023 року № 1/16286-23 «Про проведення XIV Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка» 31 жовтня 2023 року в закладах загальної середньої освіти та закладах освіти обласного і державного підпорядкування Харківської області відбувся I (шкільний) етап XIV Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка, у якому взяли участь **13230** учнів.

23.11.2023 був проведений **II (районний) етап XIV Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені**

Тараса Шевченка», у якому взяли участь **1890 учнів** закладів загальної середньої освіти територіальних громад Харківської області та районів м. Харкова (Клімова С.В.). Не брали участь у II етапі конкурсу школярі Куп'янської міської, Борівської, Дворічанської, Вільхівської, Кіндрашівської, Курилівської, Чкаловської сільських територіальних громад.

14 грудня 2023 року відповідно до листа Міністерства освіти і науки України від 20.10.2023 року № 1/16286-23 «Про проведення XIV Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка у 2023/2024 навчальному році», листа КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» від 07.12.23 № 429 «Про порядок проведення III (обласного) етапу XIV Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка у 2023/2024 навчальному році», згідно з Положенням про Міжнародний мовно-літературний конкурс учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 № 571, у складних умовах воєнного часу у Харківській області відбувся III етап цього конкурсу.

Усього в III етапі XIV Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка» взяли участь **172 учні 5-11 класів** закладів загальної середньої освіти територіальних громад області та міста Харкова, а також закладів обласного й державного підпорядкування.

З метою ознайомлення та зацікавлення учнівської молоді сучасними інформаційними технологіями, виявлення обдарованої молоді в галузі інформаційних технологій, активізації їх творчої діяльності та розвитку інформаційно-комунікаційної компетентності, згідно з планом роботи Комунального вищого навчального закладу "Харківська академія неперервної освіти" на 2023 рік протягом березня-травня було проведено обласний фестиваль з комп'ютерної графіки та анімації серед учнів закладів освіти Харківської області. У фестивалі взяли участь 267 учнів з 19-ти ОТГ (районів) Харківської області та м. Харкова. Переможцями у різних номінаціях стали 173 учні.

Організаційно-методичний проєкт «Підвищення якості підготовки учнів Харківської області до Всеукраїнських учнівських олімпіад і турнірів» **Організаційно-методичний супровід III етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів**

Відповідно до вищезначених нормативно-правових документів у період з **27 січня 2023 року по 25 лютого 2023 року** в дистанційній формі (онлайн), з дотриманням законодавства України в частині забезпечення заходів безпеки, пов'язаних із запровадженням правового режиму воєнного стану в Україні, запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 у Харківській області, у складних умовах воєнного часу в Харківській області проведено III етап **Всеукраїнських учнівських олімпіад із 19-ти навчальних предметів у**

2022/2023 навчальному році, для чого методистами Центру методичної та аналітичної роботи спільно з фахівцями Центру громадянського виховання та Центру медіа та інформаційних технологій КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» здійснено організаційно-методичний супровід а саме:

- проведено відбірково-тренувальні збори (**257** онлайн-занять) з **14-ти** навчальних предметів із метою якісної підготовки учнів закладів ЗСО Харківської області до IV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад. У онлайн-тренінгах безпосередньо взяли участь **257** учнів – переможців III етапу олімпіад (лютий-березень 2023 року);
- узагальнено та оброблено звіти про проведення II етапу і заявки, подані від районних оргкомітетів до оргкомітету III етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів у 2022/2023 навч. році;
- здійснено організаційну роботу з визначення складу оргкомітетів, журі, комісій зі складання завдань;
- розроблено графік проведення, інструкції для учнів щодо участі у III етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад по кожному навчальному предмету у 2022/2023 н.р. у дистанційній формі;
- перебіг II-III етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів у 2022/2023, 2023/2024 н.р. з кожного предмету висвітлювався на сайті КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»;
- оформлено матеріали по результатах проведення III етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів у 2022/2023 н.р. (попередні та остаточні протоколи результатів олімпіад, процедури апеляції, протоколи спільного засідання оргкомітетів та журі щодо визначення переможців олімпіад, складу учасників відбірково-тренувальних зборів, остаточного складу команд для участі у IV етапі олімпіад);
- підготовлено проєкт наказу ДНІО про відзначення дипломами учнів, які посіли 1-3 місця за результатами проведення III етапу; оформлено електронні дипломи.

Усього в учнівських олімпіадах обласного рівня взяли участь 1552 здобувача освіти ЗЗСО м. Харків і Харківської області:

- з 5-ти районів Харківської області: Богодухівського – 52, Ізюмського (Балаклійська МТГ) – 41, Красноградського – 61, Чугуївського – 57, Харківського – 56, усього – **267** учнів;
- від м. Харків – **900** учнів і закладів освіти міської мережі – **160**;
- від закладів обласного підпорядкування – **51**;
- від КЗ «Харківський науковий ліцей "Обдарованість"» Харківської обласної ради – **76**;
- від Харківського приватного навчально-виховного комплексу «Авторська школа Бойка» Харківської області – **63**.
- Молодіжне наукове товариство «Q-bit» – **35**.

На жаль, не взяли участь у III етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів у 2022/2023 н.р. заклади загальної середньої освіти Лозівського району, що пояснюють із евакуацією більшості населення району,

постійними бомбардуваннями та обстрілами, унаслідок того – відсутністю мережі Інтернет та електропостачання, а також **Куп'янського району** та більшості **Ізюмського району** (крім Балаклійської ТГ) – у зв'язку із окупацією військовими рф на початку війни і постійними обстрілами після деокупації.

Наймасовішими з олімпіад 2022/2023 н.р. в Харківській області стали олімпіади з:

- математики – 202 учасника;
- інформатики – 143 учасника;
- історії і фізики – 129;
- біології, хімії – 117.

Найменше учнів узяли участь в олімпіадах з екології – 28, іврит та єврейської літератури – 8, іспанської мови – 7 (рис. 12).

Усього відповідно до спільних рішень оргкомітетів та журі III етапу олімпіад, відображених у протоколах, **визначено 780 учнів-переможців, яких відзначено дипломами I, II, III ступенів, це 50,22%** від загальної кількості учасників III етапу. На рис. 13 наведено розподіл переможців III етапу олімпіад в Харківській області, які посіли I, II, III місця.



Рис.12. Кількісний склад учасників III етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад у 2022/2023 н.р. (за навчальними предметами)

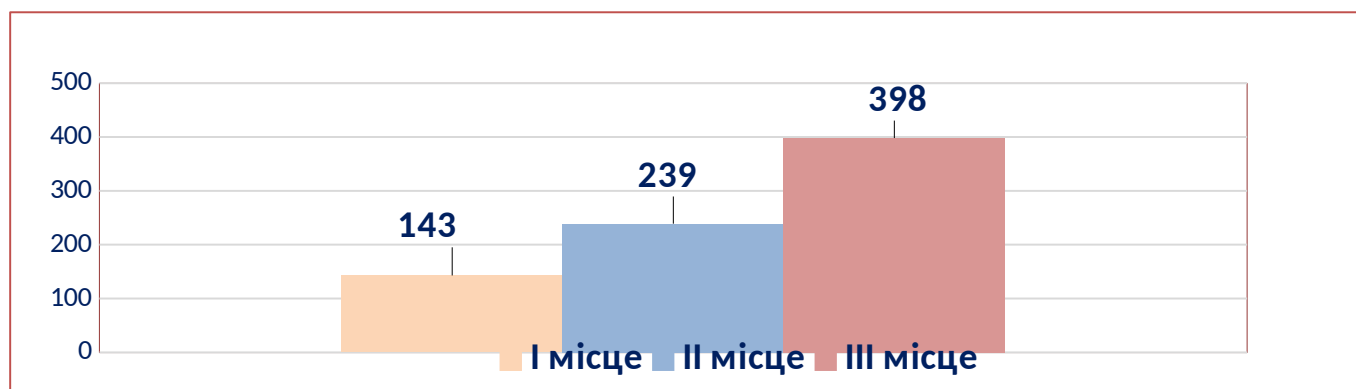


Рис.13. Розподіл переможців III етапу олімпіад в Харківській області, які посіли I,II,III місця

Серед переможців III (обласного) етапу олімпіад **найбільшу кількість дипломів I-III ступенів – 656, отримали учні ЗЗСО м. Харків.**

Також переможцями стали **74 учні 16-ти територіальних громад Харківської області.** Найбільш результативними показали себе учні таких територіальних громад: Красноградської МТГ – 9 переможців, Чугуївської МТГ – 9, Зміївської МТГ – 9, Слобожанської СТГ – 8, Валківської МТГ – 8 учнів.

Найбільшу кількість переможців III етапу олімпіад від закладів освіти міста Харків підготували:

- Комунальний заклад «Харківський фізико-математичний ліцей № 27 Харківської міської ради Харківської області» – **68** учнів;
- Комунальний заклад «Харківський академічний ліцей № 45 Харківської міської ради» – **67**;
 - Харківський приватний навчально-виховний комплекс «Авторська школа Бойка» Харківської області – **53** учня;
- Харківська гімназія № 46 ім. М. В. Ломоносова Харківської міської ради Харківської області – **26** учнів;
- Комунальний заклад «Харківський ліцей № 47 Харківської міської ради» – **23** здобувача освіти;
- Харківський ліцей № 161 «Імпульс» Харківської міської ради Харківської області – **16** учнів.

Серед закладів освіти територіальних громад Харківської області найбільшу кількість переможців III етапу олімпіад підготували педагоги таких закладів загальної середньої освіти:

- Комунального закладу «Слобожанський ліцей № 2» Слобожанської селищної ради Чугуївського району Харківської області – 7 учнів;
- Красноградського ліцею № 1 ім. О. І. Копиленка Красноградської міської ради Харківської області – 5;
- Комунального закладу «Зміївський ліцей № 1 імені двічі Героя Радянського Союзу З. К. Слюсаренка» Зміївської міської ради Чугуївського району Харківської області – 4 учнів;
- Комунального закладу «Чугуївський ліцей № 1 імені І. Ю. Репіна» Чугуївської міської ради Харківської області – 4 учнів.
- ради Харківської області – 4 учнів.

Участь учнів від ЗЗСО обласного підпорядкування Харківської обласної ради у III етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів у 2022/2023 н.р.

Учні 9-ти ЗЗСО обласного підпорядкування (**всього 51**) взяли участь у олімпіадах із 11-ти предметів (рис.14).

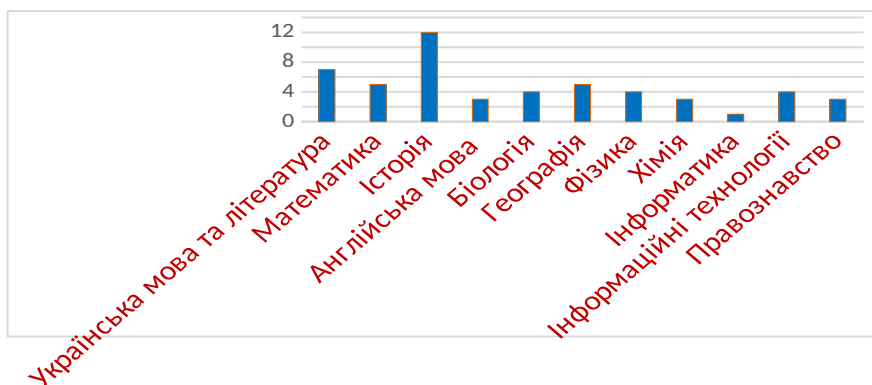


Рис. 14. Кількісний склад учасників від 33СО обласного підпорядкування у III етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів у 2022/2023 н.р.

Результатів досягли 15 учнів із 4-х закладів:

- Комунального закладу «Харківський ліцей з посиленою військово-фізичною підготовкою "Рятувальник"» Харківської обласної ради – 8,
- Державної гімназії-інтернату з посиленою військово-фізичною підготовкою «Кадетський корпус» – 3;
- Комунального закладу «Харківський ліцей з посиленою військово-фізичною підготовкою "Правоохоронець"» Харківської обласної ради – 3,
- Комунального закладу «Ліцей з посиленою військово-фізичною підготовкою «Патріот» Харківської обласної ради – 1.

Окремо відзначимо активну і результативну участь у III етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів у 2022/2023 н.р. здобувачів освіти **Комунального закладу «Харківський науковий ліцей "Обдарованість"» Харківської обласної ради, 76 учнів** якого взяли участь у олімпіадах **із 13-ти предметів.** (рис.15).

Найбільше учнів Комунального закладу «Харківський науковий ліцей "Обдарованість"» Харківської обласної ради долучилися до участі в олімпіадах з інформатики (10), інформаційних технологій (10), математики (8), хімії (9), фізики (8). **35 учнів (46%) стали переможцями.** Найбільшу кількість призових місць здобули учасники КЗ «Харківський науковий ліцей "Обдарованість"» на олімпіадах із інформатики (7), інформаційних технологій (7) та фізики (5).

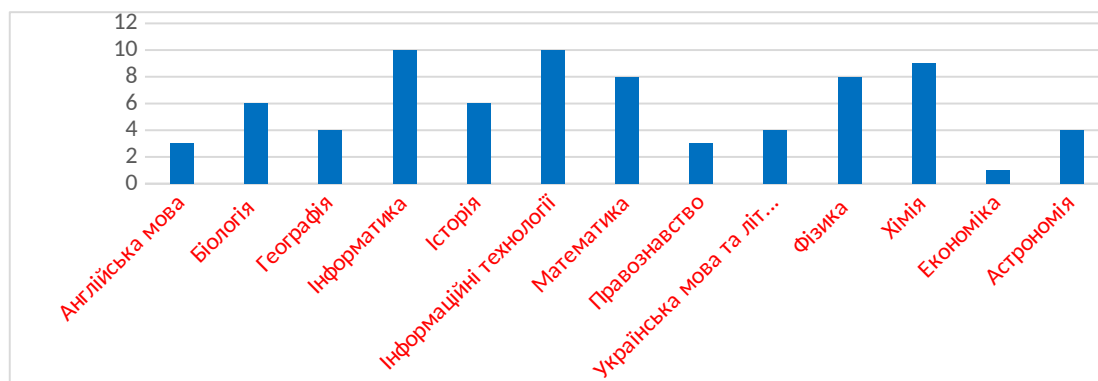


Рис. 15. Кількісний склад учасників III етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів у 2022/2023 н.р. від КЗ «Харківський науковий ліцей "Обдарованість"» Харківської обласної ради.

Таким чином, попри складні умови правового режиму воєнного стану в країні, небезпеки, пов'язаної з постійним обстрілом Харківщини, завдяки спільним зусиллям партнерів, було створено необхідні й безпечні умови і проведено III (обласний) етап олімпіад з 19 навчальних предметів в Харківській області із дотриманням норм Положення про Всеукраїнські учнівські олімпіади, турніри, конкурси з навчальних предметів, конкурси-захисти науково-дослідницьких робіт, олімпіади зі спеціальних дисциплін та конкурси фахової майстерності та інших нормативно-правових документів.

З метою забезпечення дотримання учасниками олімпіади академічної доброчесності та самостійності виконання завдань особлива увага цього року приділялася організації прокторингу. В умовах дистанційного проведення складність прокторингу полягала в технічному та технологічному його забезпеченні, що буде враховано на перспективу.

За результатами III етапу підготовлено дипломи учням, які посіли I-III місця. Електронні версії дипломів розміщено на сайті КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти».

Організаційний супровід підготовки до IV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів

У квітні 2023 року здійснювалася підготовка харківських учнівських команд до участі в IV (фінальному) етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів у 2022/2023 н. р. У 3-х олімпіадах (математика, українська мова та література, фізика) IV етапу, які проводилися очно в Івано-Франківську, Ужгороді, Львові, і 8-ми (географія, мова іврит та єврейська література, хімія, астрономія, біологія, екологія, історія, інформатика), що пройшли у дистанційній формі, взяли участь 11 команд від Харківської області, **всього 93 учасника.**

Враховуючи, що більша половина учнів – членів команд знаходилися в різних регіонах України і поза її межами (відповідно 23 і 35), методистами КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» було проведено кропітку організаційну роботу для створення безпечних умов та якісної організації технічного супроводу за місцем знаходження кожного учасника. Для цього було налагоджено взаємодію з **Департаментами освіти і науки обласних державних адміністрацій та закладами післядипломної педагогічної освіти Львівської, Кіровоградської, Вінницької, Полтавської та Хмельницької областей**, в результаті якої кожний учень (учениця) як члени харківської команди мали можливість узяти участь у IV (фінальному) етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів.

Окремо слід відзначити партнерську взаємодію КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» з педагогічним колективом та адміністрацією КЗ «Харківський науковий лицей "Обдарованість"» Харківської обласної ради (директор Поливаний В.С.) щодо участі в IV етапі олімпіад 35-ти учнів, які на той час знаходилися у Харківській області. Стараннями колективу на базі цього закладу освіти було створено якісну платформу з підключенням до мережі Інтернет, телефонним зв'язком та електрогенераторами, облаштовану в

спеціальному укритті ліцею, що забезпечило безпечні умови та дало можливість учням-учасникам якісно виконати олімпіадні завдання у дистанційній формі.

Відповідно до наказу МОН України № 714 від 09.06.2023 «Про результати проведення IV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів у 2022/2023 навчальному році», наданих оргкомітетами IV етапу олімпіад, **нагороджено дипломами I-III ступенів 65 (69,8%) учнів м. Харків і Харківської області**

Усі учні-учасники із ЗЗСО Харківської області, м. Харків та закладів обласного підпорядкування, які попри складні умови сьогодення змагалися в олімпіадному марафоні у дистанційній формі, виявили наполегливість, старанність, відповідальність та стійкість, і показали гарні результати. Їх педагоги-наставники підтвердили свій високий рівень професіоналізму.

Також необхідно зазначити, що педагогічні працівники, адміністрації ЗЗСО м. Харкова та Харківської області провели якісну організаційну роботу щодо створення безпечних умов і надання необхідних технічних можливостей учням для їх участі у II-III етапах Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів у 2022/2023 навчальному році.

За результатами II, III і IV етапів Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів у 2022/2023 н. р. фахівцями КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»:

- здійснено аналіз якості виконання олімпіадних завдань із кожного предмета;
- підготовлено методичні рекомендації педагогічним працівникам закладів загальної середньої освіти щодо роботи з учнями над помилками, вдосконаленням системи підготовки обдарованих учнів до участі в олімпіадах.

З 15 по 27 листопада 2023 року методистами Центру методичної та аналітичної роботи та Центру громадянського виховання організовано методичний супровід II (районного) етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад: з української мови та літератури, хімії, екології, трудового навчання (технологій), географії та історії. Фахівцями вищезначених Центрів було здійснено підготовку методичних рекомендацій, олімпіадних завдань, їх розсилку відповідальним в районах Харківської області та Харкова, а також консультування представників громад щодо перевірки олімпіадних робіт, аналіз кількісних показників участі здобувачів освіти ТГ Харківської області та міста Харкова в означених вище олімпіадах II етапу, підготовлено інформацію на сайт Академії.

Усього станом на 22.12.2023 року в II (районному) етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад взяли участь **17182** учні закладів загальної середньої освіти районів області та міста Харкова, закладів обласного й державного підпорядкування, що більше ніж у минулому році на **4712** (2022р. - 12 470) осіб.

Надалі методистами Центру продовжується робота щодо обробки заявок та звітів районів, визначення формату та тематики консультативних зустрічей із учасниками III етапу олімпіад у січні 2024 року, формуванню складів журі та оргкомітету кожної з 19 олімпіад, складання графіку проведення III етапу

олімпіад, підготовки проекту наказу ДНіО про проведення III етапу олімпіадних змагань у Харківській області.

Всеукраїнські учнівські турніри

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 01.12.2022 № 1079 у січні 2023 року відбулися фінальні етапи Всеукраїнських учнівських турнірів у 2022/2023 навчальному році: турнір юних винахідників і раціоналізаторів (14.01.2023 – 19.01.2023), турнір юних інформатиків (10.01.2023 – 15.01.2023), турнір юних хіміків (13.01.2023 – 18.01.2023), турнір юних фізиків (24.01.2023 – 29.01.2023).

У фінальних змаганнях взяли участь **64** учня, які увійшли до складу команд закладів загальної середньої освіти Харкова і Харківської області, збірних команд Харкова. З них стали переможцями **60** школярів.

Команди переможців та призерів турнірів стали:

XXIII Всеукраїнський турнір юних винахідників і раціоналізаторів

- Комунального закладу «Харківський ліцей № 47 Харківської міської ради» (I місце);
- Збірні команди м. Харків (II, III місця).

XIX Всеукраїнський турнір юних інформатиків

- Команда Комунального закладу «Харківський академічний ліцей № 45 Харківської міської ради» (I місце);
- Команда Комунального закладу «Харківський фізико-математичний ліцей № 27 Харківської міської ради Харківської області» (II місце);
- Команда Комунального закладу «Харківський науковий ліцей «Обдарованість» Харківської обласної ради (III місце).

XXIX Всеукраїнський турнір юних фізиків

- Збірна команда м. Харків (I місце);
- Збірна команда Новобаварського району Харківської міської громади (II місце);
- Збірна команда Холодногірського району Харківської міської громади (III місце).

XXVIII Всеукраїнський турнір юних хіміків

- Збірна команда Салтівського району Харківської міської громади (I місце);
- Команда Харківської гімназії № 14 Харківської міської ради Харківської області (II місце);
- Збірна команда Новобаварського району Харківської міської громади (II місце).

Вирішення пріоритетних завдань Центру методичної та аналітичної роботи щодо якісної підготовки учнів ЗЗСО Харківщини до учнівських олімпіад і турнірів, складання ЗНО (НМТ) забезпечено продовженням реалізації протягом 2023 року освітніх проектів регіонального рівня.

Моніторинг якості освіти

У 2023 році діяльність Центру моніторингу якості освіти здійснювалася в межах ХАБу «Якісна освіта» регіонального проєкту «Освітній технопарк Харківщини - 2030», відповідно до регіонального освітнього проєкту «Моніторинг у сфері загальної середньої освіти в умовах розбудови сучасної української школи».

Особливу увагу приділено таким актуальним питанням:

- інформаційний супровід загальнодержавних моніторингових досліджень якості освіти в сучасних умовах;
- науково-методичне забезпечення регіональних моніторингових досліджень в умовах дистанційної освіти;
- підготовка аналітичних матеріалів за підсумками регіональних моніторингових досліджень якості освіти та інформування педагогічних працівників про результати моніторингу;
- удосконалення проєктувальної компетентності та компетентності стратегічного управління та розвитку закладу дошкільної освіти керівників, вихователів-методистів закладів дошкільної освіти; компетентностей стратегічного управління закладом освіти, забезпечення якості освітньої діяльності та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти директорів/заступників директорів закладів загальної середньої освіти щодо аналізу результатів внутрішнього моніторингу з використанням ризико-орієнтованого підходу;
- надання допомоги педагогічним працівникам різних категорій щодо моніторингу якості освіти в сучасних умовах; вимірювання навчальних втрат і розривів; аналізу результатів внутрішнього моніторингу; практичного використання результатів моніторингових досліджень для подолання/запобігання навчальних втрат і розривів.

З метою удосконалення професійної компетентності керівників/вихователів-методистів ЗДО, директорів/заступників директорів з навчально-виховної роботи ЗЗСО щодо аналізу результатів внутрішнього моніторингу з використанням ризико-орієнтованого підходу у 2023 році організовано роботу **Школи моніторингу якості освіти за темою «Ризико-орієнтований підхід в аналітичній діяльності закладу освіти»** (для керівників/вихователів-методистів ЗДО, директорів/заступників директорів з навчально-виховної роботи ЗЗСО, 15 год; керівник: Капустін І.В., завідувач Центру моніторингу якості освіти).

В межах Школи проведено **4 заняття у формі науково-методичних вебсемінарів**, у яких взяли участь **49 осіб**.

Заняття проводилися за такою тематикою:

- **«Сутність та особливості використання ризико-орієнтованого підходу в освіті»** (21.02.2023; Капустін І.В., Голтяй Т.М., Євтушенко С.С., Мілаш О.О.);
- **«Використання ризико-орієнтованого підходу для аналізу якості освітньої діяльності в закладах освіти»** (20.04.2023; Капустін І.В., Голтяй Т.М., Євтушенко С.С., Мілаш О.О.);

- **«Основні підходи до оцінки та аналізу ризиків щодо формування та розвитку компетентностей здобувачів освіти»** (26.10.2023; Капустін І.В., Голтяй Т.М., Євтушенко С.С., Мілаш О.О.);

- **«Ризико-орієнтований підхід: досвід використання в закладах освіти»** (14.12.2023, Капустін І.В., Голтяй Т.М., Євтушенко С.С., Мілаш О.О.).

Заняття проводилися відповідно до затвердженої програми у **синхронному та асинхронному форматі**, що дозволило:

- забезпечити безпосередній зворотний зв'язок з учасниками Школи та оперативне надання їм необхідної методичної підтримки;

- створити умови для самостійного опанування учасниками запропонованих матеріалів у зручний час з урахуванням безпекової ситуації в територіальній громаді.

У 2023 році Центром моніторингу якості освіти здійснено інформаційний супровід **4 загальнодержавних моніторингових досліджень**:

- опитування керівників та вчителів ЗЗСО стосовно рівня обізнаності педагогічної громадськості про реформу освіти щодо професійного стандарту вчителя та керівника (директора) закладу загальної середньої освіти в межах проєкту «Фінська підтримка реформи української школи (Навчаємося разом)» (січень 2023 року);

- онлайн-опитування вчителів щодо їх готовності та потреб у використанні цифрових засобів, інформаційно-комунікаційних технологій в умовах війни (березень-квітень);

- опитування директорів (керівників) закладів (підрозділів) дошкільної освіти, вихователів, батьків вихованців ЗДО щодо особливостей організації освітньої діяльності в закладах (підрозділах) дошкільної освіти в умовах воєнного стану (травень-червень);

- опитування педагогічних працівників щодо вивчення потреб у вирішенні проблеми подолання освітніх втрат (жовтень-листопад).

Організовано та проведено **регіональні моніторингові дослідження за 13 напрямками**:

- реалізація завдань Нової української школи в початкових класах ЗЗСО (січень-березень; 151 учитель, 1 584 учні 4 класів);

- стан сформованості читацької, математичної та природничо-наукової компетентностей у базовій школі (лютий; 1 758 учнів 8 класів);

- готовність учнів 11 класів до вступних випробувань (березень; 4 272 учні 11 класів);

- вибір міжгалузевих інтегрованих курсів у ЗЗСО (березень; 70 керівників ЗЗСО);

- використання навчальної літератури в умовах дистанційного навчання (квітень; 431 учитель; 855 здобувачів загальної середньої освіти);

- здійснення психологічного супроводу в закладах дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти (квітень; 4 765 педагогічних працівників закладів дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти);

- результативність роботи з обдарованими учнями за підсумками Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів (травень-червень; 1 542 учні 7-11 класів);
- ставлення педагогічних працівників ЗЗСО до освітніх втрат (серпень; 1 802 керівники, заступники керівників, учителі ЗЗСО);
- забезпечення ЗЗСО педагогічними кадрами у 2023/2024 навчальному році (вересень; 485 керівників ЗЗСО);
- рівень сформованості в учнів 5 класів читацької, математичної компетентності та компетентності в галузі природничих наук (за результатами навчання в початковій школі) (19-28 вересня; 5 242 учні 5 класів ЗЗСО);
- робота вчителів 5, 6 класів з модельними навчальними програмами (вересень-жовтень; 7 275 учителів 5, 6 класів);
- якість освітньої діяльності в закладах дошкільної освіти в умовах підготовки до Нової української школи (вересень-жовтень; 153 керівники/вихователі-методисти ЗДО, 448 вихователів, 1 785 батьків вихованців; усього: 2 386 осіб);
- результати НМТ-2023 (вересень-жовтень; 10 835 учнів).

Охоплено **645** закладів дошкільної та загальної середньої освіти, **15 580** педагогічних працівників закладів дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти, **26 088** учнів закладів загальної середньої освіти, **1 785** батьків вихованців закладів дошкільної освіти (усього: **43 453** особи).

У межах регіонального моніторингу в 2023 році досліджено такі питання:

- здійснення освітньої діяльності в дистанційній формі в закладах дошкільної освіти;
- якість організації та здійснення освітнього процесу в дистанційній формі у початковій школі;
- рівень сформованості читацької, математичної та природничо-математичної компетентностей в учнів 5 класів (за результатами навчання в початковій школі) та 8 класів в умовах дистанційного навчання;
- готовність учнів 11 класів до виконання завдань національного мультипредметного тесту з української мови, історії України, математики;
- результативність роботи з обдарованими учнями за підсумками Всеукраїнських учнівських олімпіади сучасних умов;
- результати виконання випускниками ЗЗСО сертифікаційних завдань національного мультипредметного тесту в 2023 році;
- навчальні втрати за підсумками роботи з обдарованими учнями та результатами вступних випробувань;
- навчальні розриви за статтю, місцем розташування закладів освіти, місцем перебування здобувачів освіти.

Регіональні моніторингові дослідження дозволили виявити такі **проблеми**:

1. Під час освітнього процесу в дистанційній формі в закладах дошкільної освіти недостатня увага приділяється поєднанню індивідуальних і групових форм роботи з дітьми, роботі в групах, парах, використанню інтернет-

сервісу мультимедійних дидактичних вправ Learning Apps та онлайн-сервісу для зворотного зв'язку Google Forms.

2. Учителі початкових класів серед чинників, що суттєво впливають на якість дистанційного навчання, менше значення надають рівню мотивації учнів до дистанційного навчання, сформованості в учнів навичок самостійного опанування матеріалу, ніж рівню включеності батьків в освітній процес дітей в умовах дистанційного навчання. Недостатня увага в закладах освіти приділяється індивідуальній роботі з учнями.

3. За підсумками навчання в початковій школі у п'ятикласників недостатньо сформовані навички розв'язування завдань з читання на формулювання висновків, інтерпретацію та узагальнення інформації, аналіз і оцінку змісту, мови і елементів тексту; з математики – на оцінку та обґрунтування; з предметів природничої освітньої галузі – на узагальнення, формулювання висновків.

4. Учні базової школи стикаються з труднощами при виконанні завдань з читання – на знаходження необхідної прямо висловленої інформації та формулювання умовиводів на основі множинного тексту; з математики – на застосування математичних фактів, понять, процедур і міркувань, математичне формулювання ситуацій, встановлення зв'язків між даними умови задачі при розв'язуванні стандартних завдань; з природничих дисциплін – на наукове пояснення явищ, оцінювання й розроблення наукового завдання.

5. Для учнів 11 класів найбільш складними завданнями ЗНО залишаються завдання з української мови – з логічності мовлення на подібність синтаксичних значень фрагментів простих і складних речень; з історії України – на роботу з візуальними та історичними джерелами; з алгебри – на похідну функції та перетворення виразів; з геометрії – на прями та площини у просторі.

6. Знизилися показники участі учнів закладів загальної середньої освіти в Харківській області у III (обласному) етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів, що вказує на навчальні втрати в роботі з обдарованими дітьми.

7. Спостерігається погіршення результатів вступних випробувань, що демонструють випускники закладів загальної середньої освіти області.

8. Залишаються відмінності між результатами навчання учнів за статтю, місцем розташування закладу освіти, місцем перебування учнів.

За підсумками регіональних моніторингових досліджень підготовлено аналітичні матеріали, що увійшли до відповідних електронних видань:

- «Аналіз результатів участі учнів ЗЗСО Харківської області у всеукраїнських учнівських олімпіадах, конкурсах, турнірах у 2022-2023 навчальному році»;

- «Результати регіональних досліджень якості освітньої діяльності в закладах дошкільної та загальної середньої освіти у 2022/2023 навчальному році»;

- «Аналіз результатів НМТ-2023».

Результати регіональних моніторингових досліджень засвідчили актуальність проблеми навчальних втрат і розривів для закладів освіти Харківської області, що зумовило необхідність упровадження у 2024 році регіонального освітнього проєкту **«Моніторинг навчальних втрат і розривів у системі загальної середньої освіти Харківської області»**.

У межах методичного супроводу реалізації регіонального освітнього проєкту «Моніторинг у сфері загальної середньої освіти в умовах розбудови сучасної української школи» проведено **2 вебсемінари** для спеціалістів місцевих органів управління у сфері освіти, консультантів ЦПРПП (методистів ЦОТ), які супроводжують моніторингові дослідження на місцевому рівні, за темами:

- **«Моніторингові дослідження у II півріччі 2022/2023 н. р.: мета, завдання, особливості проведення»** (19.01.2023; 40 учасників);
- **«Основні напрями моніторингових досліджень якості освіти у I півріччі 2023/2024 н. р.»** (07.09.2023; 30 учасників)

Підготовлено матеріали до **2 вебконсультацій**:

- **«НМТ-2023: підготовка випускників ЗЗСО до вступних випробувань»** – для директорів/заступників директорів з навчально-виховної роботи ЗЗСО, учителів української мови та літератури, іноземної мови, математики, історії, біології, фізики, хімії, які працюють в 11 класах (23.03.2023; 83 учасники);
- **«Підготовка випускників ЗЗСО до НМТ: проблеми та завдання»** – для директорів/заступників директорів з навчально-виховної роботи ЗЗСО, учителів української мови та літератури, математики, історії, які працюють в 11 класах (05.05.2023; 99 учасників).

Під час заходів висвітлено такі актуальні питання:

- особливості проведення моніторингових досліджень в сучасних умовах;
- алгоритм організації моніторингових досліджень в ЗЗСО в умовах дистанційного навчання;
- використання результатів моніторингу в освітній діяльності;
- участь в моніторингу дітей з особливими освітніми потребами;
- залучення до моніторингових досліджень учнів, які навчаються за кордоном;
- вимірювання навчальних втрат і розривів у закладах освіти;
- використання результатів моніторингу для подолання навчальних втрат і розривів;
- організаційні аспекти підготовки учнів до НМТ;
- готовність учнів 11 класів до виконання завдань НМТ з української мови, історії України, математики;
- чинники, що впливають на якість підготовки до НМТ з української мови, математики, історії України;
- шляхи підвищення якості підготовки до НМТ.

З метою якісної організації та проведення регіонального моніторингового дослідження рівня сформованості в учнів 5 класів читацької, математичної компетентності та компетентності в галузі природничих наук (за результатами

навчання в початковій школі), надання допомоги щодо використання результатів моніторингу в закладах освіти для подолання/запобігання навчальних втрат і розривів, проведено **2 онлайн-консультації** для керівників, заступників керівників закладів освіти-учасників моніторингу за темами:

- **«Особливості проведення регіонального моніторингового дослідження рівня сформованості в учнів 5 класів читацької, математичної компетентності та компетентності в галузі природничих наук (за підсумками навчання в початковій школі)»** (14.09.2023; 194 учасників);
- **«Результати регіонального моніторингового дослідження рівня сформованості в учнів 5 класів читацької, математичної компетентності та компетентності в галузі природничих наук (за результатами навчання в початковій школі)»** (21.11.2023; 187 учасників).

У межах онлайн-консультацій:

- розкрито організаційні аспекти проведення дослідження;
- проаналізовано результати дослідження;
- окреслено проблеми щодо його організації й проведення в закладах освіти;
- визначено шляхи використання отриманих даних для подолання/запобігання освітніх втрат.

У 2023 році забезпечено надання адресної допомоги педагогічним працівникам із питань моніторингу якості освіти шляхом проведення індивідуальних консультацій з використанням телефонного зв'язку, месенджерів (Viber, Telegram), електронної пошти, форми зворотного зв'язку під час проведення вебконсультацій (в асинхронному форматі).

Особливо актуальними були питання організації моніторингових досліджень в сучасних умовах, використання результатів моніторингу в освітній діяльності, вимірювання навчальних втрат і розривів та визначення шляхів їх подолання.

Супровід організації інклюзивної освіти

Робота Ресурсного центру з підтримки інклюзивної освіти в межах реалізації обласного проекту «Розвиток інклюзивної освіти в Харківській області» (2021-2023), ХАБу «Інклюзивна освіта» регіонального проекту «Освітній технопарк Харківщини - 2030» була спрямована на пошук ефективних методичних підходів, що забезпечують підвищення якості інклюзивної освіти.

Протягом року Ресурсним центром з підтримки інклюзивної освіти були проведені такі методичні заходи для директорів і фахівців (консультантів) інклюзивно-ресурсних центрів та педагогічних працівників закладів освіти Харківської області:

- **25.01.2023** - Вебсемінар для директорів ІРЦ за темою «Аналіз роботи ІРЦ Харківської області у 2022 році. Пріоритетні завдання на 2023 рік» (у форматі *Meet-конференції*). У заході взяли участь 30 осіб;

- **14.02.2023** - Методичний вебсемінар для корекційних педагогів за темою «Корекційно-розвиткова робота в умовах інклюзивного закладу освіти» (в асинхронному форматі). У заході взяли участь 105 осіб;
- **29.03.2023** - Науково-практичний вебсемінар для педагогічних працівників за темою «Визначення освітніх труднощів першого рівня підтримки в освітньому процесі» (в асинхронному форматі). У заході взяли участь 63 особи;
- **12.04.2023** - Вебсемінар для директорів ІРЦ за темою «Співпраця інклюзивно-ресурсного центру зі спеціальними закладами освіти» (у форматі Meet-конференції). У заході взяли участь 47 осіб;
- **19.05.2023** - Методичний вебсемінар для педагогічних працівників за темою «Особливості роботи з дітьми з особливими освітніми потребами наприкінці навчального року» (в асинхронному форматі). У заході взяли участь 138 осіб;
- **13.06.2023** - Науково-практичний вебсемінар для педагогічних працівників за темою «Психолого-педагогічна підтримка осіб з соціоадаптаційними труднощами» (в асинхронному форматі). У заході взяли участь 122 особи;
- **25.09.2023** – Вебсемінар для директорів ІРЦ за темою «Актуальні питання роботи ІРЦ у 2023/2024 н.р.» (у форматі ZOOM-конференції). У заході взяли участь 38 осіб;
- **25.10.2023** - Науково-практичний вебсемінар для фахівців (консультантів) ІРЦ за темою «Особливості організації та проведення комплексної оцінки розвитку дитини з особливими освітніми потребами та визначення її рівня підтримки» (у форматі ZOOM-конференції). У заході взяли участь 85 осіб;
- **08.11.2023** - Вебсемінар-тренінг для фахівців (консультантів) ІРЦ за темою «Користування психодіагностичними методиками WISC-IV, Leiter-3, Conners-3, PEP-3 та CASD» (у форматі ZOOM-конференції). У заході взяли участь 22 особи;
- **16.11.2023** - Методичний вебсемінар для фахівців (консультантів) ІРЦ за темою «Труднощі у роботі з психодіагностичним інструментарієм та варіанти їх подолання» (у форматі ZOOM-конференції). У заході взяли участь 65 осіб;
- **14.12.2023** - Науково-практичний вебсемінар для директорів ІРЦ «Пріоритетні напрями діяльності інклюзивно-ресурсних центрів в сучасних умовах» (у форматі ZOOM-конференції). У заході взяли участь 31 особа.
- **20.12.2023** – Вебсемінар для фахівців консультантів ІРЦ за темою «Використання обладнання Мобільного ІРЦ у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами» (у форматі ZOOM-конференції). У заході взяли участь 36 осіб.

Всього протягом 2023 року організовано і проведено 12 заходів в межах Інклюзивного марафону «Безбар'єрна Україна» ХАБу «Інклюзивна освіта» регіонального проєкту «Освітній технопарк Харківщини - 2030», в яких взяло участь 795 педагогічних працівників.

Багато зусиль було направлено на консультування директорів, фахівців інклюзивно-ресурсних центрів, педагогів закладів освіти з інклюзивним

навчанням щодо організації роботи інклюзивно-ресурсного центру та інклюзивного закладу освіти в умовах воєнного стану, організації та надання освітніх послуг під час дистанційного навчання в синхронному і асинхронному форматах; організації роботи в автоматизованій базі «Україна. Інклюзія». Консультації та спілкування з учасниками заходів, педагогами інклюзивних закладів освіти відбувалися за допомогою електронної пошти та у Viber-групі.

Методичний супровід діяльності фахівців інклюзивно-ресурсних центрів в автоматизованій системі «Україна. Інклюзія» здійснює Малакей І.С., методист Центру.

Аналітична діяльність складається зі створення та ведення баз даних, надання інформаційних послуг; проведення моніторингу якісних змін щодо розвитку інклюзивної освіти в Харківській області. Центр веде банк нормативно-правових документів, які регламентують організацію інклюзивної освіти; 16 баз даних, у тому числі: інклюзивно-ресурсних центрів Харківської області, фахівців (консультантів) інклюзивно-ресурсних центрів, закладів загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням, закладів дошкільної освіти з інклюзивним навчанням, дітей з ООП, які навчаються в закладах загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням, дітей з ООП, які виховуються та навчаються в закладах дошкільної освіти з інклюзивним навчанням, асистентів учителів та асистентів вихователів, педагогічних працівників, які надають корекційно-розвиткові послуги та психолого-педагогічну підтримку дітям з ООП у закладах загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням.

В Центрі проводиться організація та планування роботи Мобільного інклюзивно-ресурсного центру КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти». Протягом 2023 року за запитом інклюзивно-ресурсних центрів і територіальних громад було організовано 8 виїздів Мобільного інклюзивно-ресурсного центру та проведено 8 навчальних екскурсій для викладачів та здобувачів освіти Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди та Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської області:

- 18 травня 2023 року відповідно до запиту відділу освіти Безлюдівської селищної ради відбувся виїзд Мобільного інклюзивно-ресурсного центру КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» до смт. Хорошеве Харківського району Харківської області для надання корекційно-розвиткових та психолого-педагогічних послуг дітям з особливими освітніми потребами за місцем їх перебування.

- 24 травня 2023 року Ресурсним центром з підтримки інклюзивної освіти на базі Мобільного інклюзивно-ресурсного центру КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» проведено навчальну екскурсію за темою «Роль та функції мобільного інклюзивно-ресурсного центру (ІРЦ)» для здобувачів вищої освіти Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (спеціальність 016 «Спеціальна освіта»).

- 06 червня 2023 року відповідно до запиту комунальної установи «Дергачівський інклюзивно-ресурсний центр «Без меж» Дергачівської міської

ради Харківської області відбувся виїзд Мобільного інклюзивно-ресурсного центру КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» до міста Дергачі Харківського району Харківської області

- 8 червня 2023 року відповідно до запиту комунальної установи «Новопокровський інклюзивно-ресурсний центр» Новопокровської селищної ради Харківської області відбувся виїзд Мобільного інклюзивно-ресурсного центру КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» до с. Тернова Чугуївського району Харківської області для проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини та надання корекційно-розвиткових послуг дітям з особливими освітніми потребами за місцем їх перебування.

- 15 червня 2023 року відповідно до запиту комунальної установи «Інклюзивно-ресурсний центр» Солоницівської селищної ради Харківської області відбувся виїзд Мобільного інклюзивно-ресурсного центру КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» до смт Пересічне Харківського району Харківської області для надання корекційно-розвиткових послуг дітям з особливими освітніми потребами за місцем їх перебування.

- 24 жовтня 2023 року Ресурсним центром з підтримки інклюзивної освіти на базі мобільного інклюзивно-ресурсного центру КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» у рамках співпраці з Комунальним закладом «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської області проведено екскурсію для представників академії. У заході взяли участь 4 особи.

- 26 жовтня 2023 року Ресурсним центром з підтримки інклюзивної освіти на базі мобільного інклюзивно-ресурсного центру КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» проведено навчальну екскурсію за темою «Роль та функції мобільного інклюзивно-ресурсного центру (ІРЦ)» для здобувачів вищої освіти Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської області (спеціальність 016 «Спеціальна освіта»). У заході взяли участь 13 осіб.

- 27 жовтня 2023 року відповідно до запиту Відділу освіти, культури, молоді та спорту Пісочинської селищної ради, з метою проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дітей за місцем їх перебування відбувся виїзд Мобільного інклюзивно-ресурсного центру КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» до селища Березівка, Харківського району, Харківської області. Комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку трьох учнів Березівської філії «Пісочинський ліцей Пісочинської селищної ради Харківського району Харківської області».

- 02 листопада 2023 року Ресурсним центром з підтримки інклюзивної освіти на базі Мобільного інклюзивно-ресурсного центру КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» у рамках співпраці з Комунальним закладом «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської області проведено екскурсію для викладачів кафедри педагогіки, психології, початкової освіти та освітнього менеджменту. У заході взяли участь 10 осіб.

- 07 листопада 2023 року відбувся виїзд Мобільного інклюзивно-ресурсного центру КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» до

Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської області та проведені 2 навчальні екскурсії для здобувачів вищої освіти психолого-педагогічного факультету (ОПП: Управління інклюзивним освітнім середовищем, Початкова освіта), викладачів кафедри української лінгвістики, літератури та методики навчання і кафедри природничих дисциплін за темою «Роль та функції мобільного інклюзивно-ресурсного центру (ІРЦ)». У заході взяли участь 26 осіб.

- 09 листопада 2023 року відповідно до запиту Комунального закладу «Опорний заклад освіти Малоданилівський ліцей» Малоданилівської селищної ради Харківської області відбувся виїзд Мобільного інклюзивно-ресурсного центру КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» до смт Мала Данилівка Харківського району Харківської області для надання корекційно-розвиткових послуг дітям з особливими освітніми потребами за місцем їх перебування.

- 13 листопада 2023 року відповідно до запиту Комунального закладу «Черкаськолозівський ліцей» Малоданилівської селищної ради Харківської області відбувся виїзд Мобільного інклюзивно-ресурсного центру КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» до с. Черкаська Лозова Харківського району Харківської області для надання корекційно-розвиткових послуг дітям з особливими освітніми потребами за місцем їх перебування.

- 15 листопада 2023 року Ресурсним центром з підтримки інклюзивної освіти на базі Мобільного інклюзивно-ресурсного центру КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» у рамках співпраці з Комунальним закладом «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської області проведено 2 навчальні екскурсії для викладачів закладу та здобувачів освіти. У заході взяли участь 20 осіб.

Проаналізувавши ефективність проведених заходів з урахуванням матеріалів зворотного зв'язку та відгуків учасників, можна стверджувати, що підвищилась компетентність педагогічних працівників Харківської області щодо знання нормативної бази інклюзивної освіти, аспектів роботи за новими організаційними вимогами щодо впровадження інклюзивного навчання, продуктивної професійної діяльності з дітьми з ООП в умовах воєнного стану.

Разом із тим, проблемами залишаються:

- недостатня компетентність фахівців (консультантів) інклюзивно-ресурсних центрів у роботі з дітьми з ООП в дистанційному режимі;
- потребують підвищення компетентності педагогічні працівники закладів освіти щодо особливостей категорій та рівнів підтримки осіб з особливими освітніми потребами;
- недостатня компетентність керівників та педагогічних працівників закладів освіти з інклюзивним навчанням щодо: організації роботи команди психолого-педагогічного супроводу, взаємодії команд психолого-педагогічного супроводу з фахівцями (консультантами) інклюзивно-ресурсного центру, надання корекційно-розвиткових послуг дітям з ООП в дистанційному режимі.

Організаційно-методичний супровід проведення професійних конкурсів

Професійний конкурс «Учитель року – 2023»

Протягом січня-лютого 2023 року організовано та проведено перший тур всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2023», в якому взяли участь 164 педагоги Харківської області, за номінаціями «Захист України» – 14 осіб, «Основи здоров'я» – 18 осіб, «Початкова освіта» – 84 особи, «Фізична культура» – 48 осіб, конкурсні випробування якого пройшли в дистанційному форматі в два етапи. Проведено наступну роботу:

- 16 – 20 січня проведені конкурсні випробування I (відбіркового) етапу;
- за підсумками I (відбіркового) етапу, 24 січня пройшло планове засідання організаційного комітету та голів журі за всіма номінаціями, на якому, відповідно до рейтингу балів набраних учасниками, були визначені фіналісти – 36 учителів;

- з 25 січня по 17 лютого проведені конкурсні випробування II (фінального) етапу;

- за підсумками II (фінального) етапу, 23 лютого пройшло планове засідання організаційного комітету та голів журі за всіма номінаціями, на якому затверджено результати II (фінального) етапу першого туру всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2023», визначено переможців та 2-а лауреати, відповідно до рейтингу балів набраних учасниками (протокол № 5 від 23.02.2023);

- 06.03.2023 відправлені подання та супровідні документи на учасників другого туру всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2023» до центрального оргкомітету;

- підготовлені та проведені педагогічні консультації з фахової підготовки учасників другого туру всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2023»: 27.02.2023 – «Основи здоров'я», «Фізична культура»; 28.02.2023 – «Захист України»; 02.03.2023 – «Початкова освіта».

У квітні-травні 2023 року відбулися змагання другого туру всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2023» за 4-а номінаціями. Здійснено організаційно-методичний супровід участі конкурсантів, які стали переможцями обласного етапу. На основі рейтингу, укладеного за загальною сумою балів, одержаних під час випробувань другого туру, підбито підсумки в номінаціях:

«Основи здоров'я» – Жадан Олена Миколаївна, учителька Комунального закладу «Шелудьківський ліцей імені Героя Радянського Союзу Ю.Є. Кравцова» Слобожанської селищної ради Чугуївського району Харківської області, посіла перше призове місце та визначена переможцем;

«Захист України» – Ткаченко Андрій Миколайович, учитель Харківської загальноосвітньої школи I – III ступенів № 128 Харківської міської ради Харківської області, став фіналістом і посів четверте рейтингове місце;

«Фізична культура» – Павленко Олена Сергіївна, учитель КЗ «Лозівський ліцей № 5 «Лінгва» Лозівської міської ради Харківської області, фіналістка –

посіла п'яте рейтингове місце. Підсумки конкурса розміщено на сайті Академії; «Початкова освіта» – Куліченко Інна Вікторівна, учитель Красноградського ліцею № 4 Красноградської міської ради Харківської області, учасниця відбіркового етапу.

Фестиваль «добрих практик» освітян Харківщини «Майстри педагогічної справи презентують»

У 2023 році проведено фестиваль «добрих практик» освітян Харківщини «Майстри педагогічної справи презентують», у якому взяли участь у 24 номінаціях 1039 педагогів, які представили опис власного досвіду застосування інноваційних технологій, методів, форм і моделей організації освітнього процесу.

Кількість учасників майже наблизилися до кількості представлених описів досвідів у попередні роки (1229 учасників у 2021 році). Порівняно з минулим роком - це в три рази більше (у 2022 році – 324 учасники) (рис.16).



Рис.16. Кількість учасників Фестивалю «добрих практик»

Кількість поданих матеріалів розподілилася таким чином: *найбільша* кількість, традиційно, у номінаціях «Початкова освіта» – 164, «Дошкільна освіта» – 137. Далі кількість матеріалів розподілилася так: «Іноземні мови» – 77, «Українська мова і література» – 71 робота, «Математика» – 58, «Виховна робота» – 53, «Історія» – 47, «Практична психологія та соціальна робота» – 46, «Географія, економіка» й «Інформатика» – по 38 робіт, «Фізика, астрономія» – 36, «Біологія, екологія» – 35, «Мистецтво» й «Основи здоров'я, фізична культура» – по 33 роботи, «Управління освітою» – 32, «Спеціальна та інклюзивна освіта» – 30, «Зарубіжна література» і «Позашкільна освіта» – по 24 роботи, «Трудове навчання» – 17, «Хімія» – 16, «Бібліотечна справа» – 14 робіт, «Захист України» та «Громадянська освіта, правознавство» – по 8 робіт.

Серед районів області *найбільша* кількість робіт надійшла на Фестиваль від педагогів Харківського та Красноградського районів – 551 (у т. ч. 498 описів досвідів з м. Харкова) та 166 робіт відповідно, Чугуївського – 117 робіт, Лозівського – 103, Ізюмського – 59, Богодухівського – 41 робота.

Серед територіальних громад лідерами за кількістю поданих робіт є Харківська міська територіальна громада – 498 робіт, Лозівська міська ТГ – 75, Красноградська міська ТГ – 57, Зміївська міська ТГ – 45, Наталинська сільська ТГ – 44, Чугуївська міська ТГ – 39, Барвінківська міська ТГ – 37, Зачепилівська селищна ТГ – 36, Валківська міська ТГ – 31, Люботинська міська ТГ – 29,

Слобожанська селищна ТГ – 28, Первомайська міська ТГ – 23, Сахновщинська селищна ТГ – 22 роботи (рис.4)

Не взяли участі у Фестивалі педагоги Коломацької селищної територіальної громади Богодухівського району; Оскільської та Савинської сільських територіальних громад Ізюмського району; Старовірівської сільської громади Красноградського району; майже всіх громад Куп'янського району (крім Шевченківської селищної та Кіндрашівської сільської ТГ); Олексіївської сільської ТГ Лозівського району; Південної міської, Малоданилівської, Нововодолазької, Пісочинської, Роганської селищних, Вільхівської та Циркунівської сільських територіальних громад Харківського району; Вовчанської міської, Малинівської, Печенізької, Старосалтівської селищних територіальних громад Чугуївського району.

Серед освітян м. Харкова *найбільше* робіт зареєстрували педагогічні працівники Салтівського району – 190, Холодногірського – 97, Слобідського – 66, Шевченківського – 57, Індустріального – 46. Найменшу кількість конкурсних матеріалів представлено на Фестиваль від Новобаварського та Основ'янського районів м. Харкова – 9 і 4 роботи відповідно.

Переможцями Фестивалю стали 573 робіт:

- диплом I ступеня отримали 99 учасників,
- диплом II ступеня – 165 учасників,
- диплом III ступеня – 309 учасників (рис.6)

Найбільшу кількість призових місць вибороли учасники від Харківського району – 294, Красноградського – 84, Чугуївського – 80 призових місць (рис.7).

Серед об'єднаних територіальних громад Харківської області *лідерами* стали Харківська міська територіальна громада – 259 переможців і призерів, 43 дипломи має Лозівська міська ТГ, Чугуївська міська ТГ – 33, Красноградська міська ТГ – 29, Зміївська міська ТГ – 28, Зачепилівська селищна ТГ – 22, Люботинська міська ТГ – 21, Валківська міська та Наталинська сільська ТГ – по 20, Первомайська міська ТГ – 18, Слобожанська селищна ТГ – 17, Барвінківська міська ТГ – 15 переможців і призерів (рис 8).

Відповідно до кількості учасників Фестивалю освітян м. Харкова *найбільше* переможців і призерів із Салтівського району – 105 досвідів педагогічних працівників, Холодногірського – 41, Шевченківського – 35, Слобідського – 29, Індустріального – 24. Усі інші райони міста мають менше 10 переможців і призерів (рис.9).

Всеукраїнський конкурс «Джерело творчості»

На виконання наказу Міністерства освіти і науки України від 14.02.2023 р.№ 162 «Про проведення III етапу Всеукраїнського конкурсу «Джерело творчості» (2021/2022 навчального року), у березні 2023 року було відновлено Всеукраїнський конкурс «Джерело творчості». З метою здійснення координації з підготовки та проведення Всеукраїнського конкурсу було підготовлено та надіслано до організаційного комітету III (всеукраїнського) етапу Конкурсу протокол засідання організаційного комітету II (обласного) етапу із

зазначенням переможців за напрямами позашкільної освіти, 5 заявок на участь переможців II (обласного) етапу в та характеристики учасників:

- Волкодав Олени Олександрівни, керівника гуртка Балаклійської станції юних натуралістів Балаклійської міської ради Харківської області, за еколого-натуралістичним напрямом позашкільної освіти (біологічний профіль: природознавство, біологія рослин, біологія тварин, біологія людини, загальна біологія);

- Беляєвої Карини Юріївни, керівника гуртка Комунального закладу «Харківська обласна Мала академія наук Харківської обласної ради», за дослідницько-експериментальним напрямом позашкільної освіти (наукове відділення «Філософія та суспільствознавство»);

- Прокопчук Ірини Анатоліївни, керівника гуртка Кегичівського Будинку дитячої та юнацької творчості Кегичівської селищної ради Красноградського району Харківської області, за військово-патріотичним напрямом позашкільної освіти;

- Данильченко Надії Юріївни, керівника гуртка Комунальний закладу «Первомайський будинок дитячої та юнацької творчості Первомайської міської ради Харківської області», за науково-технічним напрямом позашкільної освіти (початково-технічний профіль);

- Воробйової Лілії Михайлівни, керівника гуртка Комунального закладу «Центр дитячої та юнацької творчості № 1 Харківської міської ради», за художньо-естетичним напрямом позашкільної освіти (театральний профіль).

Наказом Міністерства освіти і науки України від 02.10.2023 року № 1182 «Про затвердження рейтингових списків переможців Всеукраїнського конкурсу майстерності педагогічних працівників закладів позашкільної освіти «Джерело творчості» (2021/2022 навчального року) визначено переможців III етапу Конкурсу, серед яких 3 педагога Харківщини:

- Беляєва Карина Юріївна, керівниця гуртка Комунального закладу «Харківська обласна Мала академія наук Харківської обласної ради» – 1 місце за дослідницько-експериментальним напрямом позашкільної освіти (наукове відділення «Філософія та суспільствознавство»);

- Воробйова Лілія Михайлівна, керівниця гуртка Комунального закладу «Центр дитячої та юнацької творчості № 1 Харківської міської ради» – II місце за художньо-естетичним напрямом позашкільної освіти (театральний профіль);

- Прокопчук Ірина Анатоліївна, керівниця гуртка Кегичівського Будинку дитячої та юнацької творчості Кегичівської селищної ради Красноградського району Харківської області – III місце за військово-патріотичним напрямом позашкільної освіти.

Всеукраїнський конкурс рукописів навчальної літератури для позашкільних навчальних закладів системи освіти

Протягом квітня – червня 2023 року на виконання наказу Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної (військової) адміністрації «Про проведення I (обласного) етапу Всеукраїнського конкурсу рукописів навчальної

літератури для закладів позашкільної освіти системи освіти» від 23.03.2023 року № 24 було організовано роботу щодо проведення I (обласного) етапу Конкурсу.

03 квітня 2023 року проведено *вебконсультацію* за темою «Основні вимоги до подання конкурсних матеріалів учасників Всеукраїнського конкурсу рукописів навчальної літератури для закладів позашкільної освіти у 2023 році», методичний кейс якої складався із таких матеріалів: нормативні документи та методичні матеріали щодо проведення Всеукраїнського конкурсу рукописів навчальної літератури для позашкільних навчальних закладів системи освіти; критерії оцінювання рукописів і навчальної літератури, представлених учасниками I (обласного) етапу конкурсу; вимоги до подання конкурсних матеріалів (до ознайомлення з матеріалами вебконсультації долучилися 73 педагогічних працівники ЗПО області).

Протягом квітня тривала робота з формування пропозицій щодо персонального складу експертних комісій I (обласного) етапу Всеукраїнського конкурсу рукописів навчальної літератури для позашкільних навчальних закладів системи освіти за 6-ма напрямками позашкільної освіти. Зібрано 22 згоди від керівників закладів позашкільної освіти області на роботу в експертних групах за військово-патріотичним, еколого-натуралістичним, дослідницько-експериментальним, науково-технічним, туристсько-краєзнавчим, художньо-естетичним напрямками позашкільної освіти. Було підготовлено лист до Департаменту науки і освіти ХОД(В)А з відповідними пропозиціями, які були затверджені головою оргкомітету Конкурсу Ольгою Алфьоровою. 28 квітня відбулося засідання оргкомітету Всеукраїнського конкурсу, на якому було затверджено критерії оцінювання, графік роботи оргкомітету та експертних комісій Конкурсу рукописів та склад експертних комісій за напрямками позашкільної освіти.

До 15 травня тривала робота з прийомом матеріалів на I (обласний) етап Всеукраїнського конкурсу рукописів навчальної літератури для позашкільних навчальних закладів системи освіти за 6-ма напрямками позашкільної освіти. Усього надійшло 6 рукописів навчальних програм та навчальної літератури з позашкільної освіти:

- 2 рукописи за туристсько-краєзнавчим напрямком позашкільної освіти в категорії «Навчальна література»;
- 2 рукописи за дослідницько-експериментальним напрямком позашкільної освіти: одна – в категорії «Навчальна література», одна – в категорії «Навчальна програма»;
- 1 рукопис за військово-патріотичним напрямком позашкільної освіти в категорії «Навчальна література»;
- 1 рукопис за художньо-естетичним напрямком позашкільної освіти в категорії «Навчальна програма».

На підставі протоколів засідань експертних комісій I (обласного) етапу Конкурсу від 26.06.2023 року визначено 6 учасників II етапу Конкурсу:

- рукопис навчальної літератури військово-патріотичного напрямку позашкільної освіти «Методичні рекомендації щодо організації занять з

тактичної медицини та психологічної підтримки для вихованців гуртків» (авторка – Астапова Тетяна Миколаївна, керівник гуртка-методист Комунального закладу «Харківська обласна станція юних туристів» Харківської обласної ради);

– рукопис навчальної літератури туристсько-краєзнавчого напрямку позашкільної освіти (туристсько-краєзнавчий, туристсько-спортивний профілі) «Використання електронних освітніх ресурсів під час дистанційного навчання у закладі позашкільної освіти» (авторки – Кривопуста Алла Борисівна, методист, керівник гуртків, Павелко Інна Віталіївна, методист Комунального закладу «Харківська обласна станція юних туристів» Харківської обласної ради);

– рукопис навчальної літератури туристсько-краєзнавчого напрямку позашкільної освіти (туристсько-краєзнавчий, туристсько-спортивний профілі) «Використання інтерактивних форм роботи як приклад педагогічних інновацій в закладі позашкільної освіти» (авторки – Павелко Інна Віталіївна, методист, Пристюк Надія Петрівна, керівник гуртків Комунального закладу «Харківська обласна станція юних туристів» Харківської обласної ради);

– рукопис навчальної літератури дослідницько-експериментального напрямку позашкільної освіти (наукові відділення «Хімія та біологія», «Екологія та аграрні науки») «Використання штучного інтелекту у закладах позашкільної освіти» (авторка – Мисюкевич Аліна Володимирівна, методист Комунального закладу «Харківська обласна станція юних туристів» Харківської обласної ради);

– рукопис навчальної програми дослідницько-експериментального напрямку позашкільної освіти (наукові відділення «Хімія та біологія», «Екологія та аграрні науки») «Біологія» (автор – Садовниченко Юрій Олександрович, керівник гуртка Комунального закладу «Харківська обласна Мала академія наук Харківської обласної ради»);

– рукопис навчальної програми художньо-естетичного напрямку позашкільної освіти (образотворчий профіль, фото та кіномистецтво) «Батик АРТ» (автор – Свіріна Ольга Євгеніївна, керівник гуртка Комунального закладу «Центр дитячої та юнацької творчості № 2 Харківської міської ради»).

Відповідно до Положення про Всеукраїнський конкурс «Джерело творчості», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 23.11.2017 № 1527, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 15.12.2017 за № 1517/31385, наказу Міністерства освіти і науки України від 20.11.2023 № 1434 «Про проведення Всеукраїнського конкурсу «Джерело творчості» у 2023/2024 навчальному році», листа ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» за № 21/08-2115 від 30.11.2023 р. «Про інструктивно-методичні рекомендації щодо проведення Всеукраїнського конкурсу «Джерело творчості» у 2023/2024 навчальному році» у грудні поточного року розпочато роботу щодо здійснення координації з підготовки та проведення II (обласного) етапу Всеукраїнського конкурсу.

11.12.2023 року Центром громадянського виховання в межах ХАБу «Педагогічна творчість» проведено *вебконсультацію* «Особливості підготовки

конкурсних матеріалів учасника Всеукраїнського конкурсу "Джерело творчості" у 2023/2024 навчальному році», де було ознайомлено керівників гуртків та методистів ЗПО, відповідальних фахівців ЦПРПП з методичними рекомендаціями, умовами та порядком проведення II (обласного) та III (Всеукраїнського) етапів Конкурсу «Джерело творчості», акцентовано увагу зацікавлених осіб на питаннях щодо критеріїв оцінювання матеріалів, представлених учасниками конкурсу, розглянуто вимоги до подання конкурсних матеріалів (з матеріалами ознайомилися 68 педагогічних працівників ЗПО).

Організаційно-методичний супровід проведення презентаційних заходів

У 2023 році в дистанційному форматі проведено 2 обласні тематичні онлайн-виставки ефективного педагогічного досвіду «Освіта Харківщини XXI століття», що проводилися в межах ХАБу «Педагогічна творчість» регіонального проекту «Освітній технопарк Харківщини – 2030», організатором якої є КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти».

17 – 21 квітня 2023 року відбулася XIV онлайн-виставка за темою «Становлення патріота-громадянина: практико-орієнтовані моделі та стратегії», до якої долучилися 6 закладів загальної середньої освіти. Перше місце посіли 4 заклади освіти за номінаціями::

- Новий контент педагогічних технологій громадянсько-патріотичного виховання в закладі освіти» – Зорянська гімназія Красноградської міської ради Харківської області та Комунальний заклад «Первомайський ліцей № 6 Первомайської міської ради Харківської області»;

- «Національна ідея у формуванні патріотичних почуттів дітей та молоді» – Комунальний заклад «Зіньківщинський ліцей» Зачепилівської селищної ради Красноградського району Харківської області;

- «Педагогіка партнерства: підтримка дітей в умовах воєнного стану» – Харківська загальноосвітня школа I-III ступенів № 28 Харківської міської ради Харківської області.

20 – 27 листопада відбулася XV онлайн-виставка за темою «Нова українська школа: формування в учнів соціальної активності, відповідальності й екологічної свідомості», до якої долучилися 16 закладів освіти, серед яких 12 закладів загальної середньої, 3 дошкільної та 1 позашкільної освіти. Шість педагогічних колективів здобули дипломи I ступеня в таких номінаціях:

- «Комп'ютерні технології як засіб формування екологічної культури здобувачів освіти в дистанційному форматі» – Люботинська загальноосвітня школа I – III ступенів № 4 Люботинської міської ради Харківської області;

- «Система екологічного виховання в сучасному закладі освіти» – Комунальний заклад «Центр дитячої та юнацької творчості №4 Харківської міської ради», Андріївський ліцей №1 Донецької селищної ради Ізюмського району Харківської області, Комунальний заклад «Бірківський ліцей» Зміївської міської ради Чугуївського району Харківської області, Комунальний заклад «Харківська гімназія № 129 Харківської міської ради» та

«Первомайський заклад дошкільної освіти (ясла-садок) № 14 «Барвінок» комбінованого типу Первомайської міської ради Харківської області».

Дослідно-експериментальна робота, участь у освітніх проєктах

Впродовж 2023 року Харківська академія неперервної освіти здійснювала дослідно-експериментальні діяльність, а саме координацію, консультування і наукове супроводження міжнародних (1), всеукраїнських (4), регіональних (8) освітніх проєктів.

Міжнародний проєкт «Сприяння освіті».

Всеукраїнські проєкти:

- «Організаційно-педагогічні умови формування в учнів м'яких навичок шляхом соціально-емоційного та етичного навчання»,
- «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти»,
- «Організаційні та науково-методичні умови створення STEM центрів»,
- «Формування життєвої успішності учнів старших класів в умовах поствоєнної реальності»;

Регіональні проєкти:

- «Освітній технопарк Харківщини - 2030»,
- «Створення сприятливих умов для організації безпечного освітнього процесу в закладах освіти Харківської області»,
- «Моніторинг у сфері загальної середньої освіти в умовах розбудови сучасної української школи»,
- Організаційно-педагогічні умови для реалізації «Стратегії розвитку читання на період до 2032 року «Читання як життєва стратегія» (на дошкільному і початковому рівнях освіти)
- «Організаційні та науково-методичні умови впровадження та розвитку STEM-освіти в закладах освіти Харківської області»
- «Науково-методичні засади впровадження медіаосвіти в систему роботи навчальних закладів Харківської області»,
- «Про формування і розвиток підприємливості та фінансової грамотності учнів закладів загальної середньої освіти Харківщини»
- «Розвиток інклюзивної освіти в Харківській області».

На стадії розробки та затвердження:

- «Моніторинг навчальних втрат і розривів у системі загальної середньої освіти Харківської області»,
- «Визначення системи ціннісних орієнтацій учасників освітнього процесу закладів загальної середньої освіти Харківського регіону»,
- «Професійна орієнтація у закладах освіти Харківської області в умовах НУШ».

Інформацію щодо стану реалізації міжнародних, всеукраїнських, регіональних освітніх проєктів узагальнено та винесено на розгляд вченої ради Харківської академії неперервної освіти.

Забезпечення підручниками. Робота бібліотеки

Протягом 2023 року Відділом планування та розподілу навчальної літератури здійснювалася науково-методична робота відповідно до річного плану роботи та на виконання завдань регіонального проекту «Освітній технопарк Харківщини – 2030». Роботу було спрямовано на якісне забезпечення учнів та педагогічних працівників підручниками та навчальними посібниками, а також на розвиток професійних компетентностей бібліотечних працівників закладів загальної середньої освіти в умовах воєнного стану та здійснення освітнього процесу в дистанційному форматі.

У 2023 році продовжила роботу Школа молодого фахівця «Основи бібліотечної професії» (спільно з бібліотекою Академії та кафедрою соціально-гуманітарної освіти). Робота Школи була розрахована на 15 годин. Учасники: працівники бібліотек закладів загальної середньої освіти зі стажем бібліотечної роботи до 3-х років.

У межах роботи Школи протягом 2023 року проведено:

- установчий вебсемінар «Професійна адаптація молодого бібліотекаря» (лютий);

- вебсемінар-практикум «Використання програмного забезпечення Microsoft Office для підвищення ефективності діяльності шкільного бібліотекаря» (квітень);

- вебсемінар-практикум «Бібліографічні посилання. Бібліографічний опис. Загальні положення та правила складання» (жовтень);

- вебсемінар «Шкільна бібліотека - виховний простір ЗЗСО» (листопад).

У результаті роботи Школи працівники шкільних бібліотек зі стажем роботи до 3-х років змогли вдосконалити професійні компетентності:

- нормативну компетентність (обізнаність щодо діючих нормативних документів: законів, постанов, положень та ін., вміння орієнтуватися в них та задіювати їх у своїй діяльності);

- інформаційну компетентність (комплекс навичок, необхідних для того, щоб розуміти потребу інформації, вміти її знайти, зокрема, за допомогою нових інформаційних і комунікаційних технологій, дати правильну оцінку й ефективно використовувати цю інформацію; а також уміння та навички роботи з сучасними комп'ютерними засобами та програмним забезпеченням);

- медійну компетентність (вміння користуватися різноманітними медіапродуктами, розвиток уміння критично їх аналізувати, вміло поєднувати й використовувати).

За підсумками роботи «Школи молодого фахівця «Основи бібліотечної професії» сертифікати отримали 16 осіб – працівники бібліотек закладів загальної середньої освіти зі стажем роботи до 3-х років.

Забезпечення підручниками

Працівниками відділу планування та розподілу навчальної літератури у I півріччі 2023 року було здійснено організаційно-методичний супровід вибору та замовлення підручників:

- закладами загальної середньої освіти для учнів 1-х класів (березень 2023 року);

- закладами загальної середньої освіти для учнів 5-6-х класів нових підручників (березень-квітень 2023 року);

- закладами загальної середньої, професійно-технічної та передвищої освіти підручників для учнів 10-х класів: конкурсних та повторне видання (квітень-травень 2023 року);

- замовлення підручників для дітей з особливими освітніми потребами (червень 2023 року).

- закладами загальної середньої освіти для учнів 1-х класів нових посібників (грудень 2023 року).

Узагальнена інформація щодо вибору та замовлення нових підручників та посібників щоразу своєчасно направлялася до ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти».

Також було здійснено:

- організаційно-методичний супровід проведення інвентаризації бібліотечного фонду підручників закладів загальної середньої освіти Харківської області за формами, розробленими працівниками відділу (березень-квітень 2023 року);

- організаційно-методичний супровід проведення централізованої інвентаризації бібліотечних фондів підручників на базі інформаційно-телекомунікаційної системи «Державна інформаційна система освіти». Централізовану інвентаризацію (розпочато у червні 2023 року).

У I півріччі 2023 року працювала Школа молодого фахівця «Основи бібліотечної професії», слухачами якої стали бібліотечні працівники зі стажем роботи до 3-х років (16 учасників). Протягом звітнього періоду відбулося чотири заняття Школи.

Також було проведено для бібліотечних та педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти 3 вебконсультації щодо вибору та замовлення підручників для учнів 1-х, 5-6-х та 10-х класів в асинхронному режимі та вебсеінар щодо вибору нових посібників для учнів 1-х класів. У вересні, до Всеукраїнського дня бібліотек, було проведено інформаційно - методичний вебсеінар «Національно-патріотичне виховання як чинник формування громадянської свідомості учнів засобами бібліотечної роботи».

Індивідуальні консультації щодо роботи з підручниками отримали близько 400 осіб.

Протягом 2023 року до області надійшло 22 назви, 96736 прим. нових підручників для 5-го класу; 62 назви, 303588 прим. нових підручників для 6-го класу закладів загальної середньої освіти; 91 назва (з частинами), 1570 (з частинами) прим. підручників для дітей з особливими освітніми потребами (шрифт Брайля).

У серпні-вересні 2023 року в Академії працював Північно-східний офіс держаудитслужби щодо забезпечення підручниками для 3-го та 7-го класів закладів освіти обласного підпорядкування. Працівниками було підготовлено та

надано усі необхідні матеріали за запитом аудиторів для складання відповідної довідки за результатами роботи аудиторів.

Працівниками відділу проведено певну роботу щодо створення у закладах загальної середньої освіти резервного фонду підручників, які на даний час не використовуються.

У 2023 році внаслідок бойових дій існували певні обставини, що ускладнювали роботу шкільних бібліотек, а саме:

- руйнування закладів освіти, втрата підручників через воєнну агресію, що призвело до незадовільного забезпечення учнів та педагогічних працівників підручниками та методичними посібниками,

- через воєнний стан не друкувалися нові підручники за стандартом НУШ для 5-х класів, у освітньому процесі використовувався лише електронний варіант,

- не друкувалися підручники для 9-х класів, що призвело до їх нестачі у закладах загальної середньої освіти, тому що значну кількість таких підручників було отримано у 2017 році для шкіл з російською мовою навчання. Наразі ці підручники у освітньому процесі не використовуються;

- значна кількість бібліотечних працівників знаходиться у відпустці без збереження заробітної плати і відсутні на робочих місцях.

Але, практично у всіх громадах здійснювалися вибір та замовлення підручників та посібників для учнів та педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти, проводилася інвентаризація бібліотечного фонду підручників. За відсутності паперових підручників використовувалися електронні варіанти. Бібліотечні працівники проводили місячник шкільних бібліотек та брали участь у методичних заходах, що проводили працівники Академії.

Надання адресної допомоги та індивідуальне консультування

Традиційно методистами протягом 2023 року було організовано спілкування зі спеціалістами МОУО, консультантами ЦПРПП, відповідальними за роботу з підручниками та працівниками шкільних бібліотек за допомогою смарт-технологій (групи у Viber, Telegram, Facebook тощо). Особливо актуальними були питання щодо роботи з підручниками та забезпечення ними учасників освітнього процесу.

З метою інформаційної підтримки педагогічних і бібліотечних працівників в рамках реалізації ХАБу «Моя країна – Україна» регіонального проекту «Освітній технопарк Харківщини» щомісяця Бібліотека в партнерстві з методистом Центру інноваційного розвитку освіти Писаренко Т. І. щомісячно готували **Календар знаменних і пам'ятних дат**. За звітний період підготовлено 423 матеріали, що інформують про пам'ятні події, історичні постаті в галузі науки, культури, освіти та психології, які можна було використати в освітній роботі.

З метою відзначення й вшанування пам'ятних подій, формування історичної свідомості, збереження національної пам'яті, читацької культури, літературної, здоров'язбережувальної та екологічної компетентності,

удосконалення професійної компетентності педагогічних і бібліотечних працівників у рамках реалізації ХАБів «Якісна освіта», «Моя країна – Україна» регіонального проекту «Освітній технопарк Харківщини — 2030» підготовлено й представлено на сайті Академії:

- **три слайд-шоу:** «Наукова фантастика – пророче майбутнє світу» (до Дня наукової фантастики — 01.01.2023), «Харків – героїчний» (до Дня міста - 22.08.2023), «Українська хустка – національний оберіг, символ патріотизму, свободи та любові» (до Всеукраїнського дня української хустки — 07.12.2023);
- **відеоогляд** «Міжнародний день рідної мови» (21.02.2023);
- **дві виставки-портрета:** «Володимиру Вернадському – 160» (10.03.2023), «Григорій Квітка-Оснор'яненко – класик художньої прози та соціально-побутової комедії» (до 245-річчя від дня народження видатного українського письменника — 28.11.2023);
- **два буктрейлери:** «Дитячі книги-ювіляри – 2023» (до Міжнародного дня дитячої книги — 01.04.2023), «90-ті роковини Голодомору 1932-1933 рр.» (23.11.2023);
- **дві історичні години:** «Національна єдність – запорука державності України» (до Дня Соборності Україні — 20.01.2023); до Дня пам'яті Героїв Небесної Сотні (17.02.2023);
- **літературна година** «Талант, що прагнув до зірок» (до 130-річчя від дня народження Миколи Хвильового — 06.12.2023);
- **чотири інформаційних повідомлень:** до Дня пам'яті кіборгів (13.01.2023), Всесвітнього дня боротьби проти раку (03.02.2023), «3 березня – Всесвітній день дикої природи» (03.03.2023), Дня українського добровольця «Добровольці – гордість Українського народу» (14.03.2023);
- **дванадцять презентацій:** «Гіркий полин Чорнобиля» (до дня Чорнобильської трагедії — 26.04.2023), «Здоров'я – найбільше багатство» (до Всесвітнього дня руху для здоров'я — 09.05.2023), «Усе починається з матері рідненькій» (до Дня Матері — 12.05.2023); «Вишиванка – душа українського народу» (до Всесвітнього дня вишиванки — 17.05.2023), «Ми любимо, коли сміються діти» (до Міжнародного дня захисту дітей — 01.06.2023), «Сторінками екологічного календаря» (до Всесвітнього дня навколишнього середовища — 05.06.2023), «Основний закон моєї країни» (до Дня Конституції України — 27.06.2023), «Прапор – символ нашої боротьби й незламності» (до Дня Державного Прапора — 23.08.2023), «Міжнародний день благодійності» (05.09.2023), «Тиждень освіти дорослих» (11.09.2023), «Освіта – розширення можливостей кожного» (до Дня працівників освіти та Міжнародного Дня вчителя — 05.10.2023), «Хліб – всьому голова» (до Всесвітнього дня хліба - 16.10.2023).

Матеріали були підготовлені у **партнерстві** зі завідувачем кафедри методики дошкільної та початкової освіти, кандидатом педагогічних наук Коченгіною М. В., доцентом кафедри соціально-гуманітарної освіти, кандидатом історичних наук Китиченко Т. С., доцентом кафедри виховання й розвитку особистості, кандидатом педагогічних наук Вороніною Г. Л., викладачем кафедри методики навчання мов і літератури Румянцевої-Лахтіної

О. О. для використання педагогами та шкільними бібліотекарями на уроках (біології, Основи здоров'я, історії України, українській мові та літератури) або позакласних заходах національно-патріотичного спрямування.

До запропонованих матеріалів додавалися Список корисних джерел, тестові завдання, методичні кейси.

Всеукраїнська інформаційно-просвітницька тематична акція «Національний тиждень читання»

Державна установа «Український інститут книги» з метою консолідації українського суспільства навколо читання як тренда запропонувала проведення Всеукраїнської інформаційно-просвітницької тематичної акції «Національний тиждень читання» (04-10 грудня 2023 р.).

Бібліотекою було підготовлено анонс про проведення Національного тижня читання, який було розміщено на сайті Академії, та запропоновано долучитися до Акції бібліотечних працівників, учителів-філологів, учителів початкових класів, учнів і батьків.

У цей період на курсах підвищення кваліфікації було проінформовано про проведення Акції, онлайн-заняття учителів початкової школи розпочиналися з виразного читання українських художніх творів. Серед викладачів кафедри методики дошкільної та початкової освіти академії було організовано колективне виразне читання ланцюжком художніх творів.

Центром громадянського виховання спільно з викладачами кафедри методики дошкільної та початкової освіти, секції розвивального навчання підготовлено методичний кейс до *методичного вернісажу* Національного тижня читання, куди увійшли: презентації за темами: «Читання як життєва стратегія»: що важливо знати вчителям початкових класів»; «Сучасні дитячі книжки – дивовижні й цікаві», «Сучасна дитяча література для дітей дошкільного віку»; «Формування основ виразного читання в молодших школярів»; мультимедійна презентація для батьків «Читання – ключ до розвитку дитини: поради батькам».

Для педагогічних працівників закладів дошкільної освіти, дітей і батьків з метою популяризації читання, формування у дошкільників ціннісного ставлення до книги як до джерела пізнання методистом Центру Капустіной Н.О. підготовлено корисні інтернет-посилання на збірки казок, приказок, цікавинок, аудіоказок. Рекомендовано вихователям використовувати в своїй роботі електронний посібник І Кіндрат «Особливості інтеграції літературних творів у освітню роботу з дітьми дошкільного віку». Консультант КУ «ЦПРПП» Первомайської міської ради Харківської області А. Марченко поділилася досвідом роботи за темою «Розвиток художньо — мовленнєвої компетентності дошкільників засобами художнього слова в умовах дистанційної освіти».

До Національного тижня читання долучилися консультант КУ «ЦПРПП» Первомайської міської ради Харківської області, учитель української мови та літератури (С. Різченко), учителя початкових класів (Малахова І. Л, Зубченко О. П., Тахтарова К. В.), учні 1-11-х класів, бібліотечні працівники ЗЗСО

Лозівської, Первомайської МТГ; Безлюдівської, Височанської, Зачепилівської СТГ, Салтівського, Шевченківський ХМГ, КЗ«Харківська санаторна школа № 9» Харківської обласної ради.

Постійно оновлювався інформаційно-бібліографічними матеріалами сайт Академії (рубрика «Бібліотека», підрубрики «Видання Академії», «Шкільні бібліотеки»).

Бібліографічна робота

Надано 22 *шифру* УДК на дисертацію, статті, навчально-методичні посібники Академії.

Подарункова література

Упорядковано подарункову літературу від видавництв Харківщини, відібрано для нагородження 5 переможців Всеукраїнського конкурсу «Джерело творчості».

Обслуговування читачів. Робота з інформаційним ресурсом Академії

Із серпня бібліотека перейшла на офлайн-обслуговування читачів, 437 читачів змогли відвідати бібліотеку, отримати 328 різноманітних довідок, 1270 примірників літератури.

За звітний період бібліотека поповнила свій фонд на 139 примірників нової літератури (енциклопедію, шкільні підручники 5-х і 6-х класів).

Відібрано на списання понад 2 тисяч книг (вул. Світла, 41), проведено обезпилення та перестановка інформаційного ресурсу.

Надання адресної методичної допомоги

педагогам деокупованих ТГ та громад, де велися активні бойові дії

У 2023/2024 н.р. Комунальним вищим навчальним закладом «Харківська академія неперервної освіти» започатковано роботу щодо надання **адресної методичної допомоги педагогам закладів освіти деокупованих ТГ та громад, де велися активні бойові дії**. На замовлення місцевих органів управління у сфері освіти, центрів професійного розвитку педагогічних працівників та закладів освіти протягом вересня – грудня 2023 року проведено в дистанційному форматі такі науково-методичні заходи:

- **онлайн-семінар** за темою: «Інструментарій формування динамічного оцінювання прогресу здобувачів освіти та алгоритм дій учителя щодо його впровадження» для вчителів-предметників, які викладають у 5-6 класах ЗЗСО Вовчанської ТГ (взяли участь **47 осіб**);

- **онлайн-семінар** за темою: «Географічна та економічна освіта у 2023/2024 н.р. Основні зміни в навчальній програмі «Географія» для учнів 6 – 11 класів закладів загальної середньої освіти» для учителів географії ЗЗСО Великобурлуцької, Донецької, Кіндрашівської, Старосалтівської ТГ (взяли участь **12 осіб**);

- **онлайн-семінар** за темою: «Актуальні питання суспільствознавчої освіти у 2023/2024 н.р.» для учителів історії, громадянської освіти, правознавства ЗЗСО Дергачівської ТГ (взяли участь **30 осіб**).

- **вебсемінар** «Навчально-методичне забезпечення викладання предмета «Фізична культура» у 2023/2024 навчальному році в умовах воєнного стану» для учителів фізичної культури ЗЗСО Балаклійської, Донецької, Кіндрашівської, Курилівської, Печенізької, Старосалтівської ТГ (взяли участь **32 особи**);

- **онлайн-семінар** за темою «Інструментарій формувального динамічного оцінювання прогресу здобувачів освіти та алгоритм дій учителя щодо його впровадження» для учителів 5-6 класів ЗЗСО Савинської ТГ (взяли участь **25 осіб**);

- **науково-практичний вебсемінар** «Організація взаємодії з батьками дошкільників в умовах дистанційної освіти» для педагогів ЗДО Вільхівської, Дергачівської, Кіндрашівської, Курилівської, Новопокровської ТГ (взяли участь **22 особи**);

- **онлайн-семінар** «Мистецька освіта у 2023/2024 н.р. Модельні навчальні програми для учнів 5-9 класів Нової української школи» для вчителів предметів мистецької освітньої галузі ЗЗСО Балаклійської, Донецької, Кіндрашівської ТГ (взяли участь **7 осіб**);

- **науково-практичний вебсемінар** «Особливості організації освітнього процесу в початковій школі. Подолання освітніх втрат і розривів» для вчителів початкових класів ЗЗСО

З олохівської, Балаклійської, Донецької, Великобурлуцької, Дворічанської, Кіндрашівської, Старосалтівської, Печенізької, Новопокровської, Петропавлівської, Курилівської ТГ (взяли участь **65 осіб**);

- **онлайн-семінар** за темою «Актуальні питання суспільствознавчої освіти у 2023/2024 н.р.» для учителів громадянської та історичної освітньої галузі ЗЗСО Дворічанської, Кіндрашівської, Курилівської, Петропавлівської, Старосалтівської ТГ (взяли участь **8 осіб**);

- **науково-практичний вебсемінар** «Особливості формування ключових компетентностей на уроках предмета «Захист України» для керівників ТМО, учителів предмета «Захист України» ЗЗСО Донецької, Великобурлуцької, Кіндрашівської, Курилівської, Петропавлівської, Дергачівської, Печенізької, Старосалтівської ТГ (взяли участь **58 осіб**);

- **науково-практичний вебсемінар** «Особливості формування ключових компетентностей на уроках предмета «Технології» учнів 5-6 класів НУШ» для керівників ТМО, учителів предметів «Трудове навчання. Технології» Балаклійської, Донецької, Великобурлуцької, Кіндрашівської, Печенізької, Старосалтівської ТГ (взяли участь **38 осіб**);

- **методичний онлайн-семінар** «Методичні аспекти організації освітнього процесу у 2023/2024 н.р. з фізики в умовах Дистанційного навчання: забезпечення якості знань» для учителів фізики ЗСО Донецької, Великобурлуцької, Дворічанської, Петропавлівської, Старосалтівської ТГ (взяли участь **14 осіб**).

Усього адресними методичними заходами охоплено **358 педагогів** закладів освіти деокупованих ТГ та громад, де велися активні бойові дії.

Отже, усі науково-методичні заходи КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» протягом 2023 року було спрямовано на реалізацію пріоритетних завдань, визначених планом роботи Академії та на досягнення завдань усіх ХАБів регіонального проекту «Освітній технопарк Харківщини». Результати рефлексії та воротного зв'язку за підсумками роботи кожного структурного методичного підрозділу Академії демонструють, необхідно продовжити роботу, спрямовану на розвиток професійних компетентностей керівних та педагогічних працівників закладів освіти області з питань створення безпеченого освітнього середовища, здійснення психолого-педагогічної підтримки учасників освітнього процесу, реалізації концептуальних засад НУШ в процесі навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти, удосконалення наичок володіння інструментарієм діяльнісного підходу в умовах воєнного стану та дистанційної освіти.

З огляду на зазначене вище у 2024 році науково-методична робота в Харківській академії буде спрямована на реалізацію таких **стратегічних та операційних цілей** забезпечення якості освіти:

I. Підготовка педагогів до створення безпечного сучасного та інклюзивного середовища.

1.1. Формування готовності керівників та педагогів закладів освіти до створення безпечного освітнього середовища.

1.2. Підготовка до формування інклюзивного, безбар'рного освітнього простору

II. Підготовка педагогів до забезпечення якісної освіти згідно з принципами та завданнями НУШ.

2.1. Навчання педагогів вимірюванню та подоланню освітніх втрат і розривів.

2.2 Формування компетентностей педагогів щодо збереження ментального здоров'я та психосоціальної підтримки учасників освітнього процесу.

2.3. Підготовка вчителів до впровадження принципів інтеграції згідно з ідеями НУШ.

2.4. Створення комплексної моделі професійного розвитку керівників закладів освіти та педагогів НУШ.

2.5. Впровадження інноваційних освітніх практик та методик відповідно до викликів сьогодення.

Проректор
з науково-методичної роботи

Алла ОСТАПЕНКО